לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', ט"ו בחשון תשמ"ז, 17 בנובמבר 1986 / שנה מ"ד מס' 13193 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

שלושת המחבלים באו מאיזור ג'נין במטרה לבצע רצח

נמשכת המתיחות בירושלים — בקבוקי תבערה ואבנים הושלכו לבתי ערבים

במהלך ההלוויה אתמול נופצו שמשותיהן של עשרות מכוניות ומיכלית הועלתה באש ● במשך היום הוסיפו תושבי שכונתו של הנרצח להפגין ברחובות בקריאות „מוות למחבלים" ● כוחות משטרה גדולים מוסיפים לסייר בעיר העתיקה ● טדי קולק מזהיר: אלימות ואלימות־שכנגד עלולה להפוך ירושלים לביירות

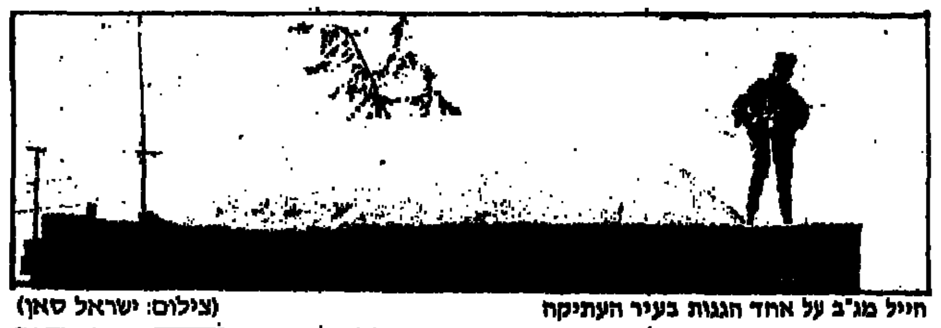

חייל מג"ב על אחד הגגות בעיר העתיקה (צילום: ישראל סאן)

כאן עבר מסע הלוויה – מכוניות ששמשותיהן נופצו בדרך להר הזיתים (צילום: ישראלי)

מאת בצלאל עמיקם, כתבנו בירושלים ודליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

שלושת המחבלים שרצחו בדקירות סכין את תלמיד הישיבה אליהו עמדי הגיעו בשבת לעיר העתיקה בירושלים ממקום מגוריהם באיזור ג'נין, במיוחד במטרה לבצע רצח. בעדות שמסרו השלושה נאמר כי הצטיידו בעוד מועד בסכינים ובמשך קרוב ל־3 שעות שוטטו בשוקי העיר העתיקה במטרה למצוא קורבן. תלמיד הישיבה שצעד ברגל אל הישיבה היה אותה שעה בודד והמחבלים עטו עליו בסכינים.

מאירגונו של חבש

רוצחיו של תלמיד הישיבה אליהו עמדי הם שלושה מחבלים מג'נין, הקשורים בארגון של ג'ורג' חבש, שניים מהם הם אחים. זאת מסר אתמול בישיבת הממשלה השר יגאל הורביץ, הממלא את מקום שר־המשטרה, הוא הוסיף, כי לחוליה היו כוונות לבצע פיגועים כבר בעבר, אך הן לא מומשו.

הורביץ אמר, כי על פי ממצאי החקירה התנפלו השלושה על עמדי, אשר ניסה לגונן על עצמו. תוך כדי

(המשך בעמוד 2)

אחר חצות

מפקד משטרת י־ם הזהיר ראשי ישיבת „שובו בנים"

מפקד משטרת ירושלים, תת־ניצב יוסף יהודאי הזהיר אמש את ראשי ישיבת „שובו בנים" בעיר העתיקה שירסנו את תלמידי הישיבה, אחרת הוא הודיע להם כי המשטרה תנהג בהם בחומרה רבה. מפקד המשטרה אמר לרב הישיבה, הרב אליעזר ברלנר, כי אם לא ייפסקו ההתפרעויות באיזור הישיבה המשטרה תכנס לתוך הישיבה ותשהה בה עד אשר ירגעו הרוחות.

מפקד משטרת ירושלים החליט לזמן אליו ללשכתו בשעות הערב את ראש

(סוף בעמוד 2)

אסד: בריטניה וארה"ב הן מדינות טרוריסטיות ● עמוד 4

צבן: על הרב הראשי לחדול מלחלוק על היועץ המשפטי ● עמוד 4

ראשו מחלק הסמים נחקר בפרשת ח"כ עמר ● עמוד 16

אישור נוסף: עמירם ניר ביקר בטהרן ● מי החל במשלוחי הנשק – מחלוקת בין ארנס למקפרלן ● עמוד 3

סקר קצינים בכירים בצה"ל ● עמוד 2

סכין בלב ירושלים

שוב רצח בסכין בידי מחבלים, הפעם בבירת ישראל, ירושלים. הצעיר אליהו עמדי, תלמיד ישיבה בעיר העתיקה נרצח בדקירות סכין, מעשה נפשע החוזר על עצמו בזמן האחרון כשיטה חדשה של המחבלים. ברצועת עזה ארעו כמה מקרים כאלה, ששניים מהם נסתיימו במותם של תושבי אשקלון. הפעם הועתקה השיטה הזאת גם לירושלים, סימן לכך, כי לא מדובר בתקיפה מקרית, או במעשי יחידים, אלא בשיטה רצחנית פשוטה, הנראית בעיני מתכנני הטרור כיעילה יותר. שר הבטחון יצחק רבין הסביר בזמנו, בעקבות פעולת הסכינאים ברצועת עזה, כי ייתכן שהמחבלים נתקלים בקשיים בנסיון לבצע פיגוע המוני, המחייב תכנון וחומרי נפץ, ולכן בחרו בדרך של רצח באמצעות סכין, הנשלפת לעברו של ישראלי מזדמן בנסיבות הנוחות לתוקף.

שלושת החשודים ברצח נתפסו וזה נמצאים כבר בידי המשטרה, והיא תגיע בוודאי במהרה לידי מסקנה אם יש די חומר ראיות להעמדתם לדין וגם מי היו שולחיהם. אך נמצא כבר גורם שהודה, וליתר דיוק מתפאר במעשה שפל זה, וזהו אותו „כוח 17" של אש"ף אשר רשם לזכותו שורה של מעשי טרור רצחניים. עדיין לא ברור, אם אכן זהו הגורם, אשר שלח את הסכינאים בירושלים לבצע את זממם, אך עצם העובדה, כי אש"ף מייחס לעצמו את האחריות למעשה מוכיח שוב, כי ארגון זה לא שינה את עורו.

למרבה הצער לא ניתן לעקור את הטרור מן השורש כל עוד נמשך הסכסוך הישראלי־פלשתינאי, עם זאת יש להלחם בו בכל האמצעים המוסדיים, ללכוד את הרוצחים ולנקוט באמצעי בטחון מירביים שימנעו בכל האפשר מעשי פשע חבלניים, אך אין מקום לאשליה, כי ניתן למנוע מקרים כאלה באופן מוחלט. על רקע זה יש לראות בחומרה רבה את הנסיונות שנעשו במוצ"ש ואתמול לפגוע בתושבי ירושלים המזרחית, הערבים, כ„מעשה תגמול" על רצח תלמיד הישיבה. במדינה דמוקרטית שבה שולט החוק אסור התגמול או הנקמה באזרחים שאינם אשמים ברצח עצמו. הקריאות שהושמעו על־ידי רבנים בעת ההלוויה לנקום את דמו של אליהו עמדי שופכות דלק למדורה מסוכנת, שעלולה לפרוץ בירושלים. יתכן מאד, כי רצח בסכינים נועד בין השאר לגרום לתסיסה ולליבוי יצרים בין היהודים והערבים בירושלים, מתוך מגמה לערער את שלמותה ואת מעמדה כבירת ישראל. מאז חוברו יחדיו שני חלקי ירושלים לעיר אחת עשינו מאמצים רבים ליצירת דו־קיום יהודי־ערבי בבירתנו, ואם כי קשה לומר, כי תושבי מזרח ירושלים חבירו בחיבור זה, הרי בפועל נוצרו דפוסי חיים בצוותא, כל נסיון של „נקמה" או „תגמול" ישחק לידי המעוניינים על שלמותה של העיר, לכן בצד המאמץ האפשרי לטיפול במעשים חבלניים חשוב לא פחות למנוע נסיונות לפרוע חשבון עם התושבים הערבים של ירושלים.

„אתם קוברים עיירה שלמה" — הפגינו פועלי בית־שמש; יציבו משמרות מול בית רה"מ

הממשלה תדון בנושא בישיבתה בשבוע הבא ● „משמרות הסתגרות" יוצבו במפעל מדי יום — עד שתבוטל ההחלטה למנות כונס נכסים ● מתוכננת שביתה כללית של עיירות הפיתוח ● ההסתדרות: לא ניתן למפעל לגווע

מאת כתבנו לענייני עבודה, כתבנו המדינית וכתב עתי"ם

עובדי מנועי בית שמש, שהסתגרו אתמול בלילה בתוך המפעל, מתכוננים להתחיל היום במשמרות של מחאה מול ביתו של ראש־הממשלה יצחק שמיר.

אמש טרם התקבל לכך רישיון מהמשטרה, אך מטעם הוועד נמסר כי המשמרת תתקיים גם ללא רישיון.

חבר הכנסת יאיר צבן יבקר היום במפעל. אל העובדים הצטרף איש מפ"ם מחיפה, יוסי סלומה, ואמר לייעץ לעובדים, מפרי נסיונות ממאבקים של עובדים שהיו לאחרונה בחיפה.

העובדים נערכים גם לקיים „משמרות הסתגרות" במפעל, כנות מאתיים איש, במשך הימים הבאים עד שתבוטל ההחלטה למנות כונס נכסים.

הממשלה תדון בסגירת מפעל מנועי בית שמש בישיבתה ביום א' הבא. זאת אמר אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר בתשובה לשאלת השר עזר וייצמן.

הממשלה לא התייחסה לנושא

(המשך בעמוד 2)

המשטרה פשטה על עליית הגג שבה נמצא יומנו של וענונו

מבקשת למצוא במיסמכים שמות של אנשים שהשפיעו עליו בקבלת החלטותיו ■ הממשלה שמעה אתמול סקירה קצרה של הפרשה ■ „וענונו התלונן על הבלונדינית שפיתתה אותו, כי היא מסרבת לשכב עמו"

מאת סוכנויות הידיעות

אנשי היחידה המיוחדת של המשטרה פשטו אתמול על עליית הגג, בדירה בה נמצא יומנו של וענונו — נמסר אמש במהדורת חצות של הטלוויזיה.

החוקרים מבקשים לבדוק ביומן ובמסמכים שמות של אנשים שהשפיעו על וענונו לקבל את החלטותיו, אותן קיבל לפרסם את המידע על יכולתה הגרעינית של ישראל.

פרשת וענונו עלתה אתמול בפעם הראשונה על שולחן הממשלה, ושמיר מסר סקירה קצרה.

„בריאותו של מרדכי וענונו טובה, אך אין זה הענין להשתמש בכלא. אינני רופא אך אדרשו לעצמי לומר כי בריאותו הנפשית תקינה. אינני יכול לומר דבר על השאלה אם הוא מתחרט על מעשיו," אמר אמש עו"ד אמנון זכרוני, פרקליטו של וענונו, בתשובה על שאלה

(המשך בעמוד 2)

בעקבות עלית המדד ב־2.4%

תוספת יוקר בשיעור של 5% תשולם במשכורת נובמבר

מחירי הפירות והירקות עלו ב־9.7% ■ האוצר: ההתייקרות החריגה — תוצאה של גורמים עונתיים ■ קיסר: אין לגלגל תוספת היוקר על המחירים ■ מדרגות המס לא יעודכנו החודש

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

השכירים במשק יקבלו תוספת יוקר בשיעור של כ־5 אחוזים במשכורת חודש נובמבר. שיעור התוספת נקבע בעקבות עליות מדד המחירים לצרכן בשעור של 2.4 אחוזים לחודש אוקטובר.

יצויין, שהתוספת לשכר נטו תהיה נמוכה יותר, בממוצע כ־4 אחוזים, מכיוון שמשרד האוצר לא יעדכן את מדרגות המס, שעודכנו כבר בחודש הקודם.

בעקבות עליית המחירים בחודש שעבר הגיע מדד המחירים לצרכן ל־156.2 נקודות על הבסיס של 1985 = 100. מאז תחילת השנה עלו המחירים לצרכן ב־14.6 אחוז. האינפלציה באוקטובר היתה הגבוהה ביותר מאז חודש אפריל, בו עלה המדד ב־3.3 אחוזים.

העליה במדד באוקטובר שיקפה במיוחד עליות במחירי הפירות והירקות, 9.7 אחוזים, עליות במחירי ההלבשה והנעלה ב־5 אחוזים ועליות במחירי הדיור ב־3.2 אחוזים. עליות המחירים של הפירות והירקות, הלבשה והנעלה היו צפויות בהתאם לגורמים העונתיים הפועלים באוקטובר מדי שנה.

יצויין שבחודש אוקטובר עלו מחירי הירקות הטריים ב־25 אחוז. עליות אלו כללו גידול של 86 אחוז במחיר הכרוב הלבן, 34 אחוז במחיר העגבניות ו־34 אחוז במחיר הקישואים.

העליות במחירי הפירות והירקות מאז תחילת השנה היו יותר מפי שניים מעליית המדד הכללי. בעוד ששיעור האינפלציה מאז תחילת השנה הסתכם ב־14.6 אחוז, עלו מחירי הפירות והירקות ב־32.8 אחוז.

בתגובה לשיעור האינפלציה מסר משרד האוצר, שאין לראות בהתייקרות החריגה סימן לעלייה במגמת האינפלציה במשק, אלא תוצאה של גורמים עונתיים. למרות זאת, אמר האוצר, שיעור האינפלציה עדיין גבוה ודרוש ריסון תקציבי וריסון שכר כדי להביא אותה לרמות אירופאיות.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מעריכה שאכן המגמה הבסיסית של האינפלציה במשק נשארה יציבה ברמה של כ־1.5 אחוזים לחודש. דברים אלה תואמים את התחזיות של משרד־האוצר. האוצר ציין, שבנובמבר צפויה אינפלציה של 1.5 אחוזים.

נשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן, אמר שהתעשיינים יתקשו לשלם את תוספת היוקר וקרא לממשלה לפצות את המעסיקים על־ידי הקטנת המיסוי הישיר על העבודה.

קטנה אבל גדולה

„עליית מדד המחירים לצרכן בשיעור של 2.4% אחוזים בחודש אוקטובר היא קטנה אמנם מהצפוי על־פי תחזיות קברניטי המשק, אך גדולה מדי מכפי שהמשק יכול להרשות לעצמו במציאות הנתונה, אם אכן רוצים אנו לשמור על היציבות היחסית ולמנוע חידוש הסחרור האינפלציוני" — אמר מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר בתגובת ההסתדרות על עליית המדד.

קיסר התייחס לתשלום תוספת היוקר במשכורת נובמבר בשיעור של 5 אחוזים, ברגשות מעורבים בבחינת „פחד ורחב לבבי". העובדים יקבלו את תוספת היוקר המגיעה להם בהתאם להסכם ההצטברות לאחר חמישה חודשים. אך מאידך קיימת סכנה שאת תוספת היוקר הזו ינצלו המעסיקים והיצרנים וכן הממשלה עצמה „לגלגל" על המחירים ועל שערי [illegible] לרעה של שער המטבע.

המזכ"ל הזהיר מפני צעדים פסולים כאלה ותבע ניטרול השפעת תשלום תוספת היוקר הזו על מערכת המחירים ועל יציבות שער המטבע.

מניעת חילול שבת עלתה ל„אל־על" 60 אלף דולר

שיבושים בטיסות „אל־על" יהיו בראשית השבוע בעקבות תקלה במטוס „אל־על" שמנעה הגעתו לישראל מארה"ב, כדי שלא לחלל את השבת.

החשש שמטוס „אל־על" יגיע לישראל אחרי כניסת השבת, גרם לחברה בסוף השבוע נזק בסך 50־60 אלף דולר, שיבש את לוח הטיסות בתחילת השבוע, וכן גרם אי־נוחות ללמעלה מ־350 נוסעים, שנאלצו להישאר בארה"ב [illegible] מעל המטוס.

התקלה קרתה ביום ו', כאשר טיסה 004 עמדה לצאת מניו־יורק לביוון תל־אביב. טיסה זאת היתה מתוכננת לנחות בנמל בן־גוריון בשעה 11.30 לפני הצהריים ביום ו'. תקלה במערכת הדלק שנתגלתה בבדיקת המטוס לקראת המראתו עיכבה את היציאה. אך בתום התיקון, שערך שתי שעות, התעורר חשש שאי־אפשר יהיה להגיע לישראל לפני שעה 16.30 ביום ו', שעת כניסת השבת. העיכוב הנוסף נבע מהצורך לתדלק את המטוס, להעלות עליו את הנוסעים ואת מטענם.

מנהלי החברה החליטו בהתייעצות עם ההנהלה מארץ, שלא להסתכן [illegible] ולכן דחו את הטיסה למוצאי שבת.

לטיסה זו התוכננו 460 נוסעים [illegible] 370 איש [illegible]

והאיחור של [illegible] של 50 שעות בהמראת המטוס [illegible] להשתלב בלוח הטיסות של [illegible] ובעונת החורף מופעלים [illegible] של החברה במטוסי מטען.

לפיכך, [illegible] לפרנקפורט, [illegible] על „להודיע" [illegible] על השינוי בלוח הטיסות.

משרד־הבריאות יגבש תוכנית מיוחדת למלחמה ברפואה השחורה

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

משרד־הבריאות יגבש תוכנית מיוחדת למלחמה ברפואה השחורה, והשבוע תתקיים פגישה ראשונה, בה יטלו חלק נציגי ההסתדרות הרפואית, משרד־הבריאות, משרד־המשפטים ו־קופת החולים.

על כך הודיעה ביום שישי שרת־הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, במסיבת עתונאים, שקיימה עם כתבים לענייני רפואה.

שרת־הבריאות הוסיפה, כי ייעשה מאמץ להקטין את התורים לניתוחים, כאחד האמצעים למניעת הרפואה השחורה במוסדות אישפוז ציבוריים.

קשה לגמור את החודש בתקציבי הבריאות הקיימים, אמרה שרת־הבריאות. לפני מספר שנים היה חלק הבריאות בתל"ג 7.7 אחוזים, והיום ירד חלקה ל־7.3 אחוז. בשל המצוקה התקציבית יש לקבוע קדימויות ולמנוע כפילויות, היא הזכירה, שגם אירגון הבריאות העולמי קבע 38 נושאים כאלה, וביניהם רפואה מונעת, רפואת הקהילה, חינוך לבריאות ועוד.

בהתייחסה להשתלת כבד אמרה שרת־הבריאות, כי מותם של שני מושתלי כבד לא שינה את עמדתה שיש להמשיך בהשתלה.

ארבלי־אלמוזלינו הציעה להטיל מס על סיגריות ואלכוהול לשם מימון של שירותי הבריאות. היא הביעה התנגדות להטלת תשלום עבור שירותים בבתי־חולים או במרפאה.

אוטונומיה כלכלית

כן הציעה שרת־הבריאות להעניק אוטונומיה כלכלית לבתי־חולים.

היא אמרה, שיש לתת לכל מנהל בית־חולים עצמאות בניהול הכספים המוקצבים לו והכספים שייחסכו לו [illegible] לאוצר, אלא יישארו [illegible] של המנהל שיפעילם לפי צרכי בית החולים.

שרת־הבריאות [illegible] קשישים ממתינים [illegible] לאישפוז [illegible] בבתי־חולים גריאטריים [illegible] בתי־החולים [illegible] על־ידי קשישים.

קבלן ירושלמי ברח מהארץ

„קבלן ירושלמי", אבי פרומר, זומק מהארץ כשהוא מותיר אחריו חובות כבדים ועשרות רוכשי דירות שנשארו ללא קורת גג.

פרומר ניהל חברה שהקימה בניני מגורים בעיקר לאוכלוסיה הדתית והחרדית. לאחרונה הידרדר מצבו והוא שקע בחובות גדולים לבנקים.

העתון „קול העיר" שמדווח על כך מציין, כי פרומר הצליח לצאת מהארץ למרות צו עכוב היציאה שהוצא נגדו לפני זמן קצר.

בקרוב ימונה כונס נכסים לטפל בתביעות נגד הקבלן שנמלט.

נשיאת „אמהות ככר מאיו" דחתה ביקור בישראל בגלל פריצה למשרדי הארגון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

נשיאת ארגון אמהות ככר מאיו הבה דה בונאפיני ביטלה את ביקורה בישראל לאחר פריצה שהיתה במשרדי הארגון בהם מוחזקים הספרים והרשימות של הארגון. נשיאת הארגון הודיעה ביום חמישי כי היא נאלצת נגד רצונה לדחות את ביקורה בישראל כאורחת מפ"ם שנועד להתחיל היום כדי לסייע לחקירה המשטרתית המתנהלת בימים אלה בבירת ארגנטינה.

נודע כי אלמונים פרצו לדירתה של מזכירת הארגון חואנה דה פרגמנט, המבקרת בימים אלה בפאריז כאורחת דניאל־מיטראן־אשתו של נשיא צרפת. פרגמנט עמדה להצטרף לביקורה של בונאפיני בישראל, ושתיהם היו אמורות להפגש בפאריס כדי לטוס היום לישראל. הפורצים משתייכים ככל הנראה לחוגי הימין הקיצוני וקיים חשש שהיו חברים בארגוני ביון שונים של הצבא בעת שלטון הכת הצבאית.

סכין בקיר

הם השחיתו את כל הספרים שבמקום, ונטלו עמם את הרשימות השמיות של הנעדרים, בהם כלולים שמותיהם של הבנים של [illegible] ופרגמנט. בנוסף להרס שגרמו צבעו הפורצים את הקירות הפנימיים בדירה בכתובות נאצה ואיומים על חייהם של האמהות, [illegible] להעמיד לדין את האחראים להעלמותם של [illegible] ביניהם אלפי קצני צבא שנטלו חלק בחיסול הנעדרים. הפורצים נעצו סכין באחד מקירות של הבית, כסמל לאיום.

דחויה ולא ביטול

כתבנו מציין כי מאז פרסום ההכנות לביקורה של בונאפיני בישראל התרבו האיומים על ארגון אמהות ככר מאיו.

הבה דה בונאפיני מסרה לאברהם [illegible] המחלקה ליחסים בינלאומיים של מפ"ם התנצלותה, וציינה שאין היא רואה בדחייה [illegible] הביקור והיא מקווה לקיים את הביקור [illegible] הקרובים. נודע כי חבר הכנסת יאיר צבן [illegible] לפנות ל־82 חברי כנסת שתבעו בשעתו [illegible] בארגנטינה על גורלם של היהודים [illegible] להביא סולידריות עם הארגון והנשיאה [illegible] בונאפיני.

„דובק" טרם העבירה הנתונים לשלטונות המכס

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי

הבוקר ממתינים במשרדי הנהלת המכס לקבלת נתוני המחירים מ„דובק", לאחר שהחברה כבר חרגה מהסיכום עם המכס שבזכותו חודש ייצור הסיגריות.

על־פי הסיכום שהושג בין הנהלת המכס ל„דובק" ביום שני שעבר, היו אמורים ראשי המפעל להעביר למכס תוך שלושה ימים נתונים מפורטים על הרכב מחיר הטבק הגולמי שמייבאת החברה. זה היה התנאי של מנהלי המכס לשיחרור משלוח הטבק ממחסני הערובה.

אולם בניגוד להסכם מנהלי המכס, טרם העבירה החברה נתונים כנדרש. בסוף השבוע אמר מנהל אגף המכס, מרדכי ברקת, כי הוא איננו „עומד עם סטופר ביד", אבל הוא מקווה ש„דובק" תעביר את הנתונים.

אמש נמסר מהנהלת המכס, כי אנשי „דובק" דיווחו ש„ישנם נתונים בדרך". הבוקר ייבדקו שוב הפרטים לפני שיינקטו צעדים כלשהם כנגד חברת „דובק".

ירדן העבירה 20 מיליון ד' לתקציב פיתוח השטחים

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

ירדן העבירה מתקציבה לתקציב פיתוח השטחים סכום של כ־20 מיליון דולר כדי שתוכל לעמוד בהבטחותיה במסגרת תוכניות החומש, לאחר שלא הצליחה לגייס כספים בוועידת הפיתוח שננעלה ברבת־עמון.

כעת עומדים לזכות תוכניות הפיתוח כ־30 מיליון דולר, ובקרב תומכי ירדן נתגלעה מחלוקת דרך מי יעברו הסכומים האלה. ראשי העיריות דורשים שהסכומים יעברו דרכם, בעוד ראשי אגודות השיווק החקלאי דורשים שהכספים יועברו באמצעות האגודות, או באמצעות אגודות אזוריות שירדן הודיעה על כוונתה להקימם בשטחים.

על הר הבית הופצו כרוזים של אבו זעים, ובהם נשמעה קריאה להקים הנהגה חדשה לאש"ף.

אושר סכסוך עבודה ב„אגן כימיקלים" באשדוד

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

מזכירות מועצת פועלי אשדוד אישרה את תביעתם של שני הוועדים ב„אגן כימיקלים" (ועד כללי וועד מהנדסים וטכנאים) להכריז סיכסוך עבודה במיפעל זה, בשל סירובה של ההנהלה לדון בחידוש הסכם העבודה שתוקפו פג באפריל השנה.

בישיבה נמסר, כי מדיניות זו של „אגן" נובעת מקשיים ומגיים בהם נתון המפעל וכן ממדיניות כללית של „כור", ש־60 אחוז ממניות המפעל הזה בידיה, להעניק לעובדים את שהושג בהסכמי המסגרת, אך לדחות חתימה על הסכמים מפעליים.

נראה, כי בתקופת הצינון של 14 יום ייעשו מאמצים למצוא הסדר ולמנוע את השבתת המפעל.

כץ־עוז: שנתיים חיכינו לאש"ף — והוא לא בא

מאת כתב „על המשמר"

„גם בלי החוק שהתקבל בכנסת לא היה צריך לנסוע לפגוש אנשי אש"ף בקונסטנצה. זו לא הדרך וזה לא הצורך". זאת אמר בליל שבת סגן שר־החקלאות, אברהם כץ־עוז, בדיון בשאלות אקטואליה במסגרת „צוותא" בקיבוץ יד מרדכי, בהשתתפות עודד ליפשיץ („על המשמר" — ניר־עוז) ויוסי אמיתי (גבולות) ובהנחיית רפי גאון.

כץ־עוז הוסיף, כי במשך שנתיים (תקופת כהונתו של פרס כרה"מ) חיכו לתשובת אש"ף על הצטרפותו לשיחות, אך אש"ף לא בא, כי השתלטו עליו הקיצוניים.

עודד ליפשיץ, השתתף במשלחת שנסעה לרומניה, ציין, כי המשלחת של אש"ף כללה דרגים בכירים יותר של מנהיגות מזו של משלחת השמאל של ישראל וכי להערכתו התנגדותה של מפ"ם לפגישה זו היתה מישנה שכבר הסב לה נזקים.

יוסי אמיתי צידד במפגש באורח עקרוני, כי להערכתו ההידברות היא הדרך היחידה להגיע להסדר באיזור, אך הסתייג מהתככים הפוליטיים שהיו כרוכים בו.

ניצחון לאלופים בפתיחת משחקי הליגה בשחמט

מאת אבי אמיר, כתב „על המשמר"

נבחרת באר־שבע א', אלופת ישראל בשחמט, הביסה בתוצאה 0:5 את הפועל חדרה בסיבוב הראשון של משחקי הליגה הלאומית בשחמט לשנה זו, שנערכו בשבת.

לראשונה הופיע שחקן זר במשחקי הליגה בשחמט, כאשר רב־האמן דימיטרי גורביץ' מארה"ב, שיחק ליד הלוח השני של באר־שבע וניצח את האמן עוזי גלר מגבעתיים.

ההתמודדות בין אס"א טכניון חיפה ואס"א אוניברסיטת תל־אביב הסתיימה בתיקו 2.5:2.5. קבוצת „ביכורי העתים" תל־אביב ניצחה את בנק־לאומי תל־אביב 2:3. העולה החדשה לליגה הלאומית, קבוצת הפועל הוד־השרון — פתח־תקווה, גברה על רחובות 1:4. „הפועל־פלרקליין" ראשון־לציון ניצחה את „רובינשטיין" ירושלים, גם כן 1:4.

מפלגת הפועלים המאוחדת / המרכז

ישיבת מזכירות

תתקיים ביום רביעי 19.11.86, בשעה 16.00, במרכז מפ"ם

על סדר היום:

פעילות הדור הצעיר

ערך בצה"ל
...ו של קידומם

כתבנו הצבאי

ועדת השיבוצים של המטה הכללי בצה"ל תקיים בשבועות הקרובים סקר קצינים בכירים בצמרת הצבא, ולאחר דיון תיקבע את המשך המסלול של שירותם לטווח הבינוני והארוך.

כוונת הסקר היא לקיים תכנון מראש של איוש כלל התפקידים [illegible] הכללי. ועדת השיבוצים תדון בכלל הקצינים בדרגת תת־אלוף ובחלק מאלופי המישנה ותקבע את התפקיד הבא של הקצין ותודיע לו על כך שנה מראש.

תכנון מראש

קצינים בכירים רבים העושים עתה בתפקידי שדה, או מטה, מצויים כיום במצב בו אינם יודעים מה יעשו בעוד שנה. עובדה זו [illegible] לקבל החלטה על פרישה [illegible] "ירידה שניה", או לחילופין המשך שרות בצה"ל תמורת הבטחה לגבי תפקיד בעתיד. התכנון מראש, אליו ניגש עתה צה"ל, ימנע מצב של חרושת שמועות בדבר מינוי קצינים לתפקידים וכן יצמצם במידה ניכרת התארגנויות שונות, הפעלת לחצים והקמת "לובלינג" כזה או אחר למען קצין מסויים לתפקיד.

גורמים צבאיים מעוור אמש ביקורת על עיתוי עריכת הסקר. הם טוענים כי הרמטכ"ל הנוכחי האמור לסיים את תעוקרו באפריל [illegible], יקבע למעשה את הרכב המטה הכללי וצמרת צה"ל לתקופת הרמטכ"ל הבא. "יש לחכות עד חודש ינואר, מועד ההחלטה על מינוי הרמטכ"ל הבא של צה"ל ויחד איתו לבצע את הריון ולקבל החלטות", אומרים הגורמים.

נמשכת המתיחות בירושלים — בקבוקי...

(סוף מעמוד ראשון)

מאבקו נשמטה כנראה הסכין לאחד המשלושה. כך התאפשר לעמרי לפגוע באחד המחבלים, אך בסופו של דבר הוא נרצח.

חוליית משמר הגבול שהיתה בתפקיד באזור, הגיעה למקום ותפסה את שלושת המחבלים. אחד מהם אושפז בבית חולים.

הורביץ דיווח עוד, כי ההלוויה של אליהו עמרי נערכה באישון לילה בשל המינהג הירושלמי שלא להלין את המת. בהלוויה השתתפו כ־200 איש. היו במהלך ההלוויה התפרעויות מוגבלות, שנבלמו על־ידי המשטרה.

ראש הממשלה יצחק שמיר הודיע, כי הממשלה משתתפת בצער המשפחה של הנרצח. כן הודיע, כי שר הפנים הרב יצחק פרץ יילך לבקר את המשפחה, בשם הממשלה. שרים שאלו מספר שאלות על סדרי האבטחה בעיר העתיקה.

מתיחות בעיר העתיקה

אתמול המשיך לשרור מתיחות ברובע המוסלמי בעיר העתיקה בעקבות הרצח. סוחרים ערבים ש־חששו מהתנכלויות של יהודים מיהרו להגיף את החנויות ולסגור את הרוכנים שלהם בשוק כשהם נוטלים יום חופשה מאונס עד יעבור זעם. בשיחות עם בעלי העסקים הם הביעו הסתייגות מ"הבעיות" שיצר המקרה אך נמנעו מגינוי מפורש של הרצח.

בקבוקי תבערה

שלוש פעמים במשך היום הוטלו מכיוון הישיבה בקבוקי תבערה ל־עבר בתי התושבים הערבים שבסמי־טה הסמוכה. באחד המקרים התלקח גג, אך האש כובתה מיד. משמרות מוגברים של משמר־הגבול סרקו במשך כל שעות היום את הסימ־טאות. מוכר מזכרות ערבי סיפר כי הפגיעה בפרנסה איננה קשה במיו־חד, מאחר שבתקופה האחרונה ישנה ירידה תלולה במספר התיירים, שהם עיקר הקונים.

נופצו שמשות

צעירים יהודים, ביניהם אברכי ישיבות השתוללו אתמול בעיר העתיקה ובין היתר ניפצו שמשות חנות ושלחו אש במתפרה ערבית. כן נהפכה מכלית ביוב ברח' סולטן סולימן. בבית צפפה יידו נערים ערבים אבן על אוטובוס תיירים ושניים מנוסעיו נפצעו קלות.

טדי קולק מזהיר

ראש עיריית ירושלים טדי קולק כינס אתמול בשעות הצהריים לאולם מליאת מועצת העירייה 30 מראשי הקהילות הערביות בירוש־לים. קולק ביקש לשוחח עמם על הרושם הקשה של המעשה הפוגע ביחסים שבין היהודים לבין הערבים. "לא כינסנו אותכם כדי לבקש מפיכם הצהרות גינוי אל לשתף אותכם בבעיה שנעיצת סכין, תוך שנאה גורמת", אמר קולק. הוא הסביר כי אלימות מצד הערבים גורמת אלימות שכנגד מן הצד היהודי. הגבול בין המצב של דו־קיום לבין המצב השורר בביירות, הוא דק ואסור ליצור מצב כזה בירושלים.

התפרעויות בשמואל הנביא

בשכונת שמואל הנביא, מקום מגוריו של הצעיר הנרצח, התגודדו אמש מאות תושבים. רבים מהם השמיעו קריאות "מוות למחבלים" והביעו צער על כי אנשי המשטרה ומשמר הגבול לא פגעו למוות בשלושת הרוצחים של בן שכונתם. התושבים חסמו את הצומת שבשדרות ומת אשכול המקשרת את צפון ירושלים עם שאר חלקי העיר ובמקום נוצרו פקקי תנועה גדולים.

נעצרו 4 יהודים

המשטרה עצרה אתמול 4 יהודים כחשודים בביצוע חלק מן ההת־פרעויות שהיו לפנות בוקר במזרח ירושלים.

גרנות: יש לראות בחומרה העובדה שאש"ף נטל האחריות לרצח בירושלים

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

מזכ"ל מפ"ם אלעזר גרנות הטיל אתמול את מלוא האחריות "לרצח הנפשע בירושלים, של אליהו עמרי, על הנהגת אש"ף בראשות יאסר ערפאת".

גרנות אמר גם כי יש לראות בחומרה רבה את העובדה כי פת"ח נטל על עצמו את האחריות לפשע זה.

מזכ"ל מפ"ם הביע את השתתפותו הכנה באבלה של משפחת עמרי. הוא פנה למפקד המשטרה במרחב ירושלים וביקש ממנו לעשות הכל כדי לצנן את הרוחות בישיבת "שובו בנים", זאת לנוכח קריאות הנקם שהושמעו במקום. גרנות, שיגיש היום הצעה דחופה לסדר היום בנושא הרצח, אמר גם כי המשך הדו־קיום בין יהודים לערבים בירושלים לא חיוני רק לחיים נורמליים בעיר אלא גם למלחמה יעילה בטרור.

בהתייחסו למגעים עם אש"ף אמר גרנות כי מפ"ם חוזרת וקובעת שהפסקת הטרור, היא תנאי הכרחי לקיום כל מגע לקראת מו"מ בעתיד עם גורמים פלשתינים.

מטוסי ח"א תקפו שני בסיסי מחבלים

מאת אבי בניהו
כתבנו הצבאי

מטוסים של חיל האוויר תקפו אתמול אחר הצהריים בסיס מחבלים דרומית לעיר צידון שבלבנון. דובר צה"ל מסר כי כל המטוסים שבו בשלום לבסיס והטייסים דיווחו על פגיעות טובות במטרות.

היעד שהותקף שוכן סמוך למחנה הפליטים עין אל־חילווה ושימש כבסיס ימי של ארגוני המחבלים לצרכי אימונים ויציאה לפיגועים נגד ישראל. בתקיפה השתתפו ארבעה מטוסים.

רימוני עשן

סוכנויות הידיעות מסרו מצידון כי ההתקפה נמשכה 20 דקות וכתוצאה ממנה נפצעו לפחות 4 אנשים.

"אתם קוברים עיירה"

(סוף מעמוד ראשון)

בישיבתה אתמול, כנראה בגלל העדרו מן הארץ של שר הבטחון יצחק רבין. שר הבטחון ישוב מחו"ל עד הישיבה הבאה של הממשלה.

"קוברים עיר שלמה"

אתמול התייצבו מאות מעובדי המפעל מול משרד ראש הממשלה להפגנה. "המנהלים הלכו — החובות תפחו". "אתם קוברים עיר שלמה", נאמר בכרזות. "כונס לממשלה" — צעקו המפגינים בקצב. "קיבלנו שורה של החלטות קשות שיש בהן כדי לשבש את מהלך החיים של העיירה והמדינה", הזהיר ראש מטה המאבק של העובדים יוסי כהן. הוא אמר כי במשך השבוע יישארו כל לילה במפעל כמאה עובדים.

שביתת ערי הפיתוח

יו"ר המועצה המקומית בית שמש, יהודה בן זאב אמר, כי ביום א' הבא תהיה שביתה כללית בכל בית שמש, כולל כל מוסדות החינוך. לדבריו, ישבתו ביום ג' כל ערי הפיתוח לאות הזדהות עם מאבקם של פועלי מנועי בית שמש בין השעות 12.00 ל־13.00 בצהרים.

לא תניח לגווע

הוועדה המרכזית של ההסתדרות החליטה אתמול, בישיבתה השבועית לפתוח במאבק ציבורי כלל ארצי כדי למנוע את העברת מפעל "מנועי בית שמש" לידי כונס נכסים. מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הודיע כי יתבע מהכנסת להתקין תקנה שלפיה מינוי כונס נכסים למפעל ממלכתי תחייב את אישורה של ועדת הכספים.

בישיבה השתתפו מזכיר מועצת פועלי בית־שמש חיים הרוש ונציגי ועדי העובדים במפעל משה לוי (יו"ר הוועד) חגי גורן (חשב המפעל) שמעון אלדר (נציג המהנדסים). קיסר ויו"ר האגף לארגון ולמועצות הפועלים גדעון בן־ישראל סקרו את האירועים.

צל כבד

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, אמר בישיבה שאם למפעל מודרני כזה אין זכות קיום הדבר מטיל צל כבד על כל מדיניותה של הממשלה.

זכות קיום

גרשון וילן סבור שלמפעל יש זכות קיום וההסתדרות לא תניח לו לגווע. רעיה רטיג אמרה שמן הראוי היה שהעובדים יהיו מיוצגים גם בהנהלת המפעל כדי שניתן יהיה להשתית את תהליך קבלת ההחלטות במפעל על שותפות אמת וגיוס כל הכוחות להבראתו. [illegible] זיילוני אמר שהשימוש בכונס נכסים כמכשיר בידי הממשלה [illegible] בבעיותיהם של מפעלים ממשלתיים, הוא פסול עקרונית [illegible] מפעל כזה, גורלו להיסגר.

בהפגנה שהתקיימה [illegible] אמר יו"ר המחלקה לאיגוד מקצ[illegible] במפ"ם דב אלקנתי, כי מינוי [illegible] נכסים מטרתו להשתיק את [illegible] העובדים ואת מועצת הפועלים [illegible] והבטיח כי מפ"ם תעמיד את [illegible] לא למטרות רווח פוליטי. גם [illegible] הצעיר אילן גילאון [illegible] סוף השבוע עם העובדים [illegible] בפגישה עם הוועד [illegible] ככל שתדרש.

שולץ: משלוחי הנשק לאיראן לא יימשכו

וושינגטון. — שר החוץ האמ־ריקני, ג'ורג' שולץ, הודיע אתמול, כי ארה"ב חייבת להמנע מכל משלוחי נשק נוספים לאיראן, ואין הוא רואה כל צורך "באותות נוספים" של רצון טוב מצד ארה"ב כלפי המתונים בטהראן.

(איי.פי.)

המשטרה פשטה

(סוף מעמוד ראשון)

עתונאים בנמל־התעופה הית'רו, בלונדון.

זכרוני בלונדון

בנמל־התעופה בן־גוריון, לפני צאתו ללונדון, אמר עו"ד זכרוני כי כתב־האישום נגד וענונו לא הושלם עדיין ולא ידוע מתי ייפתח משפטו.

בחיפוש אחר מידע

הן בארץ והן בלונדון אמר זכרוני, כי שליחותו היא להפגש עם אנשים הקשורים בפרשה, ובכללם אנשים פוליטיים, במאמץ לאסוף מידע שיסייע לו להגן על שולחו. "באתי בחיפוש אחר מידע נוסף. לא אחר אדם מסויים. לא, לא אוכל למסור מהו המידע הזה", אמר זכרוני בלונדון.

הוא סירב לומר דבר על האופן שבו יצא וענונו מבריטניה.

לא רוצה לשכב

"סאנדיי טיימס" מסר אתמול, כי השירותים החשאיים של ישראל הפעילו צעירה כדי להטמין מלכודת לוענונו. לדברי השבועון, קרוב לוודאי שוענונו פותה על־ידי צעירה זו לעלות על ספינה, ולאחר מכן נחטף בידי אנשי "המוסד" ב"מימי אירופה".

עוד מסר השבועון, בהסתמך על "מקורות ישראליים", כי ראש הממשלה דאז, שמעון פרס, הורה אישית לשירותים החשאיים ללכוד את וענונו.

"סאנדיי טיימס" הצליח לדבריו, לגלות, כי וענונו בילה את הערב שקדם להעלמו יחד עם אמריקנית בת כ־25 שנה, ששמה הפרטי סינ[illegible] אותה פגש ברחוב ימים ספורים לפני כן. וענונו דיבר על סינדי [illegible] עיתונאים של "סאנדיי טיימס" שעמם קיים קשר, והתלונן [illegible] כי אין היא רוצה לשכב איתו. [illegible] יצא מספר פעמים לבילוים [illegible] אשה זו, למרות שהעיתונאים [illegible] אותו מפניה.

בלונדית שמנמנת

השבועון מפרסם גם תוכן [illegible] שיחה טלפונית, שטילפנה הצעי[illegible] לבית המלון של וענונו, כאשר לא [illegible] שהה בו.

עוד מוסר השבועון, כי [illegible] העיתונאים שלו ראה את סינדי [illegible] ספטמבר ותיאר אותה כ"בלונדית שמנמנת בת כ־25 שנה, [illegible] בעלת שפתיים עבות".

לדרום צרפת

"סאנדיי טלגרף" מסר כי [illegible] וסינדי המסתורית עזבו את [illegible] בספינת־מעבורת לצרפת, [illegible] לעקוף את הביקורת [illegible] הנהוגה בנמל־התעופה [illegible] הית'רו. בהסתמך על מקורות [illegible] וישראליים. הוסיף העיתון כי [illegible] לאחר מכן לדרום־צרפת [illegible] על סיפון יאכטה.

היאכטה יורתה

עוד מסר "סאנדיי טלגרף" כי [illegible] יאכטה זו יורתה לאחר [illegible] תיכון על־ידי ספינה של חיל [illegible] הישראלי או ספינה אחרת [illegible] בידי "המוסד".

סקוטלאנד יארד [illegible] להגיב על ידיעות אלה [illegible] רבר.

(אי.פי. ע.ה. [illegible])

צלצול מזהיר

אהרון שריג, מנכ"ל עיריית ירושלים

הישיבות ברובע המוסלמי מקור לסכסוכים בל"תי־פוסקים

מאז הוקמו, מהוות הישיבות ברובע המוסלמי במזרח־ירושלים מקור מתח מתמיד ביחסי היהודים והערבים בעיר. למה מתירה העירייה את המשך קיומן שם?

אין שום קשר בין הרצח שאירע אתמול לעובדת קיום הישיבות ברובע המוסלמי. אבל, נכון שראש עיריית ירושלים הביע התנגדות חריפה לכניסת הישיבות ללב הרובע המוסלמי, שם הן מהוות מקור לחיכוכים בלתי־פוסקים ופוגעות במערכת היחסים העדינה והמורכבת בין יהודים לערבים שם.

ככל הידוע לי, עוסקת ישיבת "עטרת כהנים" גם בגאולת בתים ברובע המוסלמי, שהיו שייכים בעבר ליהודים. ונשאלת השאלה, מדוע אין עיריית ירושלים פועלת כדי למנוע את המשך הפעולות הנ"ל?

אנחנו חסרי־אונים, מפני שאין לנו הסמכות למנוע זאת. מדובר בשתי ישיבות: "ושבו בנים", שנכנסה למבנה של העדה המוערבית לאחר שהחכרו את המבנה מוועד העדה. בזמנו הבטיח נשיא העדה, עקיבא אוזלאי, לטדי קולק, כי לא יחכיר את המבנה לישיבה, אלא שהוא לא קיים את הבטחתו והישיבה הוקמה. וכך גם ישיבת "ברכת אברהם", שהתנגדנו בתוקף להקמתה בלב הישוב הערבי, בנסיבות שאינן מאפשרות את קיומה שם. הנסיון המר, שהיה לנו בשנים האחרונות עם הישיבות הללו, מוכיח את צדקת התנגדותנו.

האם קיים שוני בין נסיונות ההתנקשות האחרונים לבין אלה שקדמו להם?

כן. מדובר בפעולה הנובעת מדחף אישי, שיסודו באמונה דתית. הבעיה היא, שפעולות מן הסוג הזה קשות מאד לאיתור ולמניעה. מה גם, שהמבצעים אינם ירושלמיים, אלא הגיעו אליה על־מנת לבצע את מעשי הרצח. על כל פנים, אספנו אתמול נכבדים ערביים, כולל חברי לשכת המסחר ובתי־המלון, ותבענו מהם להסביר לציבור הערבי, כי תגובת הציבור היהודי במקרים כאלה עלולה להיות קשה מאוד לצערנו. לא ניתן לנו להעביר את המסר שלנו באמצעות העתונות המזרח־ירושלמית, מכיוון שאיש מהעתונאים הערביים, שהוזמנו למיפגש, לא הגיע.

האם פניתם גם לציבור היהודי המתסער?

כן, פנינו לרבנים הירושלמיים ולגורמים הקשורים לישיבות האמורות, על־מנת שיסבירו להם את משמעות המעשים, העלולים לגרום לתגובת־שרשרת. הרבנים הבטיחו לפעול עוד הערב ואני מקווה, שהמסר הועבר.

אתי רונאל

מפקד משטרת י־ם הזהיר

(סוף מעמוד ראשון)

הישיבה וכמה מראשיה לאחר שמשעות אחה"צ לא פסקו שם הפרות הסדר וההתפרעויות. במהלך אותן ההתפרעויות הושלכו מן הישיבה אל רחוב מעלה חלדיה שלושה בקבוקי תבערה. שניים מהם התלקחו ואחד מהם גרם לדליקה במחסן. כבאי משטרת ירושלים הגיעו למקום והשתלטו על האש. בשעות אחה"צ יידו תלמידי הישיבה אבנים וסמרטוטים בוערים לעבר עוברי אורח, והשוטרים שסיירו כל העת במקום בנסיון להרגיע את הרוחות.

אזהרה ל"כך"

מפקד משטרת ירושלים הזהיר גם את מזכיר סיעת "כך" בכנסת ברוך מרזל לאחר שלמשטרה הוברר כי אנשי "כך" מתסיסים את הרוחות ומשתתפים באורח פעיל בהתפרעויות.

הן במסע ההלוויה של אליהו עמרי אמש והן בהתפרעויות שהיו בשעות הערב בשכונת שמואל הנביא.

במהלך ההתפרעויות בשכונת שמואל הנביא נפצע צלם העתונות מעתון "חדשות" אורי שטיין וכן אחד משמשת העצורים בהפגנה. שטיין נפגע מאבן בחזהו והועבר באמבולנס לביה"ח "ביקור חולים" וכעבור שלוש שעות שוחרר לאחר שקיבל טיפול רפואי. המפגין נפגע ממכת אלה בברך והוא אושפז בביה"ח "שערי צדק".

ההתפרעויות בשכונת שמואל הנביא החלו סמוך לשעה 6 בערב, בשכונה התקיימה עצרת לזכרו של בן השכונה אליהו עמרי שנרצח אמש בידי מחבלים. עד מהרה התלהטו הרוחות ומשתתפי העצרת דתיים וחילוניים כאחד, יצאו לרחוב שמואל הנביא בנסיון לחסום את התנועה. המשטרה היתה באיזור והחלו מירדפים בין השוטרים למפגינים אשר מיהרו להימלט בין הבתים. מספר המפגינים הלך וגדל ובשלב מסויים הם החלו לחסום את שדרות אשכול, הציר הראשי המחבר את השכונות הצפוניות של ירושלים. כל אותה עת צעקו המפגינים "מוות לערבים" ו"מוות למחבלים". המפגינים יידו אבנים לעבר השוטרים והתיישבו על הכביש.

המפגינים נשארו באיזור עד סמוך לשעה 9 בערב ונודע על כמה מקרים של ידויי אבנים לעבר מכוניות של עוברי אורח שחלפו באיזור השכונה. התקהלויות נוספות היו גם באיזור בית פומנץ והמשטרה נאלצה גם שם להפעיל כוח. בשעה 9 בערב נרגעו הרוחות וכוחות המשטרה עזבו את המקום. לכתב עתי"ם נודע כי המשטרה יודעת את זהותם של אלה שזרקו את בקבוקי התבערה. במשך הלילה נותרו בעיר העתיקה של ירושלים ובאיזור שכונת שמואל הנביא כוחות משטרה מתוגברים במשמר הגבול כדי למנוע התחדשות ההתפרעויות.

(עתי"ם)

על המשמר
עתון יומי
على الهمشمار
جريدة يومية

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 225125-6. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

משולש העוקץ

האם פתחה ישראל במשלוחי נשק מתחת לאף האמריקני?

מחלוקת פומבית בטלוויזיה בין שר הבטחון לשעבר משה ארנס ליועץ לשעבר לבטחון לאומי, רוברט מקפרליין, מעלה אפשרות שארה"ב הצטרפה רק מאוחר יותר למסכת הקשרים ישראל־איראן ● ארנס: ב־'82 שלחה ישראל ציוד בברכת ארה"ב. מקפרליין: איני יודע על כך דבר!

מאת כתבנו בארה"ב

מחלוקת פומבית נתגלעה אתמול בין השר משה ארנס לבין היועץ לשעבר לבטחון לאומי בבית הלבן, רוברט מקפרליין, בנושא משלוחי הנשק מישראל לאיראן בשנת 1982.

בהופעה בתוכנית הטלוויזיה של דייוויד ברינקלי אתמול, אמר השר ארנס כי הוא מאשר ידיעה שהופיעה בעיתון "בוסטון גלוב". בה צוטט כמאשר שישראל שלחה ציוד צבאי לאיראן בשנת 1982 בברכתה של ארה"ב, במטרה ליצור קשרים עם גורמים מתונים יחסית בטהראן. רוברט מקפרליין, שנשאל באותה תוכנית על תגובה לדבריו של משה ארנס, אמר: "איני יודע על כך דבר. ובכנות איני מאמין שכך קרה". מקפרליין היה בשנת 1982 יועץ הבית הלבן לבטחון לאומי.

השר ארנס אמר עוד כי הניסיון לקשור קשרים באיראן בשנת '82 נכשל והופסק. אולם יצויין כי על־פי פירסומים בעיתונות האמריקנית הופסקו בזמנו המשלוחים הישראליים בעקבות תביעה של מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ מראש הממשלה דאז, שמעון פרס, ומשר הבטחון יצחק רבין.

השר ארנס יצא להגנת ממשל רייגן באומרו כי הניסיון ליצור קשרים עם גורמים מתונים בממשל האיראני הוא "מאמץ לגיטימי". אולם הוא הוסיף ואמר כי "הסיכויים להצלחתו של מאמץ זה הם מועטים ביותר". ארנס סירב להתייחס לשאלות על משלוחי הנשק שנעשו בעבר הקרוב לאיראן על־ידי ישראל וארה"ב.

המחלוקת הפומבית בין ארנס למקפרליין עלולה — לדעת משקיפים בוושינגטון — להעלות מחדש את המחלוקות שהיו בעבר בין ישראל לארה"ב בנושא אספקת הנשק מישראל לאיראן בתחילת שנות השמונים. השר ארנס ניסה לטעון כי משלוחים אלה נעשו בברכת ארה"ב, אך הוכחש מיידית על־ידי מקפרליין, ויכוח זה עשוי לתמוך בטענות הנשמעות בימים האחרונים, כי ישראל החלה במכירת נשק לאיראן מתחת לאפה של ארה"ב, ומאוחר יותר צירפה את וושינגטון ליוזמת הקשרים עם איראן, לאו־דווקא כדי לסייע לארה"ב, אלא כדי להביא תועלת לאינטרסים האנוכיים שלה באיזור. מקורות ישראלים בוושינגטון הביעו את החשש, כי התגברות הביקורת על ממשל רייגן בנושא העסקה האיראנית, תביא גם לביקורת חריפה על חלקה של ישראל בעיסקה.

גילויים חדשים שפורסמו אתמול בארה"ב עוררו גל חדש של ביקורת על ממשל רייגן. בקונגרס הובע זעם בעקבות גילוי של ה"וושינגטון פוסט" כי ראש סוכנות הביון המרכזית וויליאם קייסי קיבל הוראה בכתב מן הנשיא לשמור את דבר המגעים עם איראן בסוד מפני הקונגרס. על־פי החוק חייבת סוכנות הביון המרכזית לדווח לוועדות הפיקוח של הקונגרס על פעולות חשאיות. עוד גילה ה"וושינגטון פוסט" כי ראש המטות המזויינים של צבא ארה"ב ומפקדי הצבא הבכירים לא ידעו דבר על המגעים עם איראן ועל העיסקות הכרוכות בהם. כבר השבוע מתכוונים ראשי וועדות הקונגרס לפתוח בדיונים ובחקירות בנושא. ומצפים כי יתבעו מן הממשל לגלות את כל הפרטים על המגעים והעיסקות עם איראן.

פרטים נוספים בעיתוני חו"ל על המשולש ארה"ב־איראן־ישראל

חשוגי הביא לפגישה עם עמירם ניר את רשימת הרכש האיראנית

מקורות בארה"ב מאשרים: יועץ רה"מ לטרור ביקר בטהראן ● המשלוחים יצאו מנמל אילת לנמל בנדאר־עבאס ו־48 שעות לאחר הגעת הנשק היו האיראנים מעבירים את הכסף לחשבון בנק בשוויץ

מאת עוזי מחנאימי, כתב "על המשמר" בבריטניה

לונדון. — מקורות שונים חזרו ואישרו אמש את הידיעה שפורסמה ב"ניוזוויק" ובעיתונות האמריקנית בשבוע שעבר ושכן הופיעה ממקורות אלו ב"על המשמר" ב־10.11, כי מלבד רוברט מקפרליין ביקר בטהראן גם יועץ ראש הממשלה לטרור, עמירם ניר, אשר מאז דצמבר 85 מנהל את המגעים ליצוא נשק לאיראן באמצעות אנשי העסקים נמרודי ושווימר.

על־פי המקורות שהה ניר בלונדון בשבוע האחרון של ספטמבר כדי לתאם את שחרורו של דייוויד ג'ייקובסן, בן הערובה האמריקני. ניר סיפר בלונדון כי ראש הממשלה החדש, יצחק שמיר, ביקש ממנו להמשיך בתפקידו עד סיום מבצע שחרור בני־הערובה.

"אובזרבר" הלונדוני מוסר בגליונו מאתמול, כי ב־8 באפריל נפגשו עמירם ניר ואיש העסקים הסעודי, עדנאן חשוגי עם יועצו של ראש־ממשלת איראן, גורבה ניפארי. באותה פגישה סוכם כי ייעשה מאמץ לשחרר את בני־הערובה האמריקנים לפני הבחירות לקונגרס האמריקני. חשוגי הביא לאותה פגישה רשימת־רכש איראנית, שכללה את הפריטים הבאים: טילי טאו, חלקי חילוף למסוקים, מטוסי אפ. 4 ואפ. 14, טילי נ.מ. מדגם וואג'. חלק מבקשת נשק זו אורגנה לפי "אובזרבר" על־ידי ניר והמשלוחים יצאו מנמל אילת לנמל בנדאר־עבאס. 48 שעות לאחר הגעת הנשק היו האיראנים מעבירים את הכסף לחשבון בנק 2838389238־921 בקרצה שבשוויץ. חשוגי וגורבה ניפארי קיבלו עמלות גבוהה של מיליוני פאונד.

"פגיעה קשה באמינות ארה"ב"

סבורים משקיפים בוושינגטון ● מורת־רוח בקונגרס וביקורת קשה בציבור ● "בלבול ומבוכה בניהול מדיניות החוץ" ● הרמטכ"ל האמריקני הופתע

מאת כתבי סוכנויות הידיעות

וושינגטון. — פרשת משלוחי הנשק האמריקניים לאיראן הנחיתה מהלומה קשה על אמינותה של מדיניות החוץ האמריקנית, ועלולה לשבש את שתי השנים האחרונות שנותרו לכהונתו של הנשיא רייגן — גורסים משקיפים בוושינגטון.

העסקות החשאיות עם איראן נתקבלו במורת־רוח בקונגרס ועל־ידי בעלות־ברית רבות של ארה"ב. על־פי סקרים ראשונים, מותח גם הציבור הרחב ביקורת על עסקות אלה.

בלבול ומבוכה

פרשנים רבים טוענים, כי הנסיבות, שבהן התנהלו פעולות אלה, מעידות על בלבול ומבוכה בניהול מדיניות החוץ האמריקנית. שר החוץ שולץ טרח להודיע ביום ו' כי "לא היה מעורב במישרין" בפרשה, אם כי נמסרו לו פרטים מסויימים עליה. הוא אישר, שהיו חילוקי־דעות בנושא זה בתוך הממשל האמריקני.

לפי מקורות יודעי־דבר, התנגד גם שר ההגנה וויינברגר למגעים עם איראן. הרמטכ"ל של צבא ארה"ב, האדמירל וויליאם קראו, הופתע עד כדי כך, שהחליט לפתוח בחקירה פנימית, שהעלתה, כי אף אחד מעוזריו לא קיבל מידע על ההתפתחויות, לא מן הנשיא רייגן, לא מוויינברגר ולא מיועץ הנשיא לביטחון לאומי, אדמירל פוינדקסטר.

"גנות בישראל"

דיפלומטים ומשקיפים בוושינגטון מסרו לסוכנות "רויטר", כי לישראל, לעומת זאת, יש סיבה לשביעות־רצון. ידיעות ממקורות אמריקניים ואחרים חשפו מעורבות ישראלית עמוקה במבצע החשאי. שגריר ערבי אמר, כי נראה שוושינגטון "נגררה להרפתקה ישראלית."

דיפלומט ערבי בוושינגטון אמר, כי נראה, שישראל מילאה תפקיד של "מנהל פרוייקט". הוא הוסיף: "לרשות מועצת הביטחון הלאומית של ארה"ב עמדו כל המשאבים של ישראל. הם מצאו את הטייסים. את האמניות, את אנשי הקשר. טביעות האצבעות של ישראל נמצאות בכל מקום. זה היה מבצע ישראלי."

מו"מ סודי בלונדון

השבועון הבריטי "אובזרוור" כתב אתמול, כי ארה"ב נשאה ונתנה על הספקת נשק לאיראן באמצעות איש־עסקים סעודי וסקיר ישראלי גבוה, בפגישה סודית, שנערכה בלונדון ב־8 באפריל.

השבועון מוסיף, כי הוסכם על מכירתם של טילי נ.מ. "הוק", טילים נגד טנקים מדגם "טאו", וטילי "סיידוויינדר" ו"מאבריק", וכן חלפים למסוקים ולמטוסי־קרב "אף־14" ו"אף־4".

לדברי השבועון, המשתתפים בפגישה חשאית זו במועדון לונדוני היו עמירם ניר, יועץ ללוחמה בטרור של ראש הממשלה דאז, שמעון פרס, מנושר גורבאניפר, יועץ לענייני בטחון של ראש ממשלת איראן, והמיליונר הסעודי עדנאן חשוגי, ששימש מתווך. השבועון מוסיף, כי לפי מקורות ישראליים, ניצח על המשא ומתן ג'ון פוינדקסטר. המשלוחים הועברו באניה, מנמל אילת לנמל האיראני בנדר עבאס. 48 שעות לאחר שהגיע לאיראן, הועבר התשלום לישראלים באמצעות עדנאן חאשוגי, לחשבון בבנק "קרדי סוויס" בז'נבה. שאת מספרו מפרסם העיתון.

ראש ממשלת איראן, חוסיין מוסאווי, אמר אתמול בראיון ברדיו טהראן, כי ארצו איננה יכולה לכונן קשרים כלשהם עם ארה"ב, שנקטה תמיד עמדה עויינת כלפי המהפכה האיסלאמית ולא חדלה אפילו לרגע מלפעול נגדה. "כבר הכרזתי, כי לא ייתכנו קשרים בין הזאב והכבש", אמר מוסאווי.

תאצ'ר איננה מגנה

ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, סרבה אמש למתוח ביקורת על הנשיא רייגן בעניין משלוחי הנשק לאיראן, אך הדגישה, כי ממשלתה אינה מספקת "נשק קטלני" לאיראן או לעיראק. בתום שיחה עם רייגן בקמפ דייוויד, אמרה תאצ'ר: "אני מאמינה ביושרו המוחלט של הנשיא בנושא זה."

"מירוץ המוביל הארצי" התקיים אתמול בצפון הארץ בהשתתפות כמאה רצים. לאורך 15 ק"מ — בין קיבוץ חקוק והכפר מרר — ובחזרה (צילום: ליאון מינסטר)

סיכוי להסכם חילופי שירותים ישראל־ארה"ב

מאת עודד ליפשיץ,
כתב "על המשמר"

"יש סיכוי טוב לגידול משמעותי בסחר בין ישראל לארה"ב" — אמרו אמש במסיבת עיתונאים בתל־אביב השר לענייני סחר בינלאומי, ליטון יוטר, וסגן המסחר של ארה"ב, קלרנס בראון.

השניים עומדים בראש משלחת אמריקנית שבאה לשיחות על הסדרים דו־צדדיים מפורטים במסגרת הסכם הסחר החופשי בין ארה"ב וישראל. בראש המשלחת הישראלית לשיחות עומד שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון. שני הנציגים האמריקנים הבכירים יטלו חלק באירועי שבוע הסחר ארה"ב ישראל המתקיים בימים אלה.

ארה"ב יותר תחרותית

לדעת הנציגים האמריקנים, הסכם הסחר החופשי פותח סיכוי טוב להגברת הסחר ההדדי בין ארה"ב לישראל. הציפיה לפריצת־דרך מהירה היתה מוגזמת, מפני שקשירת הסכמים וחדירה לשווקים הם תהליכים איטיים המבשילים בהדרגה. לדבריהם, היצוא האמריקני סבל קשות בשל שער גבוה של הדולר. והפיחות בשיעור של 35 אחוז בשער הדולר לעומת היין כבר נותן תוצאות חיוביות: "טויוטה" הפסידה אשתקד, לראשונה שכר העבודה בארה"ב תחרותי לעומת יפן.

לשינויים אלה יהיו גם השלכות על הגברת היצוא האמריקני לישראל, ואשר ליצוא הישראלי לארה"ב — הוא מותנה ביוזמות ישראליות ומדיניות עסקים נבונה. אין עתיד להסכמים שיחייבו את ארה"ב לקנות בישראל בהתאם להיקף היצוא שלה לישראל, כי לטווח ארוך — פירוש הדבר שיחייבו צרכנים אמריקנים לקנות מוצרים ישראליים שהם אינם מעוניינים בהם. העתיד הוא בתחרות חופשית ללא הסכמים כובלים. היקפן הקטן של חברות ישראליות אינו מהווה מכשול בפני יצוא לארה"ב, כי גם בארה"ב נרשמות הצלחות רבות ביצוא לחברות קטנות, שהן היום אלה שיוצרות בארה"ב מקומות עבודה חדשים ומגבירות את הצמיחה.

שני הנציגים אמרו שיש אמת בטענה שהחקלאות הישראלית, וב־מיוחד כותנה וחיטה, נפגעו כתוצאה ממדיניות המחירים בארה"ב, שאיפ־שרה למחירי המוצרים האלה ליפול. לא היה מנוס מכך; ארה"ב נאלצה להסיר את "מטריית המגן" שנתנה לחקלאות העולם כשדבקה במחירים גבוהים למוצרים חקלאיים. ארה"ב איבדה שווקים לטובת ארצות, שנתנו סיוע ממלכתי מסיבי לפיתוח החקלאות, כשבעולם יש עודפים חקלאיים. ארה"ב חוזרת למדיניות של תחרות תוקפנית בשווקים החקלאיים בעולם והורידה מחירים, במאמץ להשתלט מחדש על נתח השוק שלה בעולם. אחרי שירדה מיצוא של 44 מיליארד דולר ליצוא של 25 מיליארד דולר בלבד.

התקווה היא, שאחרי המשבר הנוכחי יגובשו אמנות וכללים בינלאומיים לסחר חקלאי, שיקטינו את המשאבים המיותרים המושקעים בחקלאות ויעבירו אותם לשימושים חשובים יותר בפיתוח תעשיה ושירותים.

סיכוי להסכם על יצוא שירותים

הנציגים האמריקנים אמרו, שבעתיד הקרוב ייחתמו הסכמים שיאפשרו סחר רחב בשירותים כמו שירותי תיירות, תקשורת ביטוח הובלה, פיננסים ומחשבים.

נוכח עלות חלקם של השירותים בתוצר הכולל בעולם, יש חשיבות רבה למיסוד הסחר החופשי העולמי בשירותים, וארה"ב רואה את הסכמי הסחר בשירותים עם קנדה וישראל כהסכמים שיוכלו לשמש מודל מוצלח להסכמים עולמיים בתחום זה.

בתשובה על שאלה, האם הביורו־קרטיה והמיסוי הגבוה בישראל מעכבים את פיתוח היצוא לארה"ב ודוחים משקיעים אמריקנים המעוניינים להשקיע בישראל, אמרו הנציגים האמריקנים שאין זה מע־ניינם לייעץ לישראל כיצד לכלכל את ענייניה. אך ברור שפיתוח אווירה המעודדת יזמים ישראלים ואמריקנים להשקיע בייצור ובצמי־חה הוא משימה חיונית לישראל. משקיעים אמריקנים מעוניינים, עקרונית, להשקיע גם בישראל, למרות שיש להם הרבה אלטרנטיבות ברחבי העולם.

ח"כ גרוסמן תובעת משמיר הודעה מוסמכת

מאת מוטי בסוק,
כתב "על המשמר" בכנסת

בהצעה דחופה לסדר היום תובעת יו"ר סיעת מפ"ם בכנסת, חייקה גרוסמן, מרה"מ יצחק שמיר למסור הודעה מוסמכת בעניין ההתפתחויות המוזרות והבלתי־סבירה של ישראל במשלוח נשק לאיראן.

בהצעתה מדגישה גרוסמן, כי מדובר בנושא רגיש מדי מכדי שניתן יהיה לטאטאו מתחת לשטיח. מסיבה זו יש לקיים את הדיון במליאה ולא להסתפק בדיוני ועדת החוץ והבטחון.

הזמנה לתערוכת בקר־חלב
"און" אגודה להזרעה
מזמינה את צבור הבוקרים
לתצוגת בנות פרים בהמלטתן השניה
אשר תתקיים ביום שלישי, 18.11.86, החל משעה 09.30 בבוקר בשטח התערוכה שליד פרית "און"
התערוכה תתקיים גם בגשם

לקרוא לסדר הרב שפירא —דורש צבן

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

יאיר צבן (מפ"ם) קרא אתמול לשר הדתות זבולון המר (מפד"ל) לקרוא את הרב הראשי האשכנזי, אברהם שפירא, לסדר.

לדעת צבן, אסור לרב הראשי, אב בית־הדין הרבני הגדול, לפרסם הצהרות וחוות־דעת הסותרות או תוקפות, במישרין או בעקיפין, את עמדת היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש בפרשת ההסגרה של נקש לצרפת.

כידוע, גורס חריש, בעמדה שאינה משתמעת לשתי פנים, כי על ישראל להסגיר את נקש לשלטונות פאריס. נקש נשפט והורשע בצרפת ברצח.

אסד תוקף את ארה"ב ובריטניה

כיצד יכולים להאשים אותנו בטרור? מגוחך!

דמשק. — נשיא סוריה חאפז אסד, יצא אתמול ב־התקפה חריפה על ארה"ב ובריטניה, בדחותו את ההא־שמות בדבר תמיכת ארצו בטרור, שהעלו שתי מדינות אלה נגד סוריה.

בנאום שהשמיע ביום השנה ה־16 לעלותו לשלטון, הודה אסד בעובדה, כי סוריה עומדת לפני בעיות כלכליות, אך לא לפני "משבר שאין לו פתרון".

בשללו את זכותה המוסרית של ארה"ב להאשים מדינות אח־רות בתמיכה בטרור, אמר אסד, בין היתר: "כיצד־אלה, שפלשו לגראנארה, חטפו מטוסים מצרי־ים ולוביים, רצחו מיליוני וייט־נאמים, חימשו את תושבי ניקא־רגואה נגד ממשלתם, תקפו את לוב כדי להרוג את קדאפי, גרמו לגירוש העם הלבנוני, תוך סיוע לישראל — כיצד יכולים הם להאשים את סוריה בטרור?"

אסד יצא בהתקפה נחרצת גם על בריטניה. "דבר מגוחך הוא, שבריטניה נושאת ברמה את דגל המאבק בטרור. שכן תולדותיה עשירות ברצח עם... בריטניה מצטיינת באיבתה ההיסטורית לאומה הערבית. היא הפירה את הבטחותיה והתעלמה מהתחיי־בויותיה, במקום לסייע לערבים להחזיר לעצמם את חרותם. למחרת מלחמת העולם השניה, מתחה גבולות מלאכותיים בין חלקיה השונים של האומה הערבית ואף ביתרה את סוריה. וכי מי אינו זוכר את התפקיד שמילאה בריטניה בהקמת היי־שות הציונית בפלשתין?"

לבסוף קרא בהתרגשות: "תאצ'ר וארוניה (והכוונה לנשיא רייגן) חייבים להבין היטב: חלפה ללא שוב התקופה, אשר בה קבעו הקולוניאליסטים את גורלו של אזורנו".

בעוברו לדבר על בעיותיה הכלכליות של ארצו, הרגיש אסד, כי מימון המאמץ המל־חמתי נגד ישראל, המקבלת מיליארדי דולרים מארה"ב, מארגונים ציוניים ומכמה מדי־נות במערב־אירופה, וסובלת אף־על־פי־כן ממשברים כלכליים קשים", פוגע קשה בכלכלה הסורית. כן מגביר את הקשיים הכלכליים הגידול הדמוגראפי המהיר בסוריה. הוא הזכיר, כי בעלותו לשלטון, בשנת 1970, מנתה האוכלוסיה הסורית שישה מיליוני תושבים, ואילו כיום עולה מספר תושביה על 12 מיליון.

(ע"צ)

גוברת התעניינותם של גורמים סיניים בישראל

מאת כתב "על המשמר" הנלווה לנשיא המדינה

נשיא המדינה, חיים הרצוג, יסייר היום בגבול שבין סין והונג־קונג, באיזור הנקרא "המשבצות החד־שות". את הנשיא, הנמצא בביקור פרטי בהונג־קונג, ידריך בסיור אזרח סיני, ידיד ישראל, המתגורר באי.

פמליית הנשיא הגיעה אתמול להונג־קונג באיחור לאחר תקלה שאירעה במטוס חיל־האוויר, דקות אחדות לפני ההמראה מהעיר טאונסוויל שבאוסטרליה: דלתו האחורית של המטוס התעקמה בעת שנהג מקומי אוסטראלי ניסה להסיט לאחור את כבש המדרגות לקראת ההמראה. אחר־כך אותרה תקלה גם באחד המנועים.

בשני ימי שהותו באיזור ייפגש חיים הרצוג עם הקהילה היהודית ועם אישי כלכלה. הוא ישוט במפרץ הונג־קונג ובאיזור אברדין על יאכטה של מיליארדר יהודי המתגורר באיזור ויסייר בקאולון.

מסקירות שקיבל הנשיא הרצוג על הפעילות הישראלית באיזור ועל הקשרים עם סין עולה, כי קיימת התעניינות גוברת והולכת של נציגים סינים בקונסוליות ישראל במקום ובישראל.

ישראל יכולה להשפיע מעט מאוד על שינוי ביחסי סין־ישראל שכן הנושא הישראלי נמצא במקום נמוך בסדר היום הסיני. עם זאת הודגש, כי ישראל צריכה להמשיך לפעול להידוק הקשר עם סין.

ועדת מומחים קוראת להציל אוספי הטבע

ועדת מומחים שהוקמה מטעם האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים קוראת לממשלה לפעול להצלת אוספי הטבע הקיימים בארץ. הוועדה קובעת, כי מצב האוספים הידרדר מאוד, חלקם ניזוקו ומקצתם נפגעו פגיעה חמורה. חלק מהאוספים מצויים במחסנים ואין אפשרות להציגם לקהל ולהשתמש בהם לצורך מחקרים מדעיים.

הוועדה הוקמה בינואר 1986 בראשות פרופ' יגאל תלמי מהמחלקה לפיסיקה גרעינית במכון וייצמן למדע ברחובות וחבריה היו גדליה יעקובי, פרופ' אלעזר כוכבא, פרופ' ש"א עמיצור ופרופ' פ"ד פור. מסקנות הוועדה והמלצותיה הוגשו לסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון.

בדו"ח הוועדה נאמר, כי עיקר אוספי הטבע בארץ מצויים באוניברסיטה העברית בירושלים ובאוניברסיטת תל־אביב. בעשרים השנים האחרונות חלה הרעה ניכרת בטיפול ובמחקר של אוספים אלה ששוכנו בנפרד ובתנאים גרועים. אחת התוצאות של מצב זה היא הפחתת שימת־הלב להכרת טבע הארץ בתוכניות,

"הצדיק מלנינגראד" התקבל בהורה סוערת

בריקוד הורה סוער של חבד־ניקים משולהבים, התקבלו אמש "הצדיק מלנינגראד" יצחק כוגן בן 40, אשתו ושלוש בנותיו, בעלותם לישראל אחרי 12 שנות סירוב בלנינגראד במצוות הרבי מלובביץ', במטרה להעמיד דור של ממשיכים שישמשו שוחטים, מוהלים ומפיצי דת ישראל מקרב יהודי בריה"מ.

בין מקבלי פני המשפחה, מבריש ונפער המתין בצר שייקה גיטר, בחור ישיבה בן 23, אשר התארס עם בתו הבכירה של כוגן, חנהל'ה, היום בת 18. השניים התארסו כשהלתה בת 14.5, לפני עלותו לישראל. הם לא החליפו אפילו מלה אחת, אך הבחור הנרגש לא הוריד את עיניו מכלתו, שצמחה מאז לעלמה נאה וכשרונית, הלומדת מוסיקה באוניברסיטה. האם החתונה תצא לפועל על כך השיבו אנשי חב"ד: "זה צריך לקבל את בירכת הרבי".

כוגן המתין 12 שנה לעלייתו, מאחר שעבד במפעל לאלקטרוניקה, ועבודתו שם הוגדרה על־ידי השלטונות הסובייטיים "עבודה סודית". אך לאחר ששמע את נאומי הברכה מפי אנשי חב"ד וח"כ מנחם הכהן, אמר העולה החדש בעברית רהוטה: "עלייתה של משפחתנו צריכה להיות רק ההתחלה של יציאת כל היהודים מבריה"מ. בגימטריה סס"ר (בריה"מ) שווה ל"מצרים".

(עתים)

בדיון סיעת מפ"ם בהסתדרות

פלג צופה התנגשות חזיתית עם הממשלה על תיקצוב קופ"ח

מאת יוסף שמי, כתב "על המשמר"

בישיבת סיעת מפ"ם בהסתדרות שהתקיימה אתמול, נדונו הרפואה השחורה והמצוקה התקציבית של קופת־חולים.

פנחס דנן העלה את הצורך בגיוס חלק מהרופאים למאבק נגד הרפואה השחורה ובצורך להנהיג רוטציה בכהונת מנהלי מחלקות, דבר שיגביל את התופעה של המונופול על מקום אישפוז.

דב פלג אמר כי צפויה התנגשות חזיתית עם הממשלה בנוגע לתיקצוב קופת־חולים. אין מנוס מהכפלת חלקה של הממשלה במימון הקופה. הפגיעה ברפואה הציבורית מתבטאת גם בעמדת חלק מהציבור כלפי עקרונות העזרה ההדדית ורפואה שיוויונית. הוא יצא נגד ההצעות להוריד את שיעור מס מקביל באומרו שהשנה מוכנה הממשלה לכסות את ההפסד, אך בשנה הבאה לא יהיה בידיה כסף והיא תנהג כמו במקרים רבים אחרים ותתנער מכיסוי הגרעונות.

צבי אטלס אמר כי יש להעלות את הכנסת הרופאים אחרת אין הציבור מוכן לתמוך במלחמה ברפואה השחורה, משום שהוא מודע לאיפה ואיפה במדיניות השכר. חלק מהדוברים עמד על כך שיש לאסור כליל את העיסוק ברפואה פרטית לכל הרופאים העובדים במישרה מלאה במוסד ציבורי. כשיש רפואה פרטית אין מנוס מקיום רפואה שחורה.

וילי ברנהולץ היה ספקני בנוגע לאמונתו של דב פלג, כי ניתן להכפיל את חלקה של הממשלה בתקציב הקופה. ולדעתו, לא יהיה מנוס מסדר עדיפויות אחר.

לדעתו, יש לחזק את השירות האמבולטורי אף במחיר ההאטה בקידום של מערכת האישפוז.

אנשים ואירועים

משלחת מחנכים מפולין הגיעה לעשרה ימים

משלחת מחנכים בכירים במערכת החינוך בפולין, הגיעה לישראל לביקור לימודים של 10 ימים, כאורחת משרד החינוך והתרבות והאגודה ע"ש קורצ'אק.

זו הפעם הראשונה מאז קום המדינה שמשלחת מחנכים בדרג כזה מפולין, מבקרת בארץ. המשלחת מונה 4 חברים: ג'סלב זושינייצקי, שכיהן כשר החינוך של פולין, ד"ר פרנצ'שק פליפוביץ', מנהל האגף לתיכנון פדגוגי במשרד החינוך הפולני, מריה גויזצ'ק מנהלת בית־תרבות לנוער בווארשה וקריסטינה דזיקובסקה, מנהלת בית הילד ע"ש מרינה פלסקה בווארשה, בו הוסתרו בימי המלחמה ילדים יהודים שניצלו מהשמדה. המשלחת תיפגש בימי שהותה בישראל עם מחנכים ואנשי חינוך.

חסר שמיר

● אמו של פרופסור עזרן מגישה לראש הממשלה ממטעמיה

מימונה בלשכת רה"מ במלאות לו 71

עובדי לשכת ראש הממשלה הפתיעו את יצחק שמיר כאשר ערכו לו אתמול מסיבת יום הולדת צנועה במלאות לו 71 שנה.

את עוגת יום ההולדת חתכו יחדיו מר שמיר ורעייתו שולמית, אך את ההצגה גנבה קבוצת נשים מקריית־שמונה וביניהן אמו של ראש המועצה, פרופסור עזרן, שבאו במיוחד מהצפון הרחוק כדי לכבד את ראש הממשלה במטעמים כגון: פסטל מתוק, דיבלה טוניסית, טופלט, סיגרים, פאסואלוס ואפילו ספינג'ים.

"מה זה פה, מימונה חדשה?" — שאל בצחוק ראש הממשלה כשהוא נהנה מן המאכלים המיוחדים. (עתים)

יש לוויין יהודי

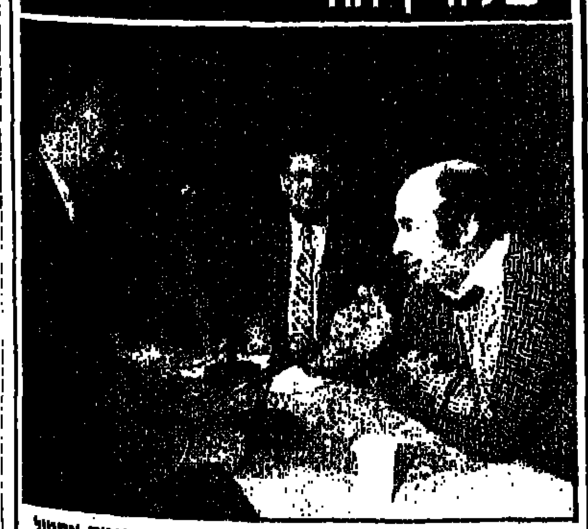

● המחלקה להסברה בהסתדרות הציונית קיימה אתמול את שידור הבכורה של רשת הלוויין היהודית מירושלים לשיקאגו. בשידור שוחח נתן שצ'רנסקי, בין השאר, עם סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש

תחרות השחמט בירושלים — בשבוע הבא

תחרות ירושלים בשחמט תיפתח ביום א' בשבוע הבא ב־9:30 בערב, באולם זורר בבר בבירה ותינעל ב־9 בדצמבר. התחרויות יחלו למחרת הפתיחה, במלון "רם" בשעה 2 אחה"צ. בהשתתפותם של 14 שחקנים מהארץ ומחו"ל.

יו"ר עמותת שחקני השחמט בישראל, אברהם קלדרו, אמר כי לתחרות ירושלים יש משמעות פוליטית, הבאה להביע את מחאת ישראל ושחמטאיה על סילוקה מאולימפיאדת השחמט בדובאי ולהוכיח שלמרות זאת, ישראל מסוגלת לארגן תחרות בירושלים עם משתתפים רמי־דרג בעולם השחמט. (עתים)

היום — יומן אינטימי. איפה יומן הפאשלה?

סכר השתיקה

כמו חומת אבן באמצע הנהר התייצב הדרג המדיני בין הפאשלה לציבור, מתחבא מאחורי הצנזורה. אבל הזרם היה חזק מדי. הקיר היה נוקשה מדי. ובחיים כמו בפיסיקה. מה שלא השתחרר בקילוח ממתן — הרס שבר ניתץ, פרץ והציף וכיסה גם את האתיקה וגם את זכויות האדם

מאת זהבה מוזס

ביום א', 28.9.86 ציטטו כלי התקשורת בארץ ידיעה שהתפרסמה באותו בוקר בעיתון הבריטי תחת הכותרת: "ישראל יצרה פצצת נויטרון ראשונה". בגוף הכתבה דווח על נסיונו של עיתונאי דרום־אמריקני, אוסקר גרוה, למכור מידע על היכולת הגרעינית של ישראל.

על פי הכתבה טען העיתונאי, כי ישראל יצרה את פצצת הנויטרון הראשונה שלה וכי קיבל את המידע מהפרופסור מרדכי ועננו. עוד פורסם, כי ועננו היגר לאוסטרליה לאחר שהתאכזב ממה שכינה "מגמת התוקפנות של ישראל".

מפי קצין העיתונות בשגרירות ישראל בלונדון צוטט, כי לא מדובר במדען בשם ועננו, שעבד במחקר גרעיני בישראל, אלא בטכנאי זוטר שעבד בוועדה לאנרגיה אטומית ופוטר לפני שנה בגלל התנהגות בלתי רצויה. כך החל מחול השדים סביב נושא יכולתה הגרעינית של מדינת ישראל והנעלם מרדכי ועננו — נושא שהכניס את הדרגים המדיניים ובעקבותיהם את הצנזורה למצב של היסטריה.

על כלי התקשורת בארץ נאסר לפרסם כל ידיעה הקשורה בנושא, אלא אם היא ציטוט מעיתונות זרה. הפרסום בבריטניה הדאיג את ראשי המדינה ועורכי העיתונות כונסו לישיבה, בה דווח להם אודות הפרסומים בדבר יכולתה הגרעינית של ישראל. הם "התבקשו" לא לפרסם בעיתונים שום ידיעה הקשורה לכך. כעשרה ימים עברו מאז פורסמה הרשימה ב"סאנדי מירור" ובארץ שררה דממה תקשורתית בנושא.

נדמה היה כי בישראל "קנו" את תגובת הממשלה והאמינו כי זה עוד פרסום בסדרת הפרסומים אודות הפוטנציאל הגרעיני של ישראל: סיפור שפורסם מפי אדם, שהאינ־טרפול אמר עליו כי הוא מנסה להטעות עיתונים ולהרוויח כסף רב מהנושא.

ב־5.10 מפרסם ה"סאנדי טיימס" כי ישראל היא המעצמה הגרעינית השישית בעולם ומדווח לקוראיו כי מומחי גרעין אימתו עדויות של מרדכי ועננו, טכנאי שעבד 10 שנים לטענתו בכור גרעיני בישראל והצליח לצלם 60 תצלומים במתקן הסודי "מכון 2". על פי עדותו נקבע ביד מומחים, כי לישראל כ־100 פצצות גרעין ויכולת ייצור של נייטרון ומימן.

בישראל ממשיכה הצנזורה להטיל פיקוח חמור על כל הנושא ומאמר המערכת של "על המשמר" ב־1.6.86 נפסל לפרסום. ב־6.10.86 מכחיש ראש הממשלה שמעון פרס בישיבת הממשלה את הפירסום בעיתון הלונדוני ומצהיר כי "מדיניות ישראל לא השתנתה וישראל לא תהיה הראשונה שתכניס נשק גרעיני לאזור".

ב־12.10.86: פירסום ראשון אודות חשש של העיתון "סאנדי טיימס", כי ועננו נחטף על־ידי המוסד.

בארץ ממשיכה לשרור שתיקה.

ב־14.10.86 מתחילים לשמוע על מחדל בטחוני חמור — על־פי ה"ניוזוויק". בניו־יורק מתארים פקידים ישראליים את סיפור ועננו כמחדל הבטחוני החמור ביותר בתולדות מדינת ישראל.

ב־20.10.86 מפרסם השבועון האמריקני "ניוזוויק" ידיעה, לפיה מרדכי ועננו נמצא עתה בישראל. דובר משטרת ישראל ממהר להכחיש כי ועננו יועמד למשפט בדלתות סגורות באשמת ריגול וכי הוא נמצא כעת בכלא ישראלי.

בלונדון מתגלה כומר אוסטרלי, ג'ון מקנייט, המציג עצמו כידידו של ועננו, שטוען כי ידידו ידע שחייו בסכנה בכל מקום בו יימצא וכי לא פעל מתוך בצע כסף.

ב־22.10.86 בא ג'ון מקנייט לישראל. כשנודעתו לברר אצל השלטונות מה עלה בגורלו של ידידו, שנעלם באורח מסתורי בלונדון ב־30.9.86, לאחר שגילה פרטים על יכולתה הגרעינית של ישראל. "ניוזוויק" כותב כי ועננו נלכד בידי "המוסד" בעזרת ידידה, לאחר שסוכנע לצאת מגבולות בריטניה. דובר המשטרה ממשיך להכחיש את השמועות לפיהן עצור ועננו בישראל.

ב־27.10 מפרסמים העיתונים בישראל את החוק הישראלי, הקובע עונש מוות או מאסר עולם לבוגד, וכן את הידיעה המצוטטת מפיו של הכומר האוסטרלי, כי שופט שלום ביקר את ועננו בכלא בישראל והאריך מעצרו. השלטונות הישראליים אינם נענים לבקשתו של מקנייט, ושום גורם רשמי אינו נפגש עימו.

ב־27.10.86 מפרסם משרד החוץ הבריטי הודעה, כי אין בידיו הוכחות על חטיפתו של ועננו.

ב־3.11.86 נשבר בתקשורת בישראל השתיקה ומתפרסמות כתבות צבע על אודות משפחתו וחבריו של ועננו.

ב־5.11.86 אומר רה"מ, יצחק שמיר, כי לממשלה יש שיקולים משלה מדוע אינה מגיבה בעניין ועננו. נשיא המדינה, חיים הרצוג, אומר לעיתונאים אוסטרלים במהלך מסעו ביבשת: "אינני יודע היכן מרדכי ועננו. לא שמעתי עליו קודם שפורסם שמו בעיתונות".

ב־10.11.86, כחודש ושבועיים לאחר תחילת פירסום "מחדל ועננו", מאשרת ממשלת ישראל כי מרדכי ועננו עצור בישראל ועו"ד אמנון זכרוני מייצגו, על־פי בקשתו. הממשלה גם מכחישה את השמועות כאילו נחטף ועננו מבריטניה וכאילו התנהלו מגעים בין פרס לתאצ'ר. העיתונאים מוחים בכינוס מיוחד שערכו בבית־סוקולוב על כניעת ועדת העורכים, שחלק מחבריה אף הצדיקו את ההגבלות שהוטלו על העיתונות בנושא זה. בבריטניה לוחצת האופוזיציה ודורשת הסבר כיצד הגיע ועננו לארץ. שגריר בריטניה בישראל, וויליאמס סקוויאר, פונה למנכ"ל המדיני של משרד החוץ ומבקש פרטים על הדרך שבה הגיע טכנאי הגרעין בחזרה לישראל.

ב־12.11.86 מודיעה ירושלים כי לא עברה על חוקי בריטניה ויש לה סיבות לא לומר הכל. סנגורו של מרדכי ועננו נפגש עימו במתקן בו הוא כלוא, בינתיים, מועבר ועננו ממתקן בו היה כלוא למתקן אחר.

בלונדון מתפרסמת ידיעה שמקורה בישראל, לפיה ועננו יצא מבריטניה מרצונו החופשי.

ב־16.11.86 מוסיף "סנדיי טיימס" עוד חלק לפסיפס: הבלונדינית התמירה, סינדי, שפיתתה את ועננו לעלות על אוניה, ממנה נחטף לישראל. הסנגור, עו"ד זכרוני, נוסע ללונדון כדי להפגש עם גורמים פוליטיים ואחרים, כדי לאסוף חומר למשפט של מרשו.

עדיין לא ברור אם כתב־האישום נגד מרדכי ועננו הושלם ומי יורשה להיות נוכח במהלכו.

בתוך כך, סוערות הרוחות בקשר לאחר מספיחי הפרשה — פירסום יומנו של העצור על־ידי הטלוויזיה, בלי שקיבלה לכך את רשות הבעלים. לאחר השתיקה הרועמת שנגזרה על כלי־התקשורת הישראליים, נראה כי נפרצות כעת כל החומות.

האתיקה נפגעה

מעבר לבזיון בית המשפט ולפגיעה בזכויות היוצרים ובזכויות הפרט של ועננו, האם היה בפירסום היומן האישי ללא רשות בעליו משום פגיעה בכללי האתיקה העתונאית?

דפי אמיר, יו"ר וועדת האתיקה של אגודת העתונאים בתל־אביב: "ממש הזדעזעתי מפרסום היומן בטלוויזיה. אינני יודע אם יש פה עבירה על חוק הסוביודיצה, אבל עצם השימוש ביומנים החסויים של ועננו ללא רשותו — זה עובר כל גבול. כפי שהדברים נראים על פני השטח, והחוקים הספציפיים אינם מול עיני כרגע, יש כאן פגיעה קשה בכל הערכים שאנחנו רוצים להגן עליהם. בכל מקרה, יש מקום לבדיקת העניין בוועדת האתיקה בירושלים. גם למועצת העיתונות יש מקום להקים קול צעקה, אם תרצה בכך: משהו כאן לא בסדר ומישהו צריך לבדוק את זה ולנקוט בצעדים מתאים".

ר.מ.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי המגזין: עמית אנטר

לא בן־אדם

מאת עדנה רזי

מרדכי ועננו עורר את השאלה, האם מדינת ישראל היא מעצמה גרעינית. התשובה היא — כן! אנחנו מעצמה גרעינית. עובדה. כל ערב שבת אנחנו יושבים מול הטלוויזיה ומפצחים גרעינים.

גם יומן־השבוע, שהוא לכל הדעות יומן רציני, עסק בשבוע החולף בעוצמתנו הגרעינית. הכתב הרציני והמוכשר, חנן עזרן, הצליח לפצח את סוד הגרעין באומנות שלא היתה מביישת אפילו את צ'ייקובסקי קשישא.

יומן־השבוע בליל שבת האחרון היה יומנו של ועננו. הכתב החרוץ והזריז חנן עזרן הצליח לגלות בעליית־גג את יומניו הסודיים של האיש היושב בכלא. ביומנים אלה נתגלו סודות גרעיניים ביותר.

ועננו מתוודה ומספר, שכבר בגיל צעיר רצה לפרוש כנפיים ולעוף. "הכוונה היא כנראה לבית הורים", הסביר הכתב האינטליגנטי לאלה מבין הצופים המתקשים וזקוקים להסבר. בקול מבין ומאופק המשיך וסיפר הכתב הדגיש על נטיותיו של ועננו להתבודדות ולהתלבטות.

השאלה, האם פרסום קטעים מיומניו האינטימיים של אדם היא חוקית או אנושית, לא עלתה כלל. ובצדק. ועננו אינו אדם. וענונו פסק להיות אדם ימים מספר לאחר ששמו פורסם בעתון. לוענונו אין יותר זכויות של בן־אדם. וענונו הוא יצור, ככל הנראה מפותח למדי, השייך למשפחת היונקים ויודע ללכת על שתי רגליו הסנימיות. העובדה שיצור כזה כתב יומן, יש בה עניין לביולוגים ולפסיכולוגים. (ואכן, גם הפסיכולוגית שלו כבר פרסמה פרטים על שיחותיו עמה).

כפי שלא יעלה על דעת הטלוויזיה למנוע מן הצופים לצפות בשימפנזה היושב בכלוב על סיר־לילה ואוכל בננה, כך אין סיבה שלא להציג בפני הצופים את יומניו של היצור ועננו.

בכלל, ייתכן שמתפתחת לנגד עינינו תופעה חדשה — תופעת הוענוניזם. כדי לרדת לחקירה של התופעה החדשה, אין די ביומנים האישיים. עדיין חסר לנו מידע חסוי, כמו למשל מהו סוג הדם של ועננו, ומהם הממצאים שנתגלו בבדיקות השתן שלו. הרי לא ייתכן שבמדינה דמוקרטית יסתירו אמצעי התקשורת הממלכתיים מן הציבור מידע חיוני הקשור לעתידו ולבטחונו.

אגב, באותה הזדמנות הייתי מבקשת להראות לנו גם את יומניו של הכתב חנן עזרן. האיש מגלה סימנים מדאיגים של מרגל מתחיל. מי יודע לאן הוא עלול להגיע לאחר שיטפס ועלה לעליית הגג. על כן חשוב לבדוק מיד את יומניו של הכתב. צריך ללמוד מנסיון העבר לפני שיישלח הכתב המוצלח על־ידי הטלוויזיה הישראלית ללונדון.

"סקופ" לוהט או צנעת הפרט?

מאת רונית מורגנשטרן

יומן אישי ובו הגיגים חושפניים של הדמות המדוברת ביותר באמצעי התקשורת נופל לידיו של עיתונאי. מצד אחד, סקופ בלעדי על חומר חם ביותר, ומצד שני, הפרה גסה של זכויות הפרט של בעל היומן, במקרה זה מרדכי ועננו, וגם אפשרות לעבור על חוק הסובודיצה.

מה היו עושים עורכי העיתונים אם היה מגיע לידיהם יומנו של ועננו?

דב יודקובסקי, עורך ידיעות אחרונות: "הייתי מפרסם את היומן כפוף לשני דברים: א) צנזורה בטחונית. ב) שמירה על צנעת הפרט. כלומר, הייתי מפרסם את כל ההתלבטויות, ההשקפות הפוליטיות וההרפת־קאות שלו בבורסה. אבל הייתי מפעיל שיקול־דעת מה פוגע בצנעת הפרט ומה לא. לגבי עצם גילוי היומן וחשיפתו מגיעות כל המחמאות לכתב חנן עזרן, שהביא את הסקופ, ולטלוויזיה".

* * *

לוי יצחק הירושלמי, סגן עורך מעריב: "הייתי מפרסם כל עוד לא הייתי נכנס לד' אמות של בעל היומן. אין לי זכות כאדם להפוך את חיי הפרט שלו לנחלת הכלל ולהפקר. נכון שיכולות להיות נקודות תצפית שונות לגבי מה אני רואה כעולם הפרט. אבל הייתי מפעיל את מירב שיקול הדעת, האבחנה והעריכה לגבי מה לפרסם מתוך היומן ומה לא. בכל מקרה, הייתי מתייעץ קודם גם עם היועץ המשפטי של העיתון, כדי לא לעבור עבירה בעצם הפרסום. אם היועץ המשפטי היה מתנגד לפרסום לא הייתי מפרסם. אם היה זה עניין עקרוני ממדרגה ראשונה — מלחמה על עקרון מקודש — אז יש מקרים שמתעלמים מחוות הדעת של היועץ המשפטי. אבל למען סקופ?..."

* * *

דני דור, מעורכי חדשות: "הייתי מנסה להגיע אל ועננו או אל בני משפחה מדרגה ראשונה שלו, כמו אחים למשל, כדי לקבל את הסכמתם. בכל מקרה, הייתי משתמש רק בדברים רלוונטיים לעניין שלו: דעותיו הפוליטיות, תחושת הבדידות שלו כאנטי־ברי־טיה והתחברות לסטודנטים ערביים. הייתי מתייחס לזה בערך כפי שהתייחסה לזה הטלוויזיה. אם משהו מעורכי העיתונים יגיד לך שהוא לא היה מפרסם, אז הוא צבוע. עובדה שכל העיתונים פירסמו את היומן לאחר הטלוויזיה. מכל מקום, לדעתי, זהו סקופ מצויין".

* * *

תגובתה הקצרה של עורכת דבר, חנה זמר, היתה: "אכן, היינו מפרסמים את היומן אם היה נופל לידינו". ללא פירוט ונימוקים נוספים.

* * *

סבר פלוצקר, עורך "על המשמר": מרדכי ועננו עצור, אך חף־מפשע, כל עוד לא נשפט ולא נמצא חייב בדין. אני מניח, שהייתי מתייחס ליומניו, לו נמסרו ל"על המשמר" לפירסום על־ידי קרובי משפחתו, כאל יומן של כל אזרח אחר, שמעשיו הפכו אותו לדמות ציבורית, חשופה על מרכז הבמה. כלומר: לא היינו מפרסמים את היומן ללא הסכמת הכותב עצמו, או לפחות הסכמת עורך־דינו המוסמך לדבר בשמו. אך היינו לוחצים עליהם, כמיטב כוח השיכנוע העיתונאי שלנו, להסכים לפירסום כזה. בלי הסכמה לא היינו מפרסמים. עם כל הכבוד לכתבי ועננו, אלה אינם יומני חרושצ'וב.

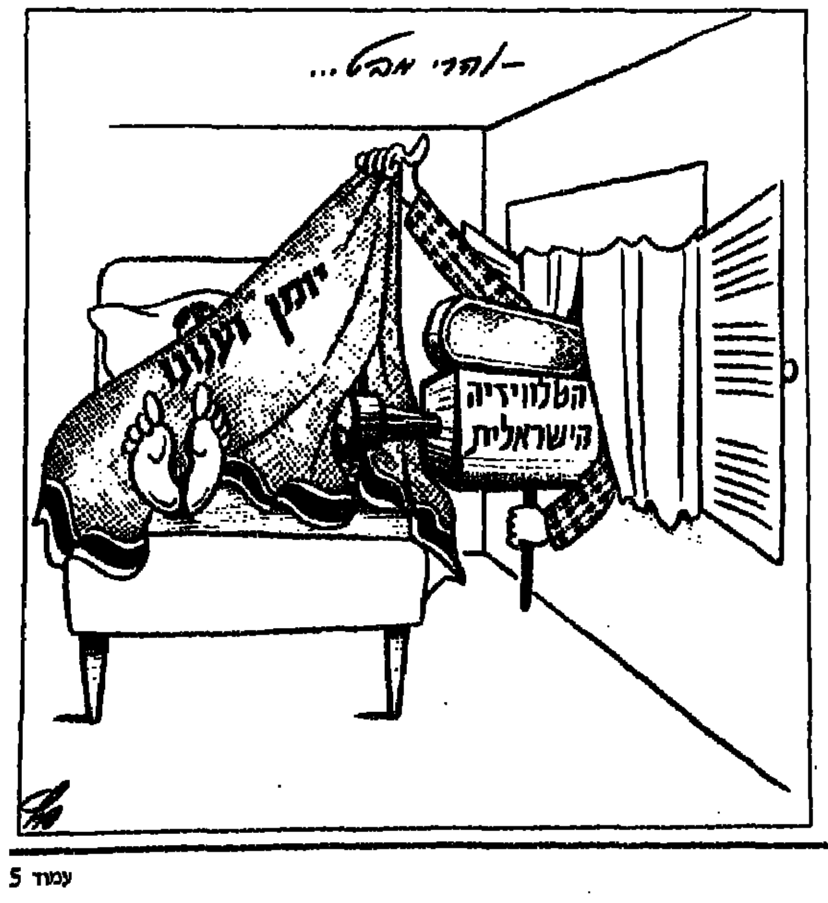

מציצנות רכלנית

— שופט בית־המשפט העליון בדימוס, חיים כהן, כעת נשיא הכבוד של האגודה לזכויות האזרח בישראל, צפה גם הוא במהדורת החדשות של ליל־שבת.

— כיצד התרשמת מהמבקש העיתונאי של חשיפת יומנו האישי של ועננו?

היתה לי הרגשה כאילו נעשיתי שותף למין מציצנות רכלנית ברמה נמוכה ביותר.

— יש עילה משפטית על פיה ניתן לתבוע את הטלוויזיה על חשיפת היומן?

יש שלוש עילות על־פיהן ניתן לתבוע את הטלוויזיה. א) בזיון בית־המשפט — פירסום היומן על הפרטים האישיים שבו, עלול להשפיע על השופט שידון בעניינו של ועננו. וזוהי עבירה פלילית לשמה. ב) פגיעה בזכויות הפרט. ג) הפרה של חוק זכויות יוצרים, הקובע שאסור לפרסם מה שאדם כותב בלי רשותו. ועננו יכול לבוא בתביעות של פיצוי כספי אל הטלוויזיה על סמך שתי העילות האחרונות.

— כיצד מתכוונת האגודה לזכויות האזרח שאתה נשיא הכבוד שלה להגיב מעבר לתגובת מחאה?

האגודה הזהירה את הטלוויזיה מפני פירסום היומן ומכך שיינקטו צעדים אם יפורסם.

ר.מ.

חיים כהן, יש עילה לתביעה

איתות סובייטי בחוטי רומניה

מאת פנחס ענברי

הסערה בדעת הקהל הישראלית שליוותה את הנסיעה לרומניה, הסיטה את תשומת הלב מן המשמעויות הפוליטיות רחוקות הטווח של המפגש בקונסטאנצה. למפגש הזה חשיבות החורגת בהרבה מן הוויכוח שהתעורר בישראל, והעובדה שמן הצד הישראלי התייצבו קבוצות המבטאות דעת מיעוט לא צריכה להטעות. הכוחות הפוליטיים הבינלאומיים והערביים, שרצו במפגש, היו בלי ספק מעוניינים לפתוח מהלך שיתרחב בעתיד לכלל יוזמה מדינית. יוזמה זו, לאחר שעומדים על מלוא משמעותה, אפשר לקרוא לה מהפכנית. יהיו מעורבים בה חוגים רחבים יותר בישראל, ובעתיד — ממשלת ישראל עצמה.

הנתון הבסיסי שחייבים לקחתו בחשבון הוא, שממשלת רומניה איננה פועלת בחלל ריק. לרומניה מעמד בינלאומי מיוחד שאין למרבית מדינות העולם — היא נמצאת על הגבול הפוליטי שבין המזרח למערב. רומניה מצד אחד היא מדינה בעלת משטר קומוניסטי, אך מצד אחר הצליחה לפרוש מן החסות הישירה של ברית המועצות — בלי להסתכסך איתה. באופן זה יכולה רומניה לשמש צינור קשר בין העולם הקומוניסטי לבין העולם המערבי, ובימים של מתיחות היא יכלה לסייע להתגבר על המתחים הבינ־גושיים.

ולא רק מתחים בינגושיים. למשל, רומניה היתה המדינה היחידה בגוש המזרחי שלא ניתקה את יחסיה עם ישראל, ומותר לנחש כי עשתה זאת על דעת ברית-המועצות. המעצמה הסובייטית לא היתה מעוניינת בניתוק כל החוטים עם ישראל, ובאמצעות רומניה יכלה לשמור על חוט דקיק של קשר.

אוסטריה איבדה את כישוריה

תפקיד דומה יכולה למלא גם אוסטריה — מן הכיוון ההפוך. אוסטריה היא מדינה מערבית באופי מישטרה, אבל קירבתה לגוש המזרחי וההסכמים הבינגושיים לאחר מלחמת העולם השנייה עיצבו את מדיניותה כנייטראליות רשמית. היותה על גבול שני הגושים והנייטראליות הבסיסית שלה הכשירו את אוסטריה גם כן למלא תפקיד דומה לתפקיד הרומני, אבל לאחר שלמישרת הקנצלר האוסטרי נבחר קורט ואלדהיים, איבדה אוסטריה את כישוריה בתחום זה. ואלדהיים, אשר כמזכיר האו"ם לשעבר חשב כי יוכל למלא תפקיד מרכזי ביוזמות בינלאומיות שונות, שבהן מעוניינות שתי המעצמות הגדולות בוודאי מצטער על כך. עברו הנאצי שלל אותו כמובן מלמלא תפקיד כלשהו בזירה הבינלאומית.

למען האמת, אין זאת הפעם הראשונה שהמדיניות הרומנית מקדימה יוזמות סובייטיות רבות-חשיבות. לא רבים שמו-לב בזמנו, כי תוכנית ברז'נייב, שבה הביעה ברית-המועצות לראשונה את תמיכתה בוועידה הבינלאומית בנוסח המוכר היום — להבדיל מוועידת ז'נבה שנהגה עד אז — לא

שכן החיזור אחרי ערפאת דווקא מחזק את מעמדו ומגביר את יוקרתו. והנה, הקומוניסטים הישראליים דווקא מסייעים למדיניות העוינת לערפאת ומחלישה את סוריה.

חיזורי אזורי המשבר

סוריה צריכה להיות מודאגת לא פחות

בוקרשט אינה פועלת בחלל ריק ואין זו הפעם הראשונה שהמדיניות הרומנית מקדימה יוזמות סובייטיות רבות-חשיבות • מי עומד מאחורי המפגש בקונסטאנצה?

הקנצלר הקודם של אוסטריה, ברונו קרייסקי, ניצל היטב את הנתונים הבסיסיים של ארצו כדי להיות מעורב במגעים הבינלאומיים. כדאי לציין כי קרייסקי אף הוא שימש צינור קשר בין ברית-המועצות לבין ישראל, בכך שהתיר את השימוש בארצו למעבר יהודים מברית-המועצות בדרכם לישראל. כן פעל ללא ליאות לקירוב ישראל ואש"ף. מדינות נוספות שיכלו למלא תפקידים דומים הן יוגוסלביה או פינלנד, אבל מסיבות שונות לא נטלו את התפקיד.

עכשיו, כשאוסטריה נאלצה לפרוש מן התפקיד הזה, עד שהעם האוסטרי יבחר נשיא מוצלח יותר — ויוגוסלוויה או פינלנד אינן מעוניינות למלא את מקומה של אוסטריה — תלך רומניה ותתבלט יותר ויותר בתפקיד של מתווכת בינלאומית. ואם מדובר ברומניה, כדאי לקחת בחשבון כי הכוח הבינלאומי האמיתי שמעוניין בפעילותה של רומניה הוא... ברית-המועצות!

מעורבות נמרצת של רק"ח

תופעה רבת-משמעות, שיש לשים אליה לב, היא המעורבות הנמרצת של הקומוניסטים הישראלים במשלחת לקונסטאנצה. המעורבות הזאת גרמה לבעיות לא מעטות מבחינת הרכב המשלחת הישראלית לרומניה, עד כדי כך שהחברים מן הרשימה-המתקדמת-לשלום נאלצו לפרוש, אבל עצם הנטייה הקומוניסטית לבלוט מעוררת עניין. תופעה זו מגבירה את החשד כי מאחורי היוזמה הרומנית עומדת גם ברית-המועצות, ואם כך הדבר, המיפגש הזה עשוי לבשר שינוי רב משמעות באוריינטציה הסובייטית במזרח-התיכון.

צמחה יש מאין. ברז'נייב הכריז על יוזמתו בפברואר 1981. יותר מחצי שנה קודם לכן, ביולי 1980, הכריז עליה נשיא רומניה ניקולאי צ'אושסקו. יש בכך כדי להעיד על תיאום בין רומניה לברית-המועצות — יוזמת צ'אושסקו לא היתה דומה ליוזמת ברז'נייב, אלא היא היתה דומה לה בכלו. אם כך, לפחות באותה יוזמה סובייטית מרכזית מילאה רומניה תפקיד של הכשרת הקרקע עבור יוזמות סובייטיות.

אבל לעומת זאת, צריך לציין כי ערב יוזמת סאדאת היה נשיא רומניה המתווך בין נשיא מצרים לבין ראש ממשלת ישראל מנחם בגין — בניגוד לעמדת ברית-המועצות. כל תהליך קמפ-דייוויד נועד בין היתר להביא לידי תהליך מדיני שברית-המועצות לא תשתתף בו. אבל ייתכן מאוד כי כאשר תיווך צ'אושסקו בין בגין לסאדאת, הוא התכוון לחדש את וועידת ז'נבה — ולא לקח בחשבון פריצת תהליך מדיני אחר לגמרי. אם אכן גם מאחורי היוזמה הזאת עומדת ברית המועצות, הרי שירותיה הטובים של רומניה נחוצים עוד יותר מסתם הכשרת דעת הקהל ליוזמת ברז'נייב.

ההשתתפות הקומוניסטית במשלחת לבוקרשט יש בה כדי להתמיה. השמאל הפלשתיני איננו יכול להיות שבע-רצון מן המפגש בקונסטאנצה, ועדות לכך יכול לשמש הטיל ששוגר בבירות לכיוון בניין השגרירות הרומנית. בסכסוך שבין סוריה לבין ערפאת — תומך השמאל הפלשתיני בסוריה. מן הבחינה הבין-ערבית, המיפגש בקונסטאנצה הוא לרעת המדיניות הסורית נגד ערפאת,

שחושבים הקומוניסטים הישראלים, אלא אם ברית-המועצות אמרה להם ללכת אל תומכי ערפאת בקונסטאנצה, ואם לא אמרה, אפשר לקבוע בוודאות כי לא הרתיעה אותם ממעשה זה. מה פירוש הדבר?

הפירוש הוא רב-חשיבות ביותר — ברית-המועצות החליטה, ככל הנראה, כי אין זה מועיל לאינטרסים שלה להישען במזרח-התיכון דווקא על שתי המדינות המטורפות — לוב שאין ויכוח על מדיניותה המטורפת, וסוריה שרק באחרונה נחשפה כמדינת צמאת-דם וטרוריסטית.

כל משקיף חד-עין יכול להבחין בחיזורים נמרצים של ברית-המועצות אחרי המערב. חשוב לה ביותר להפסיק את תוכנית מלחמת הכוכבים של רייגן; יותר מזה — היא מעוניינת בהפשרה בינגושית טוטלית, כדי להסתייע מן הטכנולוגיה המתקדמת של המערב. מדינות כמו סוריה ולוב קושרות את ברית-המועצות עם הטרור בעיני דעת הקהל במערב. ואין הדבר מסייע לה להופיע בידים נקיות ובפנים מעוררת אמון, כאשר היא מבקשת מארצות-הברית לוותר את תוכנית הבטחון הלאומית שלה.

הדעת נותנת, כי במקום הציר סוריה-לוב מבקשת המעצמה הסובייטית להישען במזרח-התיכון על מדינות שהמערב נותן בהן אמון, כמו מצרים ו... ישראל. אבל כדי לאפשר פתיחות כלפי ישראל — מה שיועיל לברית-המועצות בעיני דעת הקהל בארצות-הברית — מעוניינת ברית-המועצות בהתפייסות

ישראלית-ציונית. הנשיא אסד ודאי יזהה נזות מגמותיה של ברית-המועצות על ידי הקומוניסטים הישראלים, ליוקרת ערפאת — אבל לרוסיה לא איכפת. חידוש העלייה לישראל, המסתמן יותר ויותר כאפשרות ריאלית, ירגיז בוודאי את אסד אבל לא מה שאסד יחשוב יקבע מה יהיו מעצבי המדיניות בקרמלין.

גישוש ראשוני

התפקיד שממלאת רומניה הוא רב במיוחד. כל המהלכים האלה הם בשלב זה בגדר גישושים ראשוניים ביותר. בינתיים ברית המועצות לא הצליחה לרכוש את לבן של ישראל ומצרים ואין לה אלטרנטיבה חוץ מסוריה ולוב. זה יכול לצער את מעצבי המדיניות החדשה במוסקווה, אבל בינתיים זה מה שיש. רומניה תקדם את המהלך הזה עד אשר תוכל המעצמה הסובייטית להכנס לתמונה באופן גלוי.

ממש בעצם הימים האלה, כאשר עדיין לא שכך הוויכוח בישראל על המפגש ברומניה, שיגר מנהיג ברית-המועצות איגרת אל יאסר ערפאת, שבישראל לא עמדו כראוי על חשיבותה — המנהיג הסובייטי הזהיר לערפאת כי בשאלה הפלשתינית פועלת ברית-המועצות במנותק מסוריה, ואינה שואלת לדעתה. האם זהו צעד ראשון לקראת ניתוק מסוריה?

הגינוי הקומוניסטי למפגש בקונסטאנצה ואיגרת גורבצ'וב יש בהם כדי לחזק את ההנחה, כי ברית-המועצות מעוניינת כי ישראל ואש"ף ישלימו ויחזקו את ציר מצרים-ישראל, שבו היא מעוניינת גם. חלקה בהשכנת שלום במזרח-התיכון כדי לפתוח עבורה את לבה של דעת הקהל המערבית — ביחוד בארצות-הברית — ולהציג אותה בעולם כמעצמה שוחרת-שלום שאפשר לבטוח בה בהסדרים בינלאומיים.

הבשורה הזאת לא יכולה לשמח את סוריה ולוב. כאשר דגלה ברית-המועצות במהפכה עולמית, היא שמחה על ידידותן של סוריה ולוב. כעת, כאשר הדטאנט הוא אינטרס קיומי שלה, היא מבקשת להיפטר מידידיה הטרוריסטים. לא אסד ולא קדאפי לא יסייעו למעצמה הסוציאליסטית לרכוש את לב דעת הקהל של המערב. ישראל ומצרים —

רן

השיעור ההיסטורי של מטפח הפחדים

מאת אהרון אפרת

יגאל וגנר ממנה את השאלה הנוקבת "להתריע או להשפיע" אל השמאל הציוני ב"חותם אישי" (חותם, 7.11.86). וגנר מוצג בשולי המאמר במעמד: "ממייסדי חוג אורנים, חוג רעיוני של חברים במפלגת העבודה ובמפ"ם, מהקיבוץ, מהעיירה ומן העיר, מיסודם של בוגרי סמינר "אורנים". המאמר כולו מופנה ללא ספק למפ"ם, כפי שנאמר בפתיחתו, למרות שבהמשך כותב המחבר על השמאל בכלל ועל איש השמאל הציוני העומד בפני הכרעה על דרכו הפוליטית. מבחינתה של מפ"ם יש בהחלט עניין לעסוק בשיקולים וברעיונות שמגיש לנו יגאל וגנר מכמה בחינות, שאציג אותם להלן בכמה קטעים.

מי שעוקב אחרי שורה של התבטאויות ברחבי הקיבוץ-הארצי בשנים האחרונות בנושא הזיקה למפ"ם, יכול לזהות בנקל את הצלילים ואת מקורם. הם באים מ"חוג אורנים" והם חופפים במידה רבה את שנאמר במאמר הנדון. הם מהווים עדות נאמנה לתפיסות הנדונות בחוג הזה. יש להם חלק נכבד בשלל הספקות הנפוצים על קשרי מפ"ם-הקיבוץ הארצי. הדים מסוג זה של ערעורים על קיומה העצמאי של מפ"ם מוצגים כדילמה בין הכוונה "להתריע" לבין היעד "להשפיע".

בהמלצתו למפ"ם נוקב וגנר בכתובת של "מפלגת המונים בשלטון", מפלגה רחבה, עממית הנושאת בשלטון, כמה מונחים בלתי מוסברים כגון: איחוד אלקטוראלי, שותף אלקטוראלי, שיתוף כוחות פוליטי-אלקטוראלי. קיום עלי אם אני יכול להבין בהגיון פשוט, למה הכוונה. אין זה שעלי להסיק שמכל זה ממליץ המחבר, למעשה, על ביטול עצמאותה של מפ"ם כמפלגה פוליטית ומיזוגם של הקיבוץ-הארצי ומפ"ם במפלגת המעמד הגדולה. אך כהיסטוריון מעולה, וכך אני מעריך את המחבר, קשה לי להבין איך אפשר לפרוש יריעה כה רחבה על נסיונות האחדות המפלגתית — תוך התעלמות מוחלטת מהנסיון הטרי ביותר והמוחשי ביותר, שמונח לרגלינו מובס, והוא המערך שצבר קיום עצוב של כמעט שתי עשרות שנים.

זה עשרים שנה הזרמנו את כל האנרגיות הפוליטיות שלנו לאותו מיכל של האחדות המעמדית ששמו "מערך". בתום לב באנו לשם עם פוטנציאל אלקטוראלי של 100 אלף קולות ב-1965 ובמעמד מוכר וראוי להערכה ציבורית. באנו לפי קריאתם של לוי אשכול וגולדה מאיר כדי לשמש משקל שכנגד למגע רע שאיים על ערכי תנועת העבודה עם שובם של אנשי רפ"י לחיק מפלגת העבודה. היה זה אחרי *מלחמת ששת-הימים*.

יודגש בסירוש, שעצם ההתעלמות של וגנר, במאמר כה רחב על האחדות המעמדית במסגרת של המפלגה הגדולה, מנסיון המערך, יש בה התעלמות מכשלון האחדות.

* * *

פעמיים לפחות במשך אותן 15-16 שנים של קיום המערך הספקנו לטעום את הטעם המר ואת ריחות הבאושים והתוצאות העצובות של אותו "יחוד" במערך. לא עברו אלא שמונה שנים והשלטון במדינה עבר לידי בגין ושותפיו בד"ש — הילד הבלתי חוקי של מפא"י, שגדל על הדשן של רפ"י. היה זה ב-17 במאי 1977.

לא עברו אלא שבע שנים נוספות בשלטון הליכוד ותוך נסיונות נואשים של שיקום מפלגת העבודה והמערך, ומצאנו את עצמנו מחוץ למערך לטובת עזר וייצמן, פואד, עמר, יגאל הורוביץ, יצחק פרץ, אמנון לין ומרדכי בן-פורת. כל אלה שמחו לבוא במקומנו. וזהו המערך, מכובדי יגאל וגנר, כל הנ"ל זכו להסכמים יותר טובים ממפ"ם במערך, נושאים את שם המערך לשווא וזכו מהסנקציות הפועלות נגד מפ"ם בכנסת — גם בתפקידים בוועדות הכנסת.

השלטון התחלק בין מפלגת העבודה לבין "חירות" ובעלי-בריתם של יצחק שמיר, אריק שרון ושותפיהם האנטי-ציונים בסיעות הדת-יות. ובימים אלה יצחק שמיר הוא ראש ממשלתנו, בסיוע ובתמיכת מפלגת הרוב בתנועת העבודה.

עתה, עם ביצוע הרוטציה ועם יצחק שמיר בראשות הממשלה, מתעוררים שוב סיפורי בדים שמפ"ם אשמה בכלל בעצם רעיון הרוטציה, ואילולא סירובה לשבת עם מחוללי מלחמת לבנון מסוגו של אריק שרון ליד שולחן הממשלה — לא היה קיים עקרון הרוטציה.

אני מניח שמפ"ם תמצא את הדרך להסביר לעם הבוחר שלה את האמת. לי אין סיבה לא להאמין לה שהיה ברור לחברינו — מויקטור שם-טוב וחייקה גרוסמן ועד לאלעזר גרנות ויעקב חזן, שניהלו את המו"מ עם פרס בסבלנות ותוך אשראי פתוח ונאמן לצד השני, בעוד שמאחורי גבם בישלו את ההסכמים עם עזר וייצמן ועם השותפים ל"אחדות הלאומית" על כל סעיפיהם ופרטיהם. כל 15 שנות השותפות עמדו מול תופעה של חברות נהלוזה, של חפזון להיפטר מפרטנר לא נוח, כדי להתפנות ל"עשייה הפוליטית השלטו-נית" שיגאל וגנר מציג אותה כצירוף הכרחי בין אידאולוגיה לבין הפראגמטיזם.

לסיכום פרק זה, אביא קטע מדברי יצחק בן-אהרון, לאחר שהתק"ם נכנעה והחליטה לשלוח את יעקב צור ואת כץ-עוז לתפקידים בממשלת האחדות: "החלטת התק"ם לקבל את דין המפלגה ולשגר את שליחיה לממשלת האחדות הלאומית היא עבורי חלום בלהות. זאת אפיזודה שיש לשים לה קץ בהקדם האפשרי. לא ייתכן ששליחי התנועה הקיבו-צית יישבו ליד שולחן הממשלה יחד עם הוגי הדעות ומורי ההלכה של הריאקציה הפוליטית, שהיא קוטב הקטבים ממה שעשינו בארץ הזאת".

אך יגאל וגנר לא מוצא לנכון להתייחס לנושא ממשלת האחדות הלאומית ולו במשפט אחד.

* * *

ייתכן שזה צירוף מקרים בלבד שהמאמר מופיע מיד לאחר יישום הרוטאציה בראשות הממשלה. במפ"ם מורגשת התעוררות לפעולה. יישום הרוטאציה הביא גם חברים, שעדיין שיטחו מעל גבי העיתון ובהזדמנויות אחרות את געגועיהם למערך, ולו גם בשולי האחדות הלאומית, להכרה שיצטרפו בכל לב לעבודת המפלגה ולביסוס עצמאותה. במפ"ם יש הד משמעותי למציאות החדשה, שבה יצחק שמיר מהלך על פני הארץ ונושא את דגלי גאולה כהן בגיבוי מוסרי ופוליטי של השותפים באחדות הלאומית. הולכת ומתבססת ההכרה שיש לדברינו אוזן קשבת ובהופעה העצמאית שלנו אנו טורדים את מנוחתם של רבים במפלגת העבודה.

לכן, השיעור ההיסטורי של וגנר — שיש בו הרבה סתירות — די לנו בו. השיעור בדבר האושר הטמון לכל סוציאליסט נאמן במסגרת הרחבה, הרואה לנגד עיניה הפראגמאטיות את נחת השלטון — אין בו כדי לשרת את שאיפות מפ"ם בימים אלה.

גילויי האמינות שהוכיח שמעון פרס בהעברת שרביט השלטון ל"ליכוד" הוכיחה גם לחברי מפ"ם — המהססים — עד כמה חיונית היא עצמאותה הפוליטית בזירה הממלכתית. בין אם בכוונה או שלא בכוונה, יש בהצגת הנושא של עצמאות פוליטית בין "התרעה" ממעשים לא טובים לבין "השפעה" למען מעשים טובים — משום ניסיון להטיל ספק בשעה זו כלפי מאמצי מפ"ם לחיזוק חישוקיה ולהגברת כוחה שעל המפה הפוליטית בארצנו.

* * *

מפ"ם חוזרת לעצמה. היא מודעת למחיר המסוכן ששילמה לקיומו של שמאל ציוני מאוחד. את המחיר היא שילמה על תמימותה בשותפות עם המפלגה הפראגמאטית, כלשונו של וגנר. אבל אין הקיבוץ-הארצי ומפ"ם שרויים במצב המחייב אותם לזרוק מאחוריהם את הטלית ואת התפילין לשם קיום חיוניות ערטילאיות, שאין מאחריהן בסיס של נאמנות רעיונית. בקיבוץ-הארצי גוברת ההכרה שדווקא בימי שפל למשק ולחברה השיתופית, דרושה לו אחיזה במכשיר הפוליטי של מפ"ם. במידה שישנם בקיבוץ הארצי חברים שהיו רוצים לאחוז בשולי השמאל של מפלגת העבודה, נמצאים חברים בתנועה הקיבוצית המאוחדת שנקעה נפשם ממרוני ההתיידדות עם הרב פרץ, עם אברהם שפירא ועם אריק שרון. קריאתו של בן-אהרון אינה קריאה במדבר רעיוני.

גם אם נחלשו שרירי פעולה רבים במפ"ם תחת החסות הנוחה של חיים במערך, הרי בכוח שרשיותו של הקיבוץ-הארצי והגרעין הבסיסי של מפ"ם בהסתדרות וברחוב הפועלי — נשמר מעמדה המוסרי והחברתי של מפ"ם בכל תחום ותחום של חיי המדינה.

בולטים תחומים שבהם מפ"ם היא גם כיום החוליה המובילה מעוררת מצפון רדום או מתנכר ומסוגלת להתייצב בראש המאבק נגד האבטלה יזומה וכפויה, נגד סגירת מפעלים, נגד מגמות הרסניות במשק החקלאי של הקיבוץ והמושב ונגד הפערים הסוציאליים הזועקים ואין מושיע.

הכלים שעומדים לרשות מפ"ם בתקופת עצמאות, בנציגות רחבה ברשויות המקומיות ובמועצות הפועלים, בארגונים כלכליים ובהסתדרות, נותנים לה את כל האפשרויות להתנער מהנוחיות של החסות הממסדית תחת כנפיים של אחרות לא אוהדת, ולחזור לשוק הפוליטי. לא נגזר מן השמיים שעשרות ועדי הפועלים, שהיו קשורים להתרגה ולעוררתה של מפ"ם בשנות השישים, יפנו דווקא ל"ליכוד". לצערנו הם אמנם הלכו ל"ליכוד" כאשר מפ"ם שכנה במערך ולא הוכיחה אמינות של גורם עצמאי הפועל לצרכי השכיר, השכונה, המקופח, המובטל.

מפ"ם יכלה להוכיח כי בכוח עצמאותה חיזקה גם רגליים כושלות וקבוצות הססניות במפלגת האחות — במאבק של עקרונות בנושאים מדיניים, בטחוניים וחברתיים, כפי שנמצאו גם בעתות מצוקה בבעלי-ברית נכונים ובהסתדרות.

אין טעם להישמע לעצות הבאות מפי הברכיים שאוחזו פה ושם בחרים. טיפוח הפחדים הוא המסוכן ביותר בחיים הפוליטיים. מטפחי הפחדים מוציאים מאמתותם את הסקרים. הסקרים הם הקוטמים המשנים את מזג-האוויר הפוליטי חדשות לבקרים. ערב ובוקר. בסך הכל יש עוד ועוד מקום להזכיר את דברי אורוול, שבא להוכיח את הסכנות הטמונות בתמורות השלטון. סטטיסטיקה אינה עניין של שפיות. אולי יותר נכון: שפיות פוליטית תרחק מתמונות סטטיסטיים. האומנים יטפחו תוך טפיח ועוד צמח את רצון הלוחם ואת נכונותו להאבק ב"ליכוד" וחלקו השמן בשלטון ובכלכלת המדינה.

למפ"ם העצמאית מחכים ימים קשים ועבודת פרך בשטח. אך עליה להגן ולהרחיב את השליחות הטמונה בדרכה המוצהרת ובנאמנותה החברתית והמדינית, בנקיון הכפיים ובנאמנותה לכל מהנה הבתים במדינתנו. התוצאה תהיה ישיר למאמץ הכנה ולתרומה המעולה של צרה לישראל.

מאת אבי בניהו

באביב הוא ישוב בחזרה

מסתם יהודי אמריקני חביב במימשל, הצליח עוזר תת-שר ההגנה של ארה"ב, דב זקהיים, להפוך לאויבו של משרד הביטחון. בבניין משרד הביטחון בתל-אביב לא אוהבים אותו. ועוד בלשון המעטה.

מדי פעם, כשמגיעה נציגות משרד הביטחון מוושינגטון לתל-אביב על ביקור צפוי של האיש, חורקים פה שיניים נערכים על הניירות והנתונים והתחשיבים לגבי פרוייקט זה או אחר. לרוב זוכה כאן זקהיים לכבוד גדול יחסית. משרד הביטחון עורך לו קבלת פנים צנועה, ארוחה חגיגית וסיורים אין-קץ ברחבי צה"ל והתעשיות הבטחוניות, "כדי שיעמוד מקרוב על הבעיות וצרכי הביטחון".

היהודי הזה, בן ה-38, קבע לו כפי הנראה כמטרה ליירט את מטוס "הלביא" עוד בטרם ימריא. לצורך כך הכין זה מכבר חישובים מוגזמים כלפי מעלה והוא עושה רבות כדי לשכנע את הפנטאגון ואת השר הממונה, וויינברגר באי-הנחיצות של פרוייקט "הלביא" — כאשר זה מכבר הגיעו לטכנולוגיה הזו מזמן.

בשבוע שעבר, זקהיים היה כאן שוב. במשרד הביטחון נרגעו במקצת כשקיבלו את המברק על הביקור הצפוי והתבשרו כי האיש הבטיח לא לעסוק הפעם ב"לביא" ולהתמקד בפתרונות לגבי פרוייקט והצטיידות העתידיות של חיל-הים הישראלי. לעניין זה הוכן זקהיים כבר בביקורו הקודם. חיל-הים הוביל אותו אז בצוללת ללב ים, משם במסוק ימי אל ספינת טילים, בחזרה לחוף ומשם לקוקטייל קטן.

אולם זקהיים, "עושה צרות מקצועי", לא עושה לרבין ועוזריו חיים קלים. בשבוע שעבר דווח על דיון מתוח בינו לבין רבין: "אתם קמצנים המבקשים להוציא כסף על פרוייקטים גדולים במימון אמריקני", הטיח זקהיים ברבין. פתרון לגבי מימון פרוייקט הצוללות והסטי"לים לחיל-הים לא הביא בינתיים. רבין כועס על היהודי הזה, והחליט לסגור את עניין חיל-הים בפגישות עם קספר וויינברגר בוושינגטון בראשית דצמבר.

אולם, זקהיים לא מראייני של אף אחד. באביב הוא ישוב בחזרה. (עם חישובים חדשים, כוודאי) או "הלביא" יהיה על הפרק בנתונים אחרים. וזקהיים יודע ששר ישראלי, לגייס שהוא רוצה לייצג פרוייקט. הרי לא עשה זאת ללא עזרה אמריקני כלשהו. הגם והוא יהודי. אז הרי זה משונה.

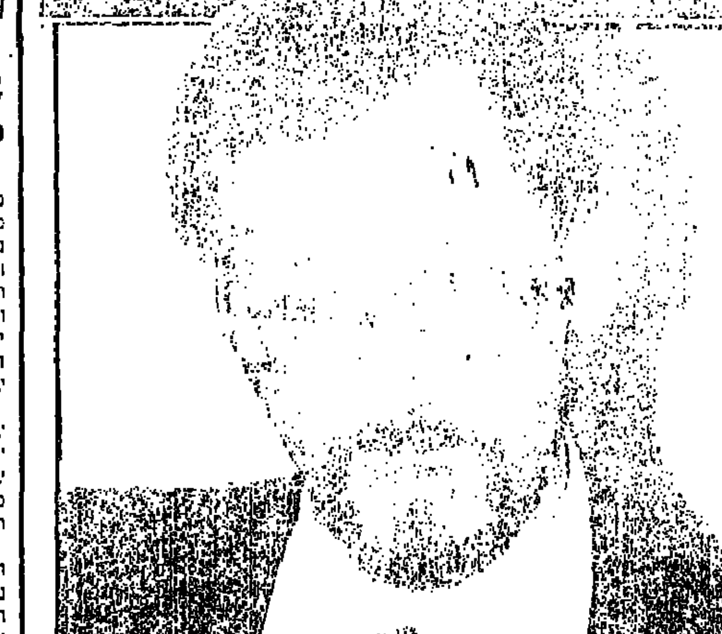

● דב זקהיים עושה צרות. בהתחלה ניסו לרכך עם סיורים וקוקטיילים. אחר-כך החליטו שמוטב לעקוף

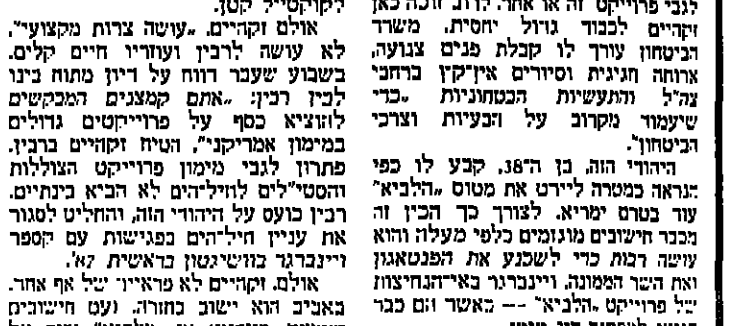

● טנדר הסוסיתא הזה הוא האחרון מסוגו שנותר בשירות הצבא. אגף האפסנאות כבר הצליח להיפטר מכל הטנדרים ששירתו את צה"ל בנאמנות שנים ארוכות עד שהתפוררו. בטנדר המאסף, מחזיקה טייסת אחת בבסיס חיל-האוויר בתל-נוף ומפקדי הטייסת מסרבים להחליפו באחר. כנראה מסיבות נוסטאלגיות. בצה"ל החליטו לוותר. גם חלפים — בינתיים יש. ואם הוא נוסע אז, בעצם, למה לא!

לא בר-כוכבא

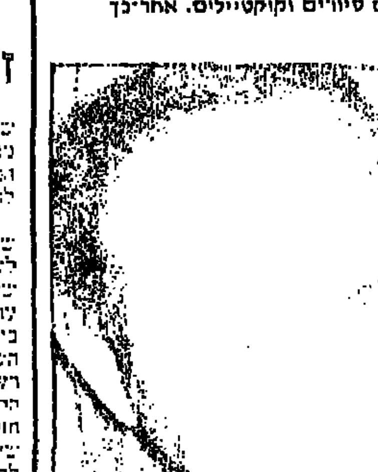

● אלוף משה בר-כוכבא (בריל). מחכה לעמירם

כשעוזב האלוף הוותיק, משה בר-כוכבא (בריל) את תפקידו כאלוף פיקוד הדרום לפני כשמונה חודשים, דובר על כושר ההישרדות של בר-כוכבא בצה"ל. לא כולם ידעו אז מה הולך לעשות בדיוק בר-כוכבא, אבל ידעו שהוא עוסק בפרויקט גדול עבור צה"ל.

בסוף השבוע שעבר הסתיים תרגיל המיפקדות הגדול ביותר שערך צה"ל מאז הקמתו. שבועיים של תירגול מאמץ מלחמתי, תוך שילוב ותירגול תורות לחימה ובנושא השליטה והבקרה על הכוחות. בראש התרגיל הגדול הזה עמד האלוף הבנוגה, משה בר-כוכבא, בן ה-50.

בצה"ל ובציבור יש ויכוח על האלוף בריל ועל הדעות הפוליטיות שהשמיע לא אחת בפומבי. על כך שכיום הוא הקצין המקצועי ביותר בצבא — אין עוררין. בכיוונות רבה, ביסודיות ותוך חשיבה על הפרט האחרון, הוביל בריל במשך חודשים ארוכים את צה"ל לתרגיל. נטלו בכך חלק כל גופי המטה הכללי, האגפים, הפיקודים, וזרועות הצבא. הפיקודים ועוצבות הצבא. התרגיל כולו מיפקדות בלבד. לא נטלו בו חלק גייסות בשטח. אולם כלי להרבות לפיזונייה, נאמר כי התרגיל היה חדש לצה"ל, מורכב ומסובך אבל חיוני לצבא שעיניו ניצבות לנגון כשמדברים על מלחמה.

ביום רביעי שעבר, בתום התרגיל הגדול, שיבחו כל משתתפי התרגיל את האלוף משה בר-כוכבא על הכנתו והובלתו באופן שראוי לכל דרגות.

האלוף בר-כוכבא הוא בהחלט נכס חשוב לצה"ל. הוא קיבל דרגה ובעל ניסיון רב בניהול מפקדות ובשליטה על כוחות. בקיאותו מתפרסת בעיקר בתחום לוחמת השריון. "בצה"ל אין עוד אלוף שמבין כמו בר-כוכבא את התרגילים המסובכים של זירות מודיעין, צינורות קשר גבוה השונות וחלוקת כוחות לצירי תנועה ונשימות". אומרים חבריו האלופים במטה הכללי. אז בשבועיים האחרונים הוא בהחלט ניסה ללמד אותם.

ומה, יעשה עתה האלוף הוותיק עם יכולת ההישרדות המופלאה?

בינתיים, עד אפריל-מאי הוא בהחלט מסודר ומלא עבודה. התחקירים והסיכומים לתרגיל שקבע בר-כוכבא בראשותו ברמות השונות יקחו לו את רמת החודשים הקרובים, ועד אז הוא מקווה — כך מספרים — שיועץ ראש הממשלה לטרור, עמירם ניר, יעזוב את תפקידו...

● אלופים מיל. רפאל ורדי ואברהם אדן (ברן). (צילום: דו"צ)

צור מי שלא הסכים

בתרגיל המיפקדות של צה"ל שהסתיים בשבוע שעבר, נטלו חלק עשרות קצינים בכירים במילואים שאובצו בתפקידי שיפוט ובקרה לגופים וליחידות. בתוכם בלטו אלופים רבים במילואים "שכבר שכחו כיצד נראים המדים והדרגות".

היו שם אהרל'ה ידיב, יצחק חופי, הרצל שפיר, רפאל ורדי, אברהם אדן (ברן), רחבעם זאבי, יוסק'ה גבע, חיים נאדל, מאיר עמית, שלמה גזית ועוד רבים וטובים.

לרב-אלוף (מיל.) צבי צור (צ'רה) ייעדו מנהלי התרגיל תפקיד בכיר ביותר. כשנגשו לרמטכ"ל לשעבר וביקשו ממנו להתפנות לשבועיים ולבוא להתרגיל, דחה צור את הפנייה. "30 שנה עשיתי צבא, עכשיו תנו לי 30 לעשות עסקים בשקט". ענה צ'רה לקצין מינהלת התרגיל שפנה אליו.

צ'רה, כנראה כועס על צה"ל ויותר מכך על משרד הבטחון ועל השר העומד בראשו.

צ'רה היה מועמד של יצחק רבין לקבל את תפקיד יו"ר מועצת המנהלים של התעשייה האווירית ולאחר ההסכמים, בא עזר וייצמן ולחץ למנות לתפקיד את ידידו ו. מוטי הוד. רבין הודיע לצ'רה כי ההצעה בטלה וצ'רה כנראה עוד כועס.

● צרה חדשה ל"אליאנס"

מסתבר כי סגירת מפעל הצמיגים "אליאנס" בחדרה היתה עשויה להשפיע ישירות על יכולת הניידות של עוצבות צה"ל.

השבוע גילינו, כי צה"ל רוכש מדי שנה 100 אלף צמיגים מכל הסוגים ומשקיע בכך סכום של 20 מיליון דולר!! (כ-ן אחוז מכלל תקציב הבטחון).

מחירו של צמיג אחד לרכב-משא מגיע ל-200 דולר. צה"ל מכלה מדי שנה עשרות אלפי צמיגים כאלה הנמכרים לשוק האזרחי במחיר אפסי של כ-10 דולר. שם הם משופצים ונמכרים לשוק במחירים גבוהים.

לקח לצה"ל שני דורות כדי להקים סדנא לשיפוץ צמיגים בלויים. ובחיל-החימוש מבטיחים כי בסוף השנה אכן יוקם ויחל לפעול מרכז לתיקון וחידוש צמיגים שיחסוך כסף רב למערכת הבטחון. צה"ל בהחלט מסכן כעת את בית-ההדרושת "אליאנס".

הדרך לנגב עוברת ב...חלם

"בצבא אל תחפש את ההיגיון", מייעצים החבר'ה המנוסים לכל צעיר המתגייס לצה"ל. הם יודעים, כנראה, מה שהם אומרים. הינה סיפור קצר מחיל השריון:

כידוע, עבר ונערך לפני שנה בנגב באיזור בקעת עובדה, בואכה אילת. חלק מהחיל. באיזור זה משרתים מאות חיילים סדירים מכל רחבי הארץ. צה"ל, מסיבות תקציביות, לא מספק להם טיסות והחיילים עושים את דרכם לחופשה במרכז הארץ ובצפונה אחת לשבועיים-שלושה באוטובוסים.

בימי ראשון יוצאות ההסעות של צה"ל לבסיסי הדרום מחניון "היכל הספורט" ביד-אליהו. חיילים מבאר-שבע התלוננו לפני זמן-מה כי במקום להצטרף להסעה בבאר-שבע הם נדרשים בפקודה להגיע עד השעה תשע מהנגב לתל-אביב, כדי להגיע ל... נגב.

העניין פורסם לפני זמן-מה באחד העיתונים, וקצין שריון ראשי, תא"ל יוסי בן-חנן, אמר כי מפקד הפלוגה שנתן את ההוראה האווילית נשפט ונענש וכי החלטות הזו לא תישנה, ודאי שלא בשריון. נשמנו לרווחה.

בשבוע שעבר אספתי במכוניתי טרמפיסט שסיפר לי, כי בשריון אין כל חדש, ובקורס מפקדי הטנקים שהוא משתתף בו נאלצים מדי יום ראשון כ-40 חיילים מקיבוצי הדרום ומבאר-שבע להגיע בבוקר לתל-אביב כדי לחזור לדרום.

"אין תחנת איסוף בבאר-שבע?" תמהתי. "לא. המפקד רוצה שניסע ביחד. במאורגן, מיד-אליהו, והחבר'ה מרוגזים. לא חבל על עוד שלוש שעות שינה אחרי בילוי של מוצאי-שבת. תגיד אתה".

פנינו לדובר צה"ל ושאלנו האם לא קוימה ההבטחה של קצין שריון ראשי, שהעניין יטופל ולא יישנה. להלן תשובתו: "באופן עקרוני, אין הבאת חיילים מדרום הארץ למרכזו לצורך הסעה ליחידות שבמרחב עובדה. קיים סידור הסעות מהדרום ליחידות שבמרחב עובדה. כחלק מתוכנית העשרה לחייל, מתקיימות פעולות הסברה וסיורים בארץ, אשר בנויות על ימי ראשון. פעולות אלה כוללות ביקורים בבית-התפוצות וסיורים לידיעת הארץ".

בהחלט מתקבל על הדעת. אולם ההוראה, להגיע מהדרום לת"א תקפה בכל יום א', ואילו הסיורים והביקורים בבית-התפוצות מתקיימים אחת לכמה חודשים.

בין רוזנברג לוענונו

יוליוס ואתל רוזנברג הוצאו להורג בפרשת מסירת סודות הגרעין לבריה"מ, סודות שקירבו את פיתוח הפצצה הגרעינית בידי מעצמה זו, שפיגרה השנים אחר ארה"ב, ולמותר לציין את הנזק הבטחוני שנגרם לארה"ב. למרות זאת, כל תהליכי המשפט היו חשופים לעיני הציבור והתקשורת, על אף שבמהלך הדיונים יכלו להיחשף סודות בטחוניים. לנאשמים היו כל הזכויות החוקיות להוכיח את חפותם, כיאה למדינה דמוקרטית נאורה כארה"ב.

לא כן קורה אצלנו. זה מספר שבועות שהעיתונות מלעיטה אותנו בכתבות על ישראלי שפירסם מידע על וויכוחים הגרעיני של ישראל בעיתון בריטי כשהכל לקוח מעיתונות זרה, בנוסח שרך רגיון של תמריטאי ג'יימס בונד מגיע אליו.

נשאלת השאלה, אם כל הפרשה אמיתית היא, מדוע למתוח את הציבור — מדוע לא נלמוד מארה"ב. הרי הנזק כבר נגרם ואינו יותר חמור מהנזק שנגרם בפרשת רוזנברג, בתקופה שפיתוח האטום היה עדיין בחיתוליו.

חיים חצורי,
איילת השחר

זכות הביקורת

ביקורו של גדעון ספירו, עובד מדינה שפוטר מעבודתו וזכויותיו הסוציאליות נשללו ממנו בגין ביקורת פומבית שמתח על מדיניות הממשלה, הוא מקרה חמור ביותר, שחייב להעסיק את דעת הקהל.

נשיא בית-הדין העליון קבע בפסק-דינו, כי חירות הביטוי אינה שמורה במלואה לעובד ביקורת הציבור. פירוש הדבר הוא שמה שמותר לכל אזרח בישראל אסור לרבבות עובדי המדינה, ובמקרה זה לפקיד בדרג בינוני. אילו פוטר עובד במפעל פרטי בגלל השמעת ביקורת על הנהלת מפעלו היה רעש גדול, ובצדק. אך אם יש עוד במשטר הקפיטליסטי השמור אצלנו לבעל המפעל חוקה על מעליוריכוש, הרי המדינה אינה צריכה להפקיד חוקיה יותר מבהיא שייכת לכלל אזרחיה.

לנגד עיני מותחי הביקורת על המדיניות עומדת טובת המדינה כפי שהם מבינים אותה. והביקורת אינה מופנית כלפי המדינה, אלא כלפי מבצעי מדיניות הממשלה. מה שנוגע על כפות האזניים אינן איפוא המדינה וטובתה, שהם מושג נכס קבוע, אלא האינטרסים של בעלי השררה, שהם זמניים וחולפים. בנצלם את האקלים הפגיע והרגישות לבטחון השוררים במדינה כזאת אלה את עמדותיהם השלטוניות עם המדינה. בבחינת "המדינה זה אני", ומשתמשים בשררתם כדי להשתיק את בעלי הביקורת באמצעים המפולים של שלילת פרנסה.

זוהי ריאקציה במערומיה, ואם אוכנם מעוגנת היא בחוק, לא ניתן להבין כיצד הגענו לחוקים כאלה.

יעקב שטוקהמר,
משמר העמק

מי זכאי להשתלה

תגובתי הנובעת לפרסומים שיצרו הרתיים סביב נושא ההשתלות היתה להצטרף ל"אגודת אדי", שחבריה מצווים בחייהם הרשאה להשתמש בחלקים מגופם לאחר מותם לצורך השתלה. בכך חיסלתי את הוויכוח, לפחות במקרה שלי. אני חשה סיפוק בידיעה שאפילו לאחר מותי יתכן שחלק מגופי ימשיך להיות ולפעול ולהביא אושר למישהו.

עם זאת, לא הייתי רוצה שאותו מישהו יהיה אדם שהתנגד עקרונית לכך, ואשר נציגיו הכשילו את מאמצי הרפואה המודרנית להאריך חיים ולאפשר מאור עיניים באמצעות ההשתלה — כל עוד. אין די תורמים, ואנשים ממתינים ואינם זוכים לחיות עד שיימצא תורם.

אני מצפה מיוזמי "אגודת אדי", שבנוסח ההצטרפות אליה מצורף לרשיון הנהיגה, שיוסיפו משפט שיצ'ין כי תינתן עדיפות להשתלה לחברי האגודה. כיוון שאיש אינו יודע מה צופן לו העתיד, ניתן לצפות שסעיף כזה יגדיל באופן ניכר את מספר המצטרפים התורמים בחייהם, ובכך יחוסל הוויכוח המביש הזה.

נגה מרון, רמת-גן

סוד האופטימיות

בגליון ערב ראש השנה אמר אליעזר רונן בראיון ל"חותם", כי הפאשלה הגדולה בתשמ"ד היתה שעם ישראל לא הכיר בעובדה שמפ"ם הופיעה מחדש כמפלגה רעננה. הייתי מודה לברזאיין אילו גילה לי את סוד התרוננותו האופטימית.

מכבר אני חזונות מרעננים, אך לא חזונות שווא של "מפלגה רעננה", המעוררים מבוכה בקרב חברים רבים ומעלים קושיות אין ספור.

חבר יקר, אל נא באסך עלי. רציתי רק להעיר שמלים יפות בלבד אינן מעלות ארוכה למפ"ם.

מנחם טובין,
תל-אביב

רוח מדברית

מאת שלי יחימוביץ'

סוף טוב לפרשת אופ־אר

סוף טוב לסיפור העצוב על מפעל אופ־אר באופקים. חדשים רבים טולטלו עובדיו בין שערים נעולים לבין הפגנות שהגיעו עד כדי אלימות. 300 איש מצאו עצמם תחילה ללא משכורות להם היו זכאים, ואחר־כך ללא עבודה כלל. בשבוע שעבר הודיע ראש עיריית אופקים, יחיאל בנטוב, כי המפעל נרכש מכונס הנכסים שמונה לו, על־ידי קבוצת משקיעים מאנגליה, שתפעילו מחדש.

המשקיעים רכשו גם את כל הציוד שהיה שייך לאופ־אר, והם מתכוונים, בשלב ראשון, לחדש את ייצור החוטים בהיקף מלא. ההנהלה החדשה תקלוט את מרבית העובדים שהועסקו בעבר באופ־אר. כעת יעבור המפעל תחת השם „מטווית הדרום ישראל", ומרבית תוצרתו תיוצא לחו"ל. במפעל יותקן גם ציוד חדיש, שבחלקו נרכש בעבר עבור „אתא", ואשר עדיין מונח במחסני הנמלים בארץ.

נציג המשקיעים אמר לראש המועצה יחיאל בנטוב, כי המשקיעים לא יבקשו כלל מהממשלה את התמריצים למפעל מאושר באזור פיתוח, אולם תחת זאת העמידו בקשות אחרות: אי־תשלום שכר דירה עבור המבנה לחברת „מבני תעשיה" משך שלוש שנים, ופטור מתשלום מיסי ארנונה למועצה משך שלוש שנים. המשקיעים הבהירו כי הם מבקשים הקלה בהוצאות נלוות אלה כדי להקל עליהם את צעדי ההפעלה הראשונים.

יחיאל בנטוב אמר השבוע לעיתונאים, כי פתיחת המפעל תתרום תרומה נכבדה להקלת מצב התעסוקה באופקים. „אעשה כל שביכולתי כדי לסייע לבעלי המפעל החדשים לחדש את הייצור תוך זמן קצר ככל האפשר", אמר בנטוב, „ואני שמח שהפרק העגום של סגירת שערי המפעל אופ־אר הגיע אל סיומו".

יחיאל בנטוב – הקלה במצב התעסוקה באופקים

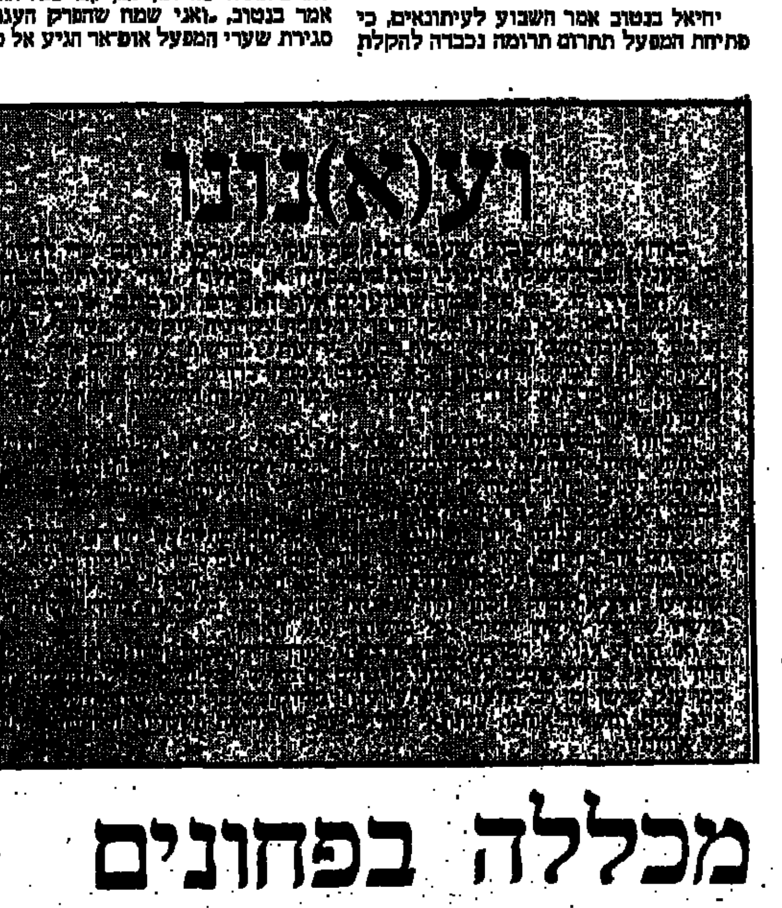

מכללה בפחונים

בכל טוב יש גם רע: מיכללת ספיר בנגב, שעד עתה קלטה 4500 תלמידים בשנה, קלטה השנה 6000 תלמידים. רובם בוגרי מכינות, חיילים משוחררים, תושבי עיירות הפיתוח בנגב. עד כאן הכל טוב, אלא שמכאן הביא הגידול המבורך בתלמידים — לקטסטרופות אירגוניות.

המיכללה, אולי מטעמי פסימיות, לא היתה ערוכה לקלוט כמות כזו של תלמידים. התוצאה: הנרשמים נאלצים ללמוד בקפיטריה, בחדר המנהל ובשני פחונים, שבעת הגשמים גם הוצפו במים והקפיאו את כל מי שהעז להכניס אליהם יד או רגל.

כעת מאיימים התלמידים להשבית את הלימודים במכללה אם לא ישופרו תנאיהם למינימום סביר. ראש מועצת נבחרי הנגב, צבי חון, פנה למנכ"ל משרד החינוך במכרק, ודרש כי משרד החינוך יקציב מיד סכום כסף מספיק להקמת 20 מבנים טרומיים שישמשו ככיתות, ולו רק כפתרון זמני למצוקה.

מכללת ספיר, כראוי לציין, לא יכולה להרשות לעצמה את הלוקסוס של העלאת סטנדרטים לשם קיצוץ מספר התלמידים. המכללה גם אינה מעוניינת בהעלאת סטנדרטים קיימים. כאן מברכים על כל חייל משוחרר, תושב עיירת פיתוח, שהגיע אל המכללה.

הצעה נדיבה

ראש עיריית דימונה, אלי הללי, הודיע בשבוע שעבר, כי עיריית דימונה תעמיד מבנה חינם לרשות יזם פרטי שיבקש לפתוח מועדון־לילה בעיר. את ההכרזה המפתיעה הזו נתן הללי לשוטרי משטרת דימונה, בביקור שערך בתחנת המשטרה.

השוטרים ביקשו מהללי לפעול להקמת מוסדות בידור בעיר, בשעות הפנאי שלהם, הם אמרו, אין להם מה לעשות. הבעיה הזו אינה ייחודית לשוטרים. גם צעירי דימונה כמהים למה שבערים רגילות הוא מובן מאליו. הצעת הללי — מבנה חינם ליזם שיקים מועדון־לילה — מצביעה על כך שראש העיר אינו שבוי בפעילויות שיקומיות, קהילתיות, מתנ"סיות. הללי יודע את נפש תושביו, ומה שיאמר לזכותו — הוא גם קשוב לציבור שבחר בו.

גרעון האוניברסיטה העברית לא יכוסה מהתקציב

ות"ת (הוועדה לתכנון ולתקצוב של המוסדות להשכלה גבוהה) לא תעזור לאוניברסיטה העברית להחלץ מן הגרעון המצטבר שלה בסך 50 מיליון דולר אומר יו"ר ות"ת, פרופ' יעקב זיו.

עד כה לא קיבלה ות"ת דו"ח על הסיבות להצטברות הגרעון, ופרופ' זיו מתרשם שגם האוניברסיטה אינה יודעת מהן הסיבות המפורטות לכך. לדבריו, ות"ת תמשיך לחלק את הקצבות הממשלה למוסדות להשכלה גבוהה לפי מספר הבוגרים שמכשירה כל אוניברסיטה ולפי הרמה וסוג המחקר המדעי. הקצבות הממשלה למוסדות מהוות כמחצית מכלל הכנסות המוסדות ומכל מקום פרופ' זיו אינו סבור שגובה הגרעון שצברה אוניברסיטה כלשהי יכול לשמש קריטריון להעדפה בחלוקת משאבים ציבוריים.

הוא מבחין בין הגרעונות שצברו האוניברסיטאות לבין מעמדה של ההשכלה הגבוהה. עם הגרעונות יצטרכו האוניברסיטאות להתמודד. במקביל, וללא קשר להתמודדות זו, ימשיכו אנשי ות"ת וראשי המוסדות להיאבק על שינוי מעמדה של ההשכלה הגבוהה בסולם העדיפויות הלאומי. זה חמש שנים לפחות מזהירה ות"ת מפני ירידת מעמדה ומשקלה התקציבי של ההשכלה הגבוהה במדינה. ירידה זו מתבטאת בגידול מספר הסטודנטים ביחס למרצים, במחסור בתקציבים למעבדות, ספריות, ציוד מדעי ומחקר, בכך שאין תקציבים לקליטת צעירים מוכשרים בתפקידים אקדמיים ועוד.

ב־18 בנובמבר תתכנס ועדת שרים שתדון בסוגיות אלה. לות"ת יש תוכנית, שעל חלק ממנה יש הסכמה עם האוצר, לשיפור מסויים תוך שנים אחדות.

מהי דעת יו"ר ות"ת על דרישת האוניברסיטה העברית מן הסטודנטים במעונות להעלות את שכר הדירה — הן היתה הצדקה לאי פתיחת שנת הלימודים במועדה?

פרופ' זיו מאשר מידע המצוי בידיו, לפיו הזהירה ות"ת את האוניברסיטה העברית כי השבתה תגרום הפחתת ההקצבה. לדעתו, יש מקום להעלאת שכר הלימוד במעונות ל־80 שקל לחודש לסטודנט כמתר [illegible] הממשלה כבר אישרה הפשרת הקצבה [illegible] בלשון אחרת — העלאת מחירים [illegible] הלימוד שמשלמים הסטודנטים [illegible] בבתי־עסק. אך כיוון ששר השיכון [illegible] לוי לא אישר את ההעלאה, [illegible] האוניברסיטה העברית לחזות עם ההלכה [illegible] היא יכולה להימנע מכניסה לגרעון [illegible] מיליון דולר, כפי שהוא טוען, אם תפעל [illegible] הסטודנטים את עבודות התיקון בהדרגה [illegible] השמירה על המעונות.

יצחק ש[illegible]

גאז זול, שירות יקר

המצב בחברות הגאז מחייב טיפול נמרץ ויסודי — קבע בשבוע שעבר שר האנרגיה והתשתית משה שחל. השר הדגיש, כי המצב בחברות הגאז, בהן קיים קארטל מחירים, כמו בתזקיקי דלק, רחוק מלהשביע את רצונו. הרפורמה, אמר שחל, תכלול את חברות הגאז שיידרשו להתחרות ביניהן, כולל האפשרות שהמשרד יאשר הקמת חברת גאז נוספת, כדי להביא להוזלת מחירים לצרכנים.

להד"ם — טוען אבי פרידמן, מנכ"ל ארגון סוכני הגאז. דברי השר אינם מדוייקים. הגאז נמכר לצרכנים במחיר נמוך, הרבה יותר נמוך מאשר באירופה. לדוגמה: מיכל בן 12 ק"ג, כולל מע"מ והובלה נמכר ב־6.87 דולרים בכל ישובי הארץ. בצרפת המחיר הוא 9.64 דולרים למיכל, לא כולל הובלה. פרידמן מציין, כי משקל מיכל גאז בצרפת הוא 13 ק"ג והגאז הוא מסוג שונה, בוטאן. זהו גאז עם ביטחון מלא ואין צורך להתקין שסתום ביטחון על המיכלים. לדבריו, האספקה בארץ, מהסוכן לצרכן, מקלה על החיים, בעוד שבצרפת יש תלונות רבות. גם לדברי חה"כ אליהו שפייזר, יו"ר ועדת הכלכלה, בצרפת קשה מאוד להשיג גאז ואילו בארץ האספקה היא מיידית. בארץ משתמשים בגאז בוטאן־פרופאן, המסוכן יותר, ולכן אסור לצרכנים להרכיב את הבלונים בעצמם.

פרידמן מסכים עם השר שחל, שמבנה חברות הגאז בארץ הוא מסורבל. לדבריו יש כפילויות מיותרות. הגאז בא משני מקורות, מבתי הזיקוק ומהחברות הדלק המייבאות גאז גם מחו"ל. את הגאז מספקות החברות לסוכני הגאז והסוכנים מספקים אותו למחלקים. ישנן חברות גאז המספקות אותו ישר למחלקים, המפיצים אותו לצרכנים.

מחירי הגאז, הנקבעים על־ידי הרשויות המוסמכות, מוקפאים כבר שנה. הסוכנים טוענים, שנגרמו להם הפסדים. הם העלו טענותיהם לפני ראשי משרד האנרגיה וועדת הכלכלה של הכנסת. עד כה הם לא קיבלו תשובה והם שוקלים נקיטת צעדים.

נוחות קצב, יו"ר רשות הגאז בהסתדרות, סבורה כי מחיר הגאז והמחירים מניחים את הדעת. לאחר שבוטל הצורך [illegible] הפקרה. עם זאת, היא מרגישה, [illegible] צורך בסידור נוסף. כלשהו, [illegible] מחיר מופרז. לדוגמה, [illegible] משלם עבור חיבור גאז לקלון [illegible] רוכש את הדירה. אבל, [illegible] סוכני הגאז והם דורשים מחיר [illegible] נוסף. גם החלפת מיכל גאז [illegible] גדול כרוכה בתשלום מיוחד [illegible] בדירה והעברת המיכל [illegible] דברים אלה קורים יום־יום, [illegible] עמלות גבוהות מאוד עבור [illegible] בארץ הוא זול, אומרת קצב, אך השירות יקר מאוד.

ירידה במספר הבלתי מועסקים

שיעור מחפשי העבודה הבלתי מועסקים הגיע ביולי־ספטמבר השנה ל־6.7% מכוח העבודה האזרחי בגיל 15 ומעלה, לעומת 7.9% באפריל־יוני 1986 ו־7.5% ביולי־ספטמבר 1985. הרמה אליה הגיע שיעור הבלתי מועסקים ביולי־ספטמבר 1986 דומה לרמה שהיתה באוקטובר־דצמבר 1985 — מסר דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על סמך אומדנים ארעיים, מנוכים מהשפעות עונתיות, מתוך סקרי כוח אדם הנערכים באורח שוטף ע"י הלשכה.

הירידה בשיעור הבלתי מועסקים מחפשי עבודה היתה הן בקרב הגברים והן בקרב הנשים. ביולי־ספטמבר 1986 הגיע שיעור הבלתי מועסקים בקרב הגברים ל[illegible] ובקרב הנשים ל־7.5%.

יצויין, כי בנתונים אלה נכללים רק מועסקים אשר לא עבדו וחיפשו עבודה באופן פעיל באמצעות לשכת העבודה, פניות למקומות העבודה, מודעות לעיתונות וכו' אחרות.

שיעור הבלתי מועסקים

	1985 %				1986 %		
	ינואר־מארס	אפריל־יוני	יולי־ספטמבר	אוקטובר־דצמבר	ינואר־מארס	אפריל־יוני	יולי־ספטמבר
סך־הכל	5.9	6.5	7.5	6.7	7.2	7.9	6.7
גברים	5.5	6.2	7.2	6.5	6.5	7.0	[illegible]
נשים	6.6	7.0	8.1	7.2	8.4	9.3	7.5

גלגלי הבורסה

ביקושים גבוהים ועליות שערים

שבוע המסחר בבורסה החל אתמול בהזרמת ביקושים לרוב סוגי המניות החופשיות. ערך השוק שלהן עלה ב־1.17%. לעומתן מכלול מניות המסחר המועדף הוציע של 450 אלף ש"ח, שהוריד את ערך השוק שלהן ב־0.08%. העלייה הגדולה ביותר — 2.51% — נרשמה אתמול במדד המניות של הבנקים למשכנתאות. אחריהן צעדו מניות חיפושי נפט, שעלו ב־2.48% בממוצע. בשוק איגרות החוב התהממו עודפי ההיצע ב־4.8 מיליון ש"ח, מזה 4.2 מיליון ש"ח בצמודות למדד ו־0.1 בצמודות למט"ח. עודפי ההיצע בצמודות למדד מוסברים בהתחדדות ההנפקות החדשות של בנק ישראל.

בנק ישראל יציע היום לציבור שתי סדרות נוספות של צמודות למדד, בערך נקוב כולל של 40 מיליון ש"ח, מזה 20 מיליון ש"ח מסוג „שגיא" לחמש שנים במחיר מינימום של 90% ו־10 מיליון ש"ח מסוג „גליל" לתשע שנים במחיר מינימום של 83%.

הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.48 ל־1.49 ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 183 שערים, לעומת 91 שירדו ו־100 שנשארו בלי שינוי, מהם עלו 42 ב־5% ויותר ו־12 ירדו ב־5% ויותר. נרשמו 8 „קונים בלבד" ואף לא 1 „מוכרים בלבד". ב־46 ני"ע היתה הפסקת מסחר. המחזור בשוק המניות עלה ל־12.8 מיליון ש"ח, מזה 1.9 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר חלו ירידות שערים. ירדו (ב־%): אי די בי רג' — 0.3; אי די בי ב' — 0.1; אגוד רג' — 0.4; דיסקונט ב' — 0.2; פועלים מב' — 0.9; כללי — 0.3. לעומתן עלו מזרחי ש' — 0.3; מזרחי מ' — 0.6; מימון סחר 1 — 1.0. תשואותיהן השנתיות נעו בין 16.28% (כלל) ל־16.50% (אי די בי רג'). הפועלים ש' — 16.41%, הפועלים מ' — 16.33%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר היו רק עליות שערים: אוהר"ה — 1.8; חספנות 0.1 — 2.6; כללי מ"ר 1 — 2.4; פי בי — 2.6.

במניות החופשיות עלו ב־10%: חוף אלמגג, איכות מחשב', כלל מחשבים, תים, כהן פיתוח, תעש' מודול, קדם כימיקל, אמפא. לעומתן בלטו הירידות ב־%: דרוקר אופ' — 20.5; מים גליגו — 17.5; תראל 5 — 10.0 (אחרי שתראל 1 עלתה ב־6.1%).

בשוק איגרות החוב ירד ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.01%, וערך השוק של הצמודות למט"ח ב־0.27%. המחזור בשוק האג"ח הסתכם ב־6.5 מיליון ש"ח, מזה כ־1.7 מיליון ש"ח מסוג „שגיא" וב־1.2 מסוג צמודות ב־80% למדד בלבד.

במילווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.53% ל־1.62% והתשואות השנתיות בין 19.90% ל־21.35%; תוך מחזור של 3.9 מיליון ש"ח. לסדרה אחת, ל־68 ימים, לא הוגשו פקודות.

מפעלי ציוד אמריקאים־ישראלים: בתשעת החודשים הראשונים של 1986 היה לחברה רווח נקי מותאם של 10.9 מיליון ש"ח (7.3 מיליון דולר), לעומת כ־8 מיליוני ש"ח (5.3 מיליון דולר) בתקופה המקבילה אשתקד. השיפור ברווחיות החברה הושפע במידה ניכרת מהגידול בהכנסות המימון של החברה, מאחר שהחברה החזיקה נכסים פיננסיים שעיקרם צמודי מדד ששערם [illegible] שמירב התחייבויות החברה היו צמודי [illegible] ששערו היה יציב במשך כל [illegible] גדל בצורה ניכרת והגיע [illegible] הראשונים של השנה ל־3.7 מיליון [illegible]

„קריסטל" דיווחה על רווח [illegible] אלף ש"ח במחצית השנה [illegible] 30.9.86, לעומת רווח של [illegible] בתקופה המקבילה אשתקד.

„דובקי" הודיעה על רווח [illegible] מיליון ש"ח במחצית השנה [illegible] 30.6.86, לעומת הפסד של 1.44 [illegible] בתקופה המקבילה אשתקד.

„מבעי" הרוויחה 4.87 מיליון [illegible] השנה הראשונה של 1986 [illegible] 2.17 מיליון דולר בתקופה [illegible] מינהלת „כלל" (ישראל) [illegible] אמורים חברה [illegible] אישרו הצעה [illegible] קונסורציום בינלאומי [illegible] — שוויצי), בביצוע [illegible] תת־קרקעיים שיוקם [illegible] הממשלתית „שירותי [illegible]

הצ"ל זכה בתחרות על [illegible] וחוזה לביצוע [illegible] היקף הפרוייקט — [illegible] ותקופת הביצוע [illegible]

„רוגובין", חברת [illegible] הודיעה שבמחצית [illegible] 30.9.86 הסתכם [illegible] אלף ש"ח, לעומת 46.3 [illegible] 12 חודש שנסתיימה [illegible] החברה החליטה על [illegible] המגיע לשם התלטה על [illegible] ב־60 מיליון ש"ח [illegible]

דיוני התקציב

השיגרה עדיין חוגגת

לקראת הגשת הצעת התקציב לאישור הממשלה שוב עוסקים באוצר בקיצוצי התקציב. באוצר לא העלו שום רעיון חדש. הם סבורים כי שמיר, פרס ורבין ימנעו כל קיצוץ בתקציב הביטחון, אם כי רבים טוענים שקיצוץ כזה היה מתבקש לאור הנתונים הגיאופוליטיים הקיימים, כגון המשך מלחמת עיראק־איראן, השלום עם מצרים והתפתחות היחסים עם ירדן. ישראל ממשיכה להחזיק צבא כאילו כל האירועים האלה לא קרו. לכן מתרכזים הדיונים באוצר שוב בקיצוצי תקציבי הרווחה, החינוך והבריאות.

במערכת הבריאות שוב מעלים הרופאים תביעות חדשות, לאחר שהפעם שלחו כחיל חלוץ את האחיות לקרב. לדברי פקידים באוצר, משרד החינוך מצליח להתחמק מהקיצוצים. למשל, בקיצוצים האחרונים ביטלו את הסעות התלמידים, אך לתלמידים אלה מונפקות כרטיסיות נוער, בהן שיעור הסובסידיה הוא כ־90 אחוז. כלומר, החיסכון בתקציב החינוך מתבטא בגידול מקביל של הסובסידיה לתחבורה הציבורית. מכאן, שהקטנת תקציב החינוך באה לידי ביטוי בהגדלת תקציב משרד התחבורה.

הזקנים יציפו את משורדי מס הכנסה

בתקציבי הרווחה רנים שוב במיסוי קיצבאות הביטוח הלאומי. המערך כבר קבע את התנגדותו. הגדיר זאת טוב ביותר גד יעקבי, שאמר כי כדאי להתנגד מלכתחילה, שכן לאור נסיון העבר התנגדות זו עשויה לחסוך שלושה חודשי דיונים ומריטת עצבים, שבסופם ממילא לא ייצא דבר. אולם מבחינה מינהלית ההצעה פסולה. ניתן לגבות את המס על הקיצבאות רק בשתי צורות — ניכוי במקור, או על בסיס הצהרות על חבות המס. במקרה של ניכוי במקור יבואו רבבות קשישים שאינם חייבים במס למשורדי מס הכנסה, וידרשו פטור או יגישו דו"חות כדי שהמס יוחזר להם. ומי מעוניין להעמיס על המנגנון הרזה של מס הכנסה טיפול שוטף בקשישים בני 80־70? באפשרות השנייה לא תהיה כל גבייה משמעותית, כי יגבו רק מאלה שממילא חייבים בדיווח למס הכנסה, במקרה זה אין לכך משמעות אם יפת לדוגמה ישלם, נוסף על מיליון השקל שהוא חייב, עוד מאה שקל.

עם זאת סבור סגן שר האוצר עדי אמוראי, שיש רק ארבע דרכים מוכרות לאיזון התקציב הלאומי: באמצעות מחירים, מאזן תשלומים, תעסוקה או גודל הממשלה. כיוון שאינו רוצה לגעת בשלושת הראשונים, נשארת לו ולאוצר האפשרות הרביעית.

האיזון התקציבי בשנה הבאה עשוי להתערער לא רק בגלל ביטול המסים המיוחדים החד־פעמיים. האפשרות להשאיר מסים אלה בתוקף (מס רכוש על מכוניות, מס מעסיקים ועוד מספר מסים קטנים) טרם עלתה בדעת בכירי האוצר. למרות שמסים אלה הם פרוגרסיביים במיוחד — לרוב הם מוטלים על העשירונים העליונים — אין הם מייקרים את עלות העבודה, כי רק 20 אחוז מהם מוטלים על השכר והיתר על רכוש ועל חברות.

קיצוץ נוסף בפעולות השגרתיות של הממשלה היה מתבקש לא לשם הקטנת גודל התקציב, אלא לשם העברת סכומים לפיתוח תשתית הכבישים, פיתוח מקורות המים, ובמיוחד פיתוח מכוני הטיהור ומניעת בזבוז מים. מציאת סכומים להשקעות אלה הוא צורך דחוף וגם השקעה כדאית, מבחינת המשק הלאומי.

לעומת זאת משתעשעים באוצר במציאת סכומים לביצוע רפורמה במיסוי, שפירושה הורדת שיעורי המס תמורת ביטול פטורים שונים. אין להעלות כל התנגדות עקרונית לרפורמה מסוג זה, כי מס שולי של 60 אחוז מוטל כיום בעיקר על הכנסות משכר ומייקר את עלות העבודה, בעוד שרוב מגזרי המשק, וכן שוק ההון והריבית, נהנים ממס מופחת.

אולם חוק הגנת החיסכון שנתקבל ערב הבחירות בכנסת מונע הטלת מיסוי רגיל על הכנסות מריבית, בעוד שההכנסות מריבית מרכזות את עיקר הקונצסיות למס מוגבל ומופחת ולפטור ממס. לכן חיוב ריבית כמס רגיל ניתן להנהיג רק על הנפקות חדשות ועל אשראי לזמן קצר. גם כך יש להנהיג זאת על מנת שהתמונה תתיישר תוך כעשר שנים, באיזו נקודה שהיא צריך להתחיל ברפורמה, גם אם זו לא תיתן הכנסה מיידית. מאידך נובע מכך, שגם את הקטנת שיעורי המס ניתן לבצע רק באופן הדרגתי ותוך עשר שנים. גם בארה"ב מבצעים את הרפורמה בהדרגה, תוך שלוש שנים, אך שם מערכת המס פחות מעוותת.

המכשיר האהוב על האוצר — קיצוצי סובסידיות — מוצה כבר. ירידת מחירי החיטה והגרעינים הורידה את הצורך בסיבסוד. נותרה רק הסובסידיה בשיעור משמעותי על התחבורה הציבורית ובזו יקצצו בשנה הבאה בלי רחמים, בלי להתאים לכך את אופי התחבורה הציבורית. למשל, „אגד" עדיין יעסיק מרצדסים גדולים, גם בקווים ליישובים כפריים, במקום להפעיל מיניבוסים. משום מה אסור ל„אגד", או לגורם אחר, להפעיל מיניבוסים, שיכלו לשפר את התחבורה לקיבוצים ומושבים וגם להוזיל את מחירה. אולם באוצר אין שופעים רעיונות וכל החשיבה שם נעשית בדרכי השיגרה של שנים קודמות.

לשר האוצר לא בוער

לפחות לסגן השר עדי אמוראי יש רעיון חדש לפתרון חלק מבעיות הרפואה הציבורית, ואולי גם לצמצום הרפואה השחורה ונגע השחיתות בתחום זה. לפי המחשבות שהוא מעלה, מן הראוי להנהיג מעין שר"פ (שירות רפואי פרטי) בכל בתי החולים הציבוריים לרופאים בודדים או לקואופרטיב של רופאים, ולגבות כסף לפחות מאותם חולים המוכנים לשלם עבור שירות מיוחד. ללא הסדר זה, סבור אמוראי, תהיה התפוצצות ברפואה הציבורית, או שתהיה רפואה נחשלת. בשיטה זו, לפחות בתי־החולים הממשלתיים ובתיה"ח של קופות החולים ייהנו מחלק מהכסף, שכרגע רופאים מסויימים מנצלים חינם. לדעתו, לא תפגע השיטה החדשה בסיפוק הצרכים הבסיסיים של החולים. אך ייווצר היצע חדש וניצול טוב יותר של הציוד של המבנים ושל חדרי הניתוח.

אולם פרט להצעות שוליות בתחום זה או אחר, אין חורגים באוצר מהחשיבה השגרתית. שר האוצר הוא בינתיים איטי למדי, ואינו ממהר לקבל החלטות. הוא כנראה אינו מודאג ואינו סבור כי לוח הזמנים הוא צפוף למדי.

צבי טימור

חנויות ללא מכס

ישראל במקום טוב באמצע

השנה עתידים הנוסעים בדרך האוויר להוציא יותר מ־5.5 מיליארד דולאר בחנויות פטורות ממכס — קובע השבועון האמריקני „טיים", שערך באחרונה סקירה מקפת על טיב השירות והמחירים בחנויות אלה בנמלי התעופה ברחבי העולם.

עיקר המוצרים הנמכרים בחנויות הפטורות ממכס הם ארומיים — משקאות חריפים, בשמים ותמרוקים, סיגריות ותכשיטים. יותר מ־60 אחוז ממכירות המוצרים הפטורים ממכס מתבצעים בנמלי התעופה והים האירופיים. בשנה האחרונה נרשמה ירידה בכמות המכירות באירופה, אך באוסטרליה, הוואי, אבודאבי ודובאי נרשמה עלייה של כ־25%.

המחירים נעים בקשת רחבה מאד. הכלל הלא כתוב אומר, שעל מחירי המוצרים הפטורים ממכס להיות נמוכים ב־15% לפחות ממחירי אותם מוצרים בחנויות בעיר. עם זאת נמצא, כי התייר שזמנו בידיו ייטיב לעשות אם יכתת את רגליו בחנויות בערים, שם הוא עשוי למצוא את אותם המוצרים במחירים זולים יותר. גם הכלל, שהמוצרים יהיו זולים יותר בחנויות בארץ ייצורם אינו תוסס. מי שמתעניין בבשמים ותמרוקים צרפתיים יגלה, שבנמלי התעופה בפרנקפורט, באמסטרדם ובמילאנו, יוכל לרכוש אותם במחירים נמוכים מאשר בפאריס.

„טיים" דירג את החנויות הפטורות ממכס ברחבי העולם. 4 כוכבים ניתנו לנמלי תעופה בהם יש מבחר מצויין ומחירים זולים, 3 כוכבים לנמלי תעופה בהם יש מבחר אטרקטיבי ומחירים סבירים; 2 כוכבים ניתנו לנמלי תעופה בהם יש מבחר ממוצע ומחירים ממוצעים. על החנויות הפטורות ממכס בנמלי התעופה שזכו בכוכב אחד ממליצים עורכי הסקר לדלג.

לצד פאריס ולונדון

נמל התעופה בן־גוריון זכה בשני כוכבים. „סדרי הביטחון הקפדניים מניעים תיירים מסויימים לוותר על ביקור בחנויות פטורות ממכס", כותב „טיים". לדברי השבועון, סביר מאוד שרבים מהתיירים רכשו תכשיטים ומוצרים אחרים בעיר עצמה ואינם נזקקים לחנות בנמל התעופה בן־גוריון. עם זאת, יתרונה של החנות הפטורה ממכס בנתב"ג הוא דווקא במוצרים הישראליים: מלחי ים המלח — 3 דולאר לקילו וחצי; 450 גרם בוץ — 4.5 דולארים, בשמי „בת־שבע" — 18 דולאר לבקבוק בן 15 מ"ל ו־27.5 לבקבוק בן 50 מ"ל; ליקר „סברה" הישראלי הנודע — 4.5 דולאר לבקבוק בן 350 מ"ל ו־6.5 דולאר לבקבוק בן 700 מ"ל.

עיון בטבלת מחירי המוצרים הנבחרים מלמד, כי לנמל התעופה הישראלי שמור מקום טוב באמצע. הוא אינו היקר ביותר אך גם אינו מצטיין במחירים נמוכים.

ב־4 כוכבים זכו החנויות הפטורות ממכס בסידני שבאוסטרליה, בדובאי, בקופנהגן, מילאנו, אמסטרדם, פיג'י וסינגפור. 3 כוכבים קיבלו הונג־קונג, אבודאבי והונולולו. אל ישראל בדירוג 2 כוכבים מצטרפים פאריס, סאן־פרנציסקו, ואנקובר, טוקיו, מדריד, מינכן, פרנקפורט, בנגקוק ולונדון. אל החנויות בנמלי התעופה הבאים, שקיבלו רק כוכב אחד, אין כל טעם להיכנס, לפי „טיים" — ציריך, האמבורג, יוהנסבורג, בוצואנה, נמיביה ואיסטנבול.

מתחרים על הזיכיון

המסחר במוצרים פטורים ממכס בישראל נכנס באחרונה להילוך גבוה, שהדים ממנו כבר הגיעו לבית־המשפט. שבע חברות ישראליות מחזיקות בזיכיון לממכר מוצרים פטורים ממכס, אך רק לשתיים מהן חנות בנמל התעופה בן־גוריון, מקור ההכנסה הגדול ביותר. כל שאר החברות מחזיקות חנויות קטנות במלונות באילת ובנמלי הים באשדוד ובחיפה. לשתי חברות, כאמור, זיכיון למכירה בנמל התעופה בלוד — חברת „אשכר", המוכרת בעיקר מוצרי חשמל ושעונים, וחברת „רמטס", שעל סמך המחזור שלה נעשתה ההשוואה לנמלי תעופה וים.

באחרונה פג תוקפם של הזיכיונות שהעניקה רשות שדות התעופה לשתי החברות הללו. הרשות פירסמה מיכרז. נוסף על שתי החברות, „אשכר" ו„רמטס", המעוניינות בחידוש הזיכיון, הודיעו לפחות עוד שתי חברות כי יגשו למיכרז „כור־סחר", וחברת „סקאל", שפתחה באחרונה חנות גדולה בבית התעשייה, מול הדולפינריום בתל־אביב. „רמטס" נזעקה לבית־המשפט וביקשה אופציה לשנתיים נוספות. אחריה פנתה לבית־המשפט „כור־סחר", וביקשה מיכרז במועדו. עתירתה של „כור־סחר" נתקבלה ומיכרז להפעלת חנויות פטורות ממכס בנמל התעופה בן־גוריון עתיד להתפרסם בקרוב.

ירון אליוסף

טור החדשות

משבר החקלאות פגע גם במשביר המרכזי

בגלל המשבר בתנועת המושבים, והקיצוץ הדראסטי בתקציבי התנועות הקיבוציות, צפויה ב־1986 ירידה ריאלית של 8 אחוזים בהיקף המכירות של „המשביר המרכזי" — אומר המנכ"ל שלמה אייזנר.

לדבריו, בשנה האחרונה חלה האטה ניכרת בפעילות „המשביר המרכזי" בכל הקשור לענפי החקלאות שבמשבר, בעיקר כותנה ומגזרים שונים בענף העופות. הירידה מסתמנת בכל האגפים, עם דגש מיוחד בסחורות יותר מאשר בתשומות השוטפות.

אייזנר מציין, כי הירידה היתה עלולה להיות גדולה יותר, אילו „המשביר המרכזי" לא היה נכנס לתחומי פעילות חדשים, כגון ציוד לחליבה ולולים, שיווק צמיגים ומוצרים בני־קיימא („המשביר המרכזי" קיבל לידיו את ייצוג חברת „גוריירה") והפעלת סוכנות „פיליפס". מכירותיה של חברת „אלקטרו מ.מ. סחר", המשווקת את מוצרי „פיליפס", גדלו בששת החודשים האחרונים פי חמישה לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

החברה המשווקת את מוצרי „פיליפס" פועלת עתה לחיסול היבוא הפירטי של מוצרי „פיליפס", המתבצע באמצעות יבואנים קטנים, שאינם מעניקים אחריות למוצרים ואינם עומדים בתקן של מכון התקנים.

אודי נחשון

הבנקים משלמים 18% ריבית בג'מבו

בניגוד להערכות בסוף השבוע, עלתה אתמול הריבית על פקדונות „ג'מבו" ביותר מחצי אחוז והגיעה עד 18 אחוז. בבנקים מעריכים, כי במחצית השנייה של נובמבר הם ייקלעו לגרעונות נזילים, אבל אלה יהיו קטנים יותר מהגרעונות בחודשים האחרונים.

בחודש שעבר היתה המערכת בגרעונות של 150־200 מיליון ש"ח, לאחר הגבייה של המסים באמצע החודש, ואילו בימים אלה מצב המערכת מאוזן, מעריכים, כי לאיזון תרמו ההזרמה הגדולה בתחילת נובמבר והנפקות בנק ישראל.

לקראת תחילת דצמבר צפויה ספיגה מהציבור, בעקבות תשלומי היטל הרכב, והדבר עשוי להשפיע על הנזילות. בבנקים מעריכים, כי בשל שיעור ההנחה על תשלום ההיטל במזומן — 15 אחוז — יעדיפו רבים לשלם את ההיטל במלואו עד ה־1 בדצמבר, ולא לפרוס אותו בארבעה תשלומים.

א.נ.

לכסף אין ריח

בשוויץ סבורים שחלק גדול מן הכסף הדרום־אפריקאי והפקוד בארה"ב זורם בימים אלה לשוויץ, לאחר הסנקציות שאישר הקונגרס. לפיהן עד ה־17 בנובמבר יש לסגור או להקפיא את כל חשבונות של המגזר הציבורי הדרום־אפריקני בארה"ב, להחזרת נקאים, מדובר בכ־5 מיליארד דולר שיעברו מארה"ב לאירופה. אך דוברי הבנקים סירבו לנקוב בסכומים שהגיעו אליהם.

לטענת בנקאי שוויצרי, הכסף של ממשלת דרום־אפריקה, מבחינה משפטית, „אינו בעל מקור מפוקפק כגון זה של מארקוס או המאפיה האיטלקית".

יוסף אלפרין, ז'נבה

התעניינות מוגברת ביריד פרנקפורט

יותר מ־30 חברות מישראל החלו כבר להתארגן לקראת השתתפותן ביריד האביב של פרנקפורט למוצרי צריכה. היריד יתקיים בחודש פברואר וישתתפו בו למעלה מ־4500 חברות מכל העולם. זהו היריד הגדול בעולם למוצרי צריכה. ישראל תפגין הופעה חזקה במיוחד בענף הציוד המשרדי — שבו יציגו יותר מ־12 חברות ישראליות את תוצרתן.

את ההשתתפות הישראלית ביריד מארגן מכון היצוא. ההערכה בקרב יצרנים שישתתפו ביריד היא, שגם אם לא ייקשרו שם עסקים בהיקף גדול במיוחד — הרי עצם ההשתתפות ביריד חשובה, בכך שהחברות יתעדכנו בשינויי המגמות בשוק הבינלאומי.

ביריד הסתיו, שהתקיים באוגוסט, הצטיינו דווקא הקניינים הישראליים, שבמספרם חלה עלייה של מאות אחוזים. אולם בעסקיהן של החברות הישראליות שהשתתפו ביריד פרנקפורט חלה נסיגה מסויימת, זאת עקב השתתפות חלשה של קניינים מארה"ב ביריד זה, עקב ירידת שער הדולר בשווקים הבינלאומיים. עתה מעריכים, כי ביריד הבא יש סיכוי להשתתפות מוגברת של קניינים מארה"ב — עקב מה שנראה כתחילת מגמה להתחזקות הדולר.

ביריד פרנקפורט שנערך באוגוסט השתתפו 3,562 מציגים מ־57 מדינות. ביקרו בו 75 אלף מבקרים מכל העולם.

היטל רכב בתשלומים גם ב„ויזה עדיף"

תוכנית אשראי בתשלומים „ויזה עדיף" תאפשר לשלם את היטל הרכב בהנחה מועדפת. חברת כ.א.ל, המנפיקה את כרטיס האשראי „ויזה" לקבוצות בנק לאומי ובנק דיסקונט, הודיעה אתמול כי החל ביום ראשון הקרוב אפשר יהיה לתת הוראה לתשלום היטל הרכב במסגרת „ויזה עדיף".

על־פי הסדר התשלומים הזה, יזכו מחזיקי „ויזה" ממלוא הנחת המזומן בשיעור 15 אחוז, ותשלומיהם ייפרסו בהתאם לתוכנית הרגילה של „ויזה עדיף". כלומר, בתשלומים מינימאליים של 100 ש"ח ובריבית חודשית של 3.5 אחוזים לחודש. התשלום הראשון יחוייב ב־2 בינואר 87, במקום ה־1 בדצמבר.

על־פי הסדר התשלומים של משרד התחבורה, תשלום היטל הרכב מהווה רק אחת מאפשרויות ניצול האשראי שמעמידה „ויזה עדיף" והלקוח יכול לנצל באופן שוטף את יתרת האשראי שלרשותו לביצוע קניות בתשלומים.

לפני שבועות אחדים הודיע בנק הפועלים, כי יאפשר ללקוחותיו לשלם את היטל הרכב בארבעה תשלומים חודשיים ובהנחה של 9 אחוזים (ההנחה על התשלום במזומן היא 15 אחוזים), כלומר בריבית חודשית של כ־3 אחוזים.

א.נ.

אשראי לשם הפקדה בקופות גמל

בעקבות הקדמת סוף שנת המס 1986 ל־31 בדצמבר מעניק בנק לאומי הלוואה, בתנאים מועדפים, לצורך הפקדה בקופות הגמל, כדי שהעמיתים יוכלו ליהנות ממלוא הטבות המס.

הלוואה זו תינתן בריבית של 37 אחוז לשנה („פריים" + 18 אחוז) לסילוק ב־10 תשלומים חודשיים, והיא נוספת על זכות העמית לקבל הלוואה במסגרת תקנות קופות הגמל.

הודעת בנק לאומי מאתמול פותחת את התחרות בין הבנקים על כספי העמיתים בקופות הגמל — תחרות שהתנהלה עד כה בחודש מארס בכל שנה.

מבנק דיסקונט נמסר אתמול, כי גם הוא ימשיך לתת הלוואות בתנאים מועדפים לעמיתי קופות הגמל והתנאים יפורסמו ככל הנראה בסוף השבוע. דובר בנק הפועלים אמר, כי ההחלטות אחר עמיתי הקופות יחולו בבנק בחודש הבא.

א.נ.

● בתאריך 1.11.86 נבחרה לחברת „רמנה" ויסמן את לביא בע"מ הנהלה חדשה. עמי טילי, יגאל לוי ישמשו כמנכ"לים משותפים, וצבי ויסמן והכרוך בן־יגנת נבחרו להנהלה והוכרה בנוסף לנציגי „צים".

העורך הכלכלי: צבי טימור

מבט ראשון

בין אומנותי לפונקציונלי

מאת דורית קידר

לכל אוהדי העיצוב ובעיקר לאוהבי אנינות הטעם, הקו האלגנטי והיופי — לאלה כדאי ללכת ולראות את התערוכה ולא האחרונה — של כלי־מטבח מכסף, מאוספו של קלטר מותרי האיטלקי. אמנם שמשום מה מאזכר את ספרו של הויזמן „במהופך”, וזאת בגין ההשתוקקות למיצות את היופי האפשרי, בפריטים שאינם נחשבים ליצירות אמנות. מוטרי נע בין אמנות לבין פונקציונליות ויעיד על כך המספר המוגבל מכל דגם של כלי מוצג, וגם הפניה למעצבים מקצועיים אשר יממשו ויגלמו בחומר את התוצר הסופי.

אולם גם כאן ניתן להבחין מהר מאוד בכלים שאכן עשויים, בגלל עיצובם המעולה, להיכלל בדיסציפלינה האמנותית הטהורה, בעוד שאחרים — עמוסים יתר על המידה, נוטים לדקורטיביות, התייפיפות ונרקיסיזם מסויים.

נאזכר את המעצבים שמעוררים יותר עניין:

האה אולנטי עם סדרה של כלי קפה ותה המבוססת על צורות גאומטריות טהורות. הכלי עצמו, הגליל, עומד בסתירה לפיה הזוויתית נוצר אחד ולזווית הידית. גליל הממוקם בין שתי צורות משולשות המקבל נוכחות בגלל אורך משולש הידית הענק.

מרקו זנוסו מציג אף הוא מערך של כלים למזיגת תה וקפה. לעומת המעצבת הקודמת — אין צבע הידית או החומר ממנו היא עשויה שונה מגוף הכלי. בעצם יש כאן עקרון הפוך - הידית מעוגלת — לא תמיד באופן שלם — והמיכל עצמו הוא מחומש או משושה בלתי־סדירים. הכלים הם פסלים בחלל, היוצרים נופים משתנים מזוויות שונות. עגוליות הידית מדגישה את הזוויתיות, כפי שהזוויתיות אצל אולנטי הדגישה דווקא את העגוליות.

אטורה סוטסס חפץ כנראה ליצור במערכת הכלים לתה וקפה תחושת יציבות כבדה ומלכותית עם הכלים הנוטים לאורך. הכלי והידית מחוברים על־ידי מצע משותף. הידית יוצרת עם הכלי עצמו זווית ישרה ועל־ידי־כך מרחיבה עוד יותר את הגוף וזאת בגלל היכללות החלל שבין הכלי לידית. מעין מונומנטים — גם הם פיטוריים מאוד.

סיטר שייר משתמש ברעיון דומה לשל סוטסאס מבחינה זו שהידית לא מנוגדת לגוף, אלא ממשיכה אותו. הכלי מעוצב ויוצר עקומה יחסית למצע השולחן. מעין מלבן עם זוויות לא ישרות המעניקות תנופה יתר לכלי התה. המשולש, שנוצר על־ידי הידית, משחק עם משולש חסום, המתווך בין הגוף עצמו לידית.

דוד פלטורד מעצב את הכלים כאילו היו כלי־מוסיקה עתיקים. מעט דמיון ומזג התה יפיק צלילי־טעם ממיתרי הנוזל. כלי מעורר עניין במיוחד הוא זה שעוצב על־ידי קזימיר מלוויץ' ואמנם, הכלי המסיבי והמשתנה בכל פן דומה יותר לממלכה קונסטרוקטיבית, שמצביעה על החשיבה הארכיטקטונית של האמן הגדול.

כלי הסכום של מגיסטרטי מעוצבים בחן רב. הידיות עשויות בהיסכון מהיבט החומר ויוצרות עקומות מעודנות, הנפתחות כגביעי פרחים כלפי מעלה, כאשר החלק התחתון כאילו נברא מכוח הזרימה הטבעית.

ויטוריו גרגוטי בעל קונצפציה נאו־קלאסית היודעת להעריך משטחי כסף פתוחים וריקים. ולבסוף רב אמן אחר — אשילה קסטיליוני היוצר מעין כלי מעבדה מעודנים, כאשר המצע, הפיה והמיכסה כמו גם הידית — מכסף, והגוף עצמו - מזכוכית שקופה. עיצוב גותי מאורך בעל חן רב, עקב השבירה שבקו המתאר, המעצב את גוף הכלי.

תערוכת חובה למעצבים, ארכיטקטים ותלמידי בתי־ספר לעיצוב. קטלוג המלווה את התערוכה עשוי היטב ומביא חומר רקע על האמנים עצמם.

קזימיר מלוביץ' – חשיבה ארכיטקטונית של אמן גדול

קונצרט ראשון

קסם עוקצני

מאת אביבה שלו

„אסיס וגלתיאה”, אופרה פסטורלית בשתי מערכות מאת הנדל, בקונצרט למנויים מס' 2 של סדרת „קול המקהלות”. עם ה„סקולרס” מאנגליה ונגנים בכלי נגינה בארוקיים. מוזיאון תל־אביב, 11.10.86.

הכל השונה במערכה השניה. לא עוד אהבת רועים תמימה וטהורה. גזו קולות הפעמונים שכמעט עטו שיעמום. דבר לא יהיה עוד כמו שהיה: כך זה שמתערב השטן וברעם אדיר מפתה ומדיח, והוא לא רק מעורר ומרמז. אלא יש בו גם שפע של אותו קסם עוקצני שאין לעמוד בפניו. ההייתם אתם מכירים את השוהב הערמומי המסתתר בקריצת עגביניו של בס מהדהד וכרמו רמוזים. אנו נשארים עם הילד [illegible] האוהב כלי־כך.

גלתיאה נותרה נאמנה. לי לא ברור מדוע פיליפמוס היקסים עיכמה בזימרתו, במכוור וכמקצועיותו. לעומתו, היה אסיס טנור יפה ועגול ומאוד־מאוד בסדר, אבל אני הייתי בוחרת אחרת. גם חכרים גם קונטרה־טנור כמו דיימון הם לא בדיוק כוס התה שלי, אפילו הייתי גלתיאה אומנת־שיער עם סופרן צלול.

מוסר השכל. גם אומרת בארוק היא אופרה ואף ש„אסיס וגלתיאה” תוכננה כ„סרנטה” עם ולבושות וללא משחק, אין כמו קורטוב של מימיקה וטוב־טעם כדי להצילה משיעמום.

תיאטרון

הטוב שבכל העולמות האפשריים

„קנדיד”

חוששני, שמכל כתביו של הפילוסוף, והסופר הצרפתי הגדול וולטייר, ידועה בארץ רק אימרתו, שהוא מוכן להקריב את חייו על זכותו של אחר לומר את אשר על לבו. אמילו אם הדברים כלל אינם מקובלים עליו. הספר „קנדיד” אומנם. יצא לאור בתרגום עברי [illegible], ועודד הארי גול אותו ועיבוד למופעו, שישנו „כאן קנדיד”, עם לחנים מאת דורי פרנס. אותו ויוצרים הצעירים. שנזכה מהם להרבה נוזת, אני מניח בעתיד; תפאורה ותלבושות שעיצבה ספי כוזיל, בבימויו של המעבד.

קבוצת השחקנים, שאסף עודד, מסיימת בימים אלה את החזרות בקיבוץ שפיים. משתתפים: אצי טל בתפקיד קנדיד, הבחור התמים, השלימול, הסופג מלקות והוזה לו כל מה שעלול לקרות לאחד כמוהו מצעירה אדמה ועד לצלילת ספינתו בנלייתם; בן־דוד מגלם את פנגלוס, פילוסוף ונער המלמד את תלמידו קנדיד, שאנו חיים בכל שבעולמות האפשריים, וכן מאיר דוון, ג'יראפי, אלן משלי ותמר נויהאוז.

הפרו של וולטיר איווני — כי אם אין ה הטוב שבכל העולמות האפשריים, אבד לומר, שלכודאו אין הרבה על מה להתגאות אבל זה מה שיש...

קנדיד, האופטימיסט הנצחי, משמש את עודד בארי כ־מות עכשווית, ובפזמוני התעוה מתערבת צרכת של המאה ה־17 עם מלחמה לבנון. המופע יתחיל לרוץ בסוף החודש. ג.מ.

מופע

האירוויזיון של ירחמיאל

„הפינאל הגדול” מאת אבי קורן ואריה סובר. מוסיקה: דוד קריבושה

„הפינאל הגדול” –לא מצפים לניסים

מאת אילן שיינפלד

בימים אלה עולה על במת התיאטרון המסחרי הצגת „הפינאל הגדול”, הפקה משל בני ברזילאי, טקסט אבי קורן ואריה סובר ובימוי של חד"ר לזימור, אריה סובר. תפאורה ותלבושות אריק סמית, מוסיקה דוד קריבושה, כוריאוגרפיה יעקב קלוסקי.

„הפינאל הגדול” הוא סיפורה של העיירה ירחמיאל, העזובה בקצה עולם, ומזכירה במידת מה עיירה יהודית במזרח אירופה, המעורבת עם עיירת־פיתוח ישראלית למהדרין. אל העיירה מגיע האמרגן גראנד פינאל (בסאם זוהאמת, כוכב הסידרה הטלוויזיונית „המסעדה”), בלווית שושו, מזכירתו הממרושקפת, מבולבלת, ופאתטית מאוד (ענת ברזילאי), כדי לחפש את ביתו אותה עזב לפני יותר מעשרים שנים. אין הוא מוצא את ביתו בתחילה, אלא את מומו הגדול (בנצי עטר), מלצר בבית הקפה של הגברת לונה (נורית כהן), וזמר לעת מצוא. האמרגן, הנלהב מיכולתו הקולית של מומו, מקיים באחת את חלומו של כל זמר עיירה מתחיל — נוטלו עימו לחו"ל, לפאריס, והופכו כמעט כין־לילה לזמר בינלאומי.

איי־שם, בירחמיאל, נשכחת סמרה, הספרית, חברתו של מומו (עירית ענבי), הבאה לבסוף לפאריס כדי למצוא את אהובה. לאחר שגראנד פינאל מנסה לסלקה מן הדרך, כדי שלא תפריע לקידומו של מומו, הוא מגלה כי טורדנית יפהפיה זו אינה אלא ביתו האבודה.

סוף טוב הכל טוב — מומו חוזר לסמרה, הם מתחתנים. שושו מתחתנת עם רוקרט מירחמיאל, וגראנד פינאל — עם לונה, בעלת המסעדה ירחמיאלית. לסוף זה קורא אריה סובר „סרט מצרי בעברית”

„המחזה הוא קומדיה בכיוון של הקומדיות האיטלקיות”, מבהיר סובר. „מה שחשוב הוא הסיפור, המלווה בדמויות סטריאוטיפיות, יחד עם מוסיקה וריקודים. כל אלה יחד צריכים לתת לצופה חוויה מהנה. אי אפשר להשוות זאת למחזה רגיל. כי האיזונים במחזה מיוזיקאלי משתנים. כמו בקולנוע המוסיקלי, גם כאן לוקחים השירים והריקודים זמן, וזה בא על חשבון ההעמקה בדמויות. אבל לא על חשבון החוויה.”

„מה שחשוב הוא, שהצופה ייצא בסוף הערב ויאמר „נהניתי”.

האם יש קשר כלשהו בין העיצוב של הקומדיה למציאות הישראלית?

„אתה ואני אולי לא מצפים שיקרו ניסים כאלה בעיירת־פיתוח בדרום הארץ. אנחנו אולי מצפים לניסים מעט יותר מתוחכמים, אבל אנשים שלא דרך כוכבם מחכים לאיזשהו מזל, וזה בעצם אותו הדבר. ועל כן תופס המזל את המקום המרכזי במחזה. יש בהחלט אנשים שמחכים לגילוי בתחומם, כגילויו של מומו, והם יכולים להיות מורה או פקיד, במקום מרוחק מתל־אביב. הם מרגישים, שאפילו תל־אביב היא מקום חשוב. כן קורים דברים”

ההפקה מערבת שחקנים בוגרים, יחד עם כמה רקדנים ורקדניות צעירים, ואפילו זמרים ולהקת קצב המונה חמישה נגנים (!). שילוב זה אינו פשוט.

מספר על כך אריה סובר — „אלה שלוש אמנויות הנפגשות יחד כדי להוציא משהו משותף. זה מפגש אינטגראלי תדיר, כי כל חלק מן השלושה הוא הכרחי לתהליך ההפקה של קומדיה מוסיקאלית. זהו מפגש מפרה. השחקנים, למשל, משתתפים בסצינות שיש בהן מלבד משחק גם ריקוד ושירה. כמו כן יש גם ביטוי נפרד לכל אחד מן החלקים — סולו ריקוד או מוסיקה, או משחק, ובכל זאת יש לציין, שמה שמוביל את ההצגה זה המשחק הקומדי והסיפור. זהו עמוד השידרה של ההצגה”.

המחזה כתוב בשפת דיבור יומיומית, המבקשת לתת גוון ריאליסטי, שאינו מנותק מן המציאות הישראלית. הדבר ניכר גם בשילובי ביטויים צרפתיים בפיו של האמרגן.

משתתפים: באסם זוהאמת, ענת ברזילאי, בנצי עטר, עירית ענבי, נורית כהן, דרור טפליצקי. רקדנים: איילת, דפנה, עופר, דודי, חיה מוטי. ולהקת קצב.

קולנוע

בטעם פמיניסטי

„שבט דוב המערות” בקולנוע „הוד” בתל־אביב

מאת יעל ישראל

איילה היא ילדה קטנה משבט ניאנדרטלי, שהתייתמה מהוריה כתוצאה מרעידת אדמה ונותרת לבדה בעולם עוין ומפחיד. הילדה הבלונדית המתוקה מאומצת בידי שבט פרימיטיבי של שטוחי ראש שעירים, שאומנם מטפלים בה במסירות עד שתהלים ממציאותה, אך לעולם אינם שוכחים שהיא זרה משבט של בהירי שיער. איילה גדלה והופכת לנערה יפהפייה (אותה מגלמת דריל האנה שהיתה הנימפה ב„ספלאש”), אף שבעיני בני השבט שאינם מקבלים את שונותה, היא מכוערת מאוד ולעולם לא תמצא בעל.

אך איילה אינה זקוקה לגבר כדי שייגן עליה, בתקופה ההיא בה נתקיים הפסוק: כל ראלים — גבר. היא מגלה אינטליגנציה ועומדת על שלה בעקשנות ששום אשה בת לשבט הפטריארכלי לא הייתה מעזה לעשות. איילה אף הולכת נגד חוקי השבט, ומשחקת במשחקי מלחמה האסורים באיסור חמור על הנשים, ובכלל, איילה מצטיינת בכל מה שהיא עושה: לומדת רפואת צמחים והופכת לאשת־רפואה, לומדת לצוד כאחד הגברים ואף ליזות בקלע ובעיקר, לומדת להגן על עצמה. כולם מחבבים אותה, הוריה המאמצים אוהבים אותה אהבת נפש ורק בראוד, בן גילה, שעתיד להיות ראש השבט בבוא היום, רודף אותה ואינו בוחל בשום הזדמנות להשפילה, להתעלל בה, להכות אותה ולאנוס אותה. וכל כך למה? מפני שאיילה זכתה ב„רוחו” של אריה החזק והמושל על החיות, רוח ששום אשה לפניה לא קיבלה.

איילה, אשה פרימיטיבית עלי־פי המושגים של האדם הקדמון, ופמיניסטית עלי־פי מושגי ימינו, יולדת תינוק חמוד, צרה למעט ממנהג חיות השדה, ועוברת עוד תוויות [illegible] שכנות המערות לא העזו לחשוב עליהן.

את עלילות איילה הפמיניסטית כתבה הסופרת האמריקנית ג'ין מ. אוהל, עוקבת זו שיצרה רב־מכר מסיפור הרפתקאות לבני הנוער. והפכה למליונרית. מאז היא ממשיכה בחקירת עידן האדם הקדמון ושבטי המערות, ושוקדת על כתיבת המשך לעלילותיה של איילה ומחכה לרב־מכר נוסף. אין ספק שמגיעות לה ברכות לפחות על יצירת דמותה של גיבורה ספרותית חדשה בסיפורת בני הנעורים, הגדושה בבנים חזקים ועקשנים ובבנות בוכיות ורכרוכיות.

מאת יוסף שגיא

ילד מוכה

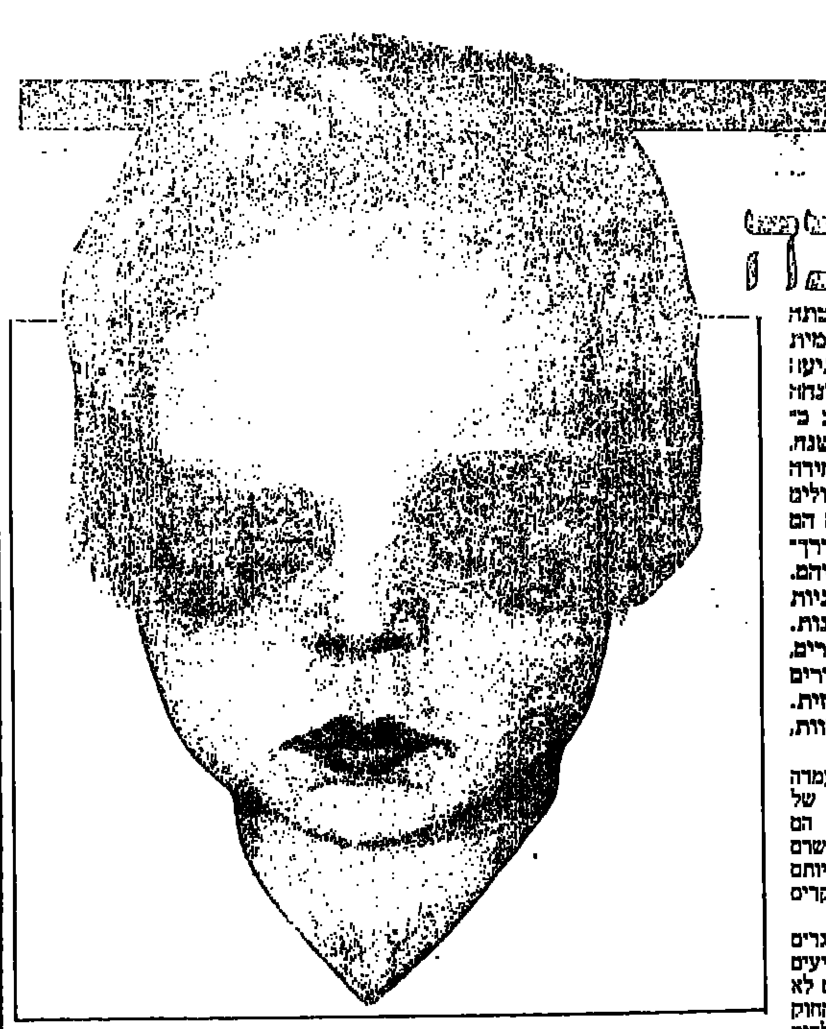

כבר בראשית שנות השישים זכתה תיסמונת הילד המוכה להגדרה רשמית בכתבות הרפואיות. דובר במגיעה גופנית, וזנחה, התעללות מינית והזנחה נפשית. לפי המשוער יש בארה"ב כ־200-100 אלף ילדים מוכים מדי שנה. אומר ד"ר יצחק טרנק מהיחידה לנוירולוגיית ילדים בבית־החולים „מאיר” בכפר־סבא. הילדים המוכים הם על־פי רוב בני פחות משנתיים. בדרך־כלל, הם מותקפים על־ידי הוריהם. התופעה קיימת בקבוצות אתניות שונות וברמות חברתיות שונות. הסימנים הרפואיים הם כוויות, שברים, דימומים, חבורות ופגיעות באזורים גניטליים ובמערכת העצבים המרכזית. הפגיעה בילד מסתיימת לא פעם במוות, נכות או פיגור שכלי.

החברה, וגם הרופאים, נקטו עמדה המחייבת את ההורים לדאוג לשלומם של הילדים. לא נעשתה שום אבחנה אם הם מסוגלים למלא את התפקיד, והכוונה לכושרם השיכלי, הרגשי, או לפגמים באישיותם הפוסלים אותם מלהיות היחידים המופקדים על הילדים.

בעבר הרחוק היו מחסלים ילדים מפגרים או חולים, ואף הורגים אותם בשל מניעים רתיים. לפני 500 שנה היו זורקים ילדים לא רצויים למי התימזה. איש לא התנגד, החוק לא התערב. לפני 100 - 150 שנה עבדו ילדים בתנאים מחפירים. הסופר צ'רלס דיקנס תאר מצבים כאלה. רק בשנות השישים של המאה שלנו התקבלו ברוב המדינות של ארה"ב חוקים המחייבים דיווח על מקרי הכאה והתעללות בילדים.

הקרדיולוגים היו בין הראשונים שהסבו את תשומת ליבם של הרופאים לתסמונת הילד המוכה. הם דיווחו על שברים בעצמות הארוכות, ועל דימומים מוחיים. אחרים הוסיפו לרשימה עוד סימנים, כגון שטפי דם עוריים ושינויים התנהגותיים. אחד מהחוקרים הגדיר תקיפת ילדים כמחלה פסיכופתולוגית.

מי שחוקר את הנושא נתקל בקשיי הגדרה אפידמיולוגית — מה לכלול במושג הילד המוכה. לעיתים יש התעללות נפשית וגם טפנית, לעיתים זה כולל פגיעה מינית, ולעיתים מופיע רק, אחד מהסימנים הללו, או רק מצב של הזנחה, חוסר השגחה. הפוגעים הם בעיקר בני ביתו של הנפגע, ומכאן הקושי בהערכת הממדים. הנפגע — בשל גילו ובשל היותו תלוי — אינו יכול לדווח.

פגיעה גופנית קשה יכולה להיגרם בגלל מכות חד־פעמיות אך גם בשל תקיפות חוזרות ונישנות. תקיפות הגורמות לצלקות ולשטפי דם אצל תינוקות בני פחות משנה מהוות התעללות — ואין זה משנה עד כמה חוזרות המכות ונישנות — גם הזנחה פיסית, תזונה לא מתאימה, חוסר טיפול רפואי, לבוש והשגחה לא נאותה הם בגדר אותה תופעה, המוגדרת כ„תסמונת הילד המוכה”.

התעללות מינית, פעילות מינית בין ילד למבוגר, היא הצורה הפחות־מדווחת של התעללות בילדים.

קשה לעמוד על הזנחה נפשית, סביבה לא־אוהדת, דחייה או איומים. בארה"ב מעריכים כי מדי שנה מותקפים נפשית 200 אלף ילדים. אלף או אלפיים ילדים מתים בשל תקיפה או הזנחה.

ההערכות, המתפרסמות מדי שנה, מראות כי הולך וגדל מספר הילדים המוכים. אך יתכן שעובדה זו נובעת מדיווח טוב יותר או בשל כך שהמושג „ילד מוכה” נעשה ברור יותר. ילדים הסובלים מבעיה התפתחותית חשופים יותר להתעללות, וכן שכיחה יותר פגיעה בילדים מאומצים. בין המתעללים גם אחים ואחיות. תקיפה מינית אופיינית לאבות כלפי בנות.

תקיפת ילדים קיימת בכל התרבויות והשכבות החברתיות. אולם השכיחות אינה שווה. בארה"ב סקרו ומצאו שיעור גבוה יותר של ילדים מותקפים בערים הגדולות, במערב התיכון, בקרב מיעוטים אתניים ואצל בני הדת הקתולית. שכיחות נמוכה יותר נרשמה אצל יהודים. המכים הם בדרך־כלל בדרגת השכלה של בית־ספר תיכון וברמת הכנסה נמוכה. אלו שתוקפים את ילדיהם, שהם בני שנתיים ופחות, יצאו מבתים שגם בהם נהגו להכות, מעמדם בעבודה נמוך. והיא אינה מעניקה להם הכנסה או סיפוק. האם המכה היא עקרת־בית, המוצאת פורקן בהעלבת ילדיה. למכי הילדים אין הסבר למעשיהם, הם בעצמם קיבלו יחס גרוע בילדותם, יש להם הערכה עצמית ירודה וכושר שליטה עצמי נמוך.

מכיוון שבסביבה כזו קשה לצפות כי תהיה התערבות בנעשה בין כותלי הבית או בחצר — על הרופא לאבחן את הילד המוכה וליזום פעולת הגנה. ללא אבחנה מתאימה בחדר מיון או במרפאה אין לילד סיכוי, ויתכן שהדבר יסתיים במותו.

בין הנתונים המצביעים על ילד מוכה ניתן לכלול סימני התנהגות מוזרים כמו פחד מוגזם ממגע עם מבוגרים, פחד מההורים או מהליכה הביתה, אדישות והיעדר תגובה, מבט ריק או „קפוא”. אצל ילד מוכה ניתן להבחין גם בתופעות חיצוניות כמו חבלות, לכלוך, תלבושת לא מתאימה. כוויות במקומות לא מוסברים, כמו הגב, העכוז או כפות הרגליים, שברים שלא התאחו כראוי, שברים בצלעות ובעצמות ארוכות, דימומים תת־עוריים, דימומים באזור אברי המין וכו'.

פגיעה במערכת העצבים המרכזית יכולה לבוא ממכות בראש וגם מ„נענוע” או לחיצה חזקה בבית החזה. לחיצה חזקה של בית החזה עוברת דרך הוורידים למוח, וגורמת לשיטפי דם במוח ולפגיעה בעיניים. אבחון לא נכון של הפגיעה ומקור הפגיעה, ושחרור הילד — פירושו לא פעם חשיפתו לפגיעות חוזרות עם תוצאות חמורות פי כמה.

הפגיעה בילדים יכולה לגרום נכות גופנית וגם נפשית. יתכן שחלק ממקרי הפיגור השכלי, הכיפיון ואף העיוורון הם תולדה של מכות והתעללות בילד בגיל רך, בעת היותו פחות מבן שנתיים.

אבחון תסמונת הילד המוכה אינו קל, שכן אין שיתוף פעולה מצד בני המשפחה, שהם המכים, והפציינט, מטבע הדברים, אינו יכול לספר מה קורה לו. גם הטיפול אינו פשוט, שכן נוסף לצד הרפואי יש צורך בשיתוף פעולה של עובדים סוציאליים, ולפעמים אף של גורמים משפטיים.

מלבד אבחנה לא מדוייקת של הפגיעה ומקורה יש גם פחד מהסתבכות עם משפחה אלימה. כן יש להניח שהרופא אינו בוטח ביעילות דיווחו. שכן לא תמיד יש שיתוף פעולה ברמה המתאימה מצד עובדים סוציאליים, המשטרה ובית המשפט.

בארה"ב וגם בישראל קיימות הוראות המחייבות דיווח. אך אי־מילוי ההוראות הללו אין בו כדי לסבך את הרופא. האחות או עובד מערכת החינוך באחריות משפטית.

רבקה סויה, בעבודת הסמכה שעשתה במסגרת בית הספר לעבודה סוציאלית של אונ' ת"א, עוסקת בפער שבין החובה לדווח על פגיעה בילדים לבין יישומה של החובה הזאת בפועל. לדעתה, יש „רצף נרחב” של מקרים — גבוליים עד קיצוניים — של התעללות בילדים. אחרי זיהוי התקיפה מתעוררת בעיית התגובה של הרופא. החוקרת חילקה שאלונים ל־135 רופאים במחלקות־ילדים בבתי חולים ול־84 סטודנטים. גם כאן הסיקה, כי הרופא מתקשה לזהות סכנה לילד והמשך הפגיעה בו, והוא אינו שש לדווח. החוקרת מצאה, כי ככל שהרופא הוא בעל ותק רב יותר במקום עבודתו, כן יורדת נטייתו לדווח. בין הגורמים המעכבים את הדיווח נמצאו היחסים עם המוסדות האמורים לטפל בילד ובהורים.

בתשובה לשאלה היפותטית אמרו 28 אחוז מהנשאלים כי ידווחו על פגיעה לגורם מוסמך, אך 25 אחוז מהם טענו שבתנאים מסויימים לא ידווחו. חלק מהרופאים 42 אחוז מתלבטים אם לדווח, מחשש שהגורם המוסמך אינו מסוגל לפתור את הבעיה. אחרים חוששים לגורלו של הילד, אם הנושא יועבר לעובדים סוציאליים או למשטרה. 94 אחוז מהרופאים שנשאלו השיבו — יש לדווח, אך למרות התשובה הנחרצת, רבע ממשתתפי המשאל טענו שלא ידווחו. המסקנה אליה הגיעה החוקרת היא שיש להפיץ תוכנית להעמקת המודעות של תסמונת הילד המוכה, יש לפרסם נתונים המקלים על זיהוי ילד כזה, ויש ליצור אווירה תומכת שתעודד דיווח תוך כדי יצירת קשר בין הרופאים לבין מערכת השירות הסוציאלי. כל זאת כדי שהרופא ידע כי לא מדובר בעונשים בלבד אלא גם בעזרה להורים, כדי שישנו את התנהגותם.

לספר להם את האמת

מה הם השיקולים המנחים רופא במסירת מידע לחולה סרטן שבטיפולו? האם הוא מרווה מיוזמתו או ממתין לשאלת החולה? ובאשר החולה שואל, כיצד הוא מנסח את תשובתו?

שאלות אלה חקר ד"ר מ. אמיר מהחוג לפסיכולוגיה של האוניברסיטה העברית. החוקר התמקד בדילמה הניצבת בפני הרופא: האם החולה רוצה בכלל לדעת על מצבו? כיצד יגיב על המידע? ומה לומר במצב של אי־וודאות?

החוקר ראיין 104 רופאים כירורגים מ־8 בתי־חולים. 63 אחוז מהנשאלים היו בדעה שיש למסור לחולה מידע, 25 אחוז התנגדו ו־11 אחוז לא נקטו עמדה. גורם שהשפיע על עמדתו של הרופא היה רצונו לדעת במקרה שהוא עצמו יהיה חולה. איפיוניו של החולה פחות חשובים. ככל שהחולה שואל יותר הוא זוכה למידע מדוייק יותר. לחומרת המחלה השפעה עקיפה על מסירת אבחנה, אך בכל זאת נקבע, כי ככל שמצבו של החולה קשה יותר הוא יקבל דיווח מלא יותר. לגבי הפרוגנוזה של הבראה קובע המצב העובדתי. אך חולה במצב קל יקבל תשובה אופטימית יותר מאשר חולה קשה. רופאים ותיקים נוטים להשיב תשובה אופטימית יותר מאשר הצעירים.

עובדה מעניינת אחרת שעולה מתוצאות הסקר היא ההבדל שבין מידע על עצם המחלה למידע על סיכויי הבראה או אריכות ימים. החולה פחות סקרן לדעת על האבחנה מאשר על סיכויי הבראה. יש על כן חוסר סימטריה בין הצדדים, הרופא נדיב יותר במידע על המחלה, פחות אמיתי בנוגע לפרוגנוזה. אין בעיה של מסירת או אי־מסירת מידע, השאלה היא כמה מוסרים או כמה צריך למסור. התשובה — זה תלוי בעיקר באישיותו, נטיותיו, איפיונו של הרופא, ולא כל כך באישיותו של החולה או סוג מחלתו.

למה נטפלו לגלולה?

[illegible]

בעתיד, אסם התבואה

מאת ג'ורג' צ'אנינג, רויטר

סודאן, אשר בה משתוללים כיום רעב ומלחמת אזרחים, עשויה ליהפך לאסם התבואה של העולם הערבי. לו צפוי מחסור חמור במזון אם לא יצליח לספק חלק גדול יותר מצרכיו בכוחות־עצמו.

זהו, לפחות להלכה, התסריט שהותווה במחקר אמריקני־סעודי משותף, אשר הוגש באמצע אוקטובר לוועידה הראשונה לפיתוח תעשיית המזון הערבית, שהתקיימה בכווית.

השיחות שבהן השתתפו 200 נציגים ממדינות ערב, מצרפת, מאירלנד, מתורכיה ומארה"ב, התמקדו בפעולה משותפת של העולם הערבי, כדי להגיע לאספקה עצמית של מזון. הנציגים טענו כי תלותו המאסיבית של האזור בספקים זרים מעניקה לעולם החיצוני השפעה בלתי־קבילה על העניינים הפוליטיים והכלכליים של הערבים.

המחקר אשר נערך על־ידי א. צ'ארנס, מומחה במרכז ללימודי קיברנטיקה בטקסאס, ועל־ידי א. א־סאפר, מן האוניברסיטה לנפט ומחצבים בדהראן שבערב הסעודית, טוען כי סודאן עשויה למלא תפקיד מרכזי בהשגת המטרה האסטרטגית של הבטחת אספקת מזון לעולם הערבי. לדבריהם, ציינו כבר מחקרים קודמים „את הביקוש הרב למזון במזרח התיכון ואת כושרה של סודאן לספקו”. לדברי המחקר, המרשם הוא שיתוף־פעולה בר־קיימא בין מדינות בעלות מיגזורים כלכליים משלימים. והוא מציע כדגם אפשרות של שיתוף־פעולה בין סודאן, ערב הסעודית, כווית ומצרים. גאות הנפט של שנות ה־70 העניקה לערב הסעודית ולכווית רזרבות עצומות של הון העשוי לשמש למימון של תוכנית משותפת. ואלו מצרים עשויה לספק עובדים מקצועיים.

לדברי החוקרים יש לסודאן שטחי קרקע עצומים המתאימים לחקלאות, כמות רבה של גשם ורזרבות גדולות של כוח עבודה. משטח של 2.60 מיליוני דונאמים, 800,000 מיליונים ניתנים לעיבוד, וכמות הגשמים בה נעה בין 23 ל־1,500 מ"מ. היא מקבלת 18.5 מיליארדי מ"ק מי־השקיה בשנה מנהר הנילוס. על־פי ההסכם עם מצרים. האפשרויות השקיה מתמדת, וכן יש לה רזרבות גדולות של מי תהום. תוכניות תיכנון במים עשויות להגדיל את רזרבות המים עוד כיתר שאת.

משטחי הקרקע המזוהים כראויים לעיבוד, 84 מיליוני דונאמים מתאימים לגידול צמחים. בינתיים משמשים לכך רק 17 מיליוני דונאמים. ואלו השאר משמשים למרעה. כוח העבודה המהווה עתה 37 אחוז מכלל האוכלוסיה, גדל ב־3 אחוזים בשנה — דהיינו, 195,000 עובדים המסוגלים להגדיל את שטח האדמה המעובדת ב־10 עד 12 מיליוני דונאמים בשנה, וכן לעבודה גם בענפים לא־חקלאיים. לדברי המומחים קיימת בעיית המחסור בעובדים מקצועיים, אך את הללו ניתן להביא, לתקופת מעבר, ממצרים.

בוועידה הושמעה אזהרה כי חשבון יבוא־המזון למדינות ערב עלול לעלות פי 4, ל־200 מיליארדי דולארים בשנה עד סוף המאה, אם לא יינקטו אמצעים יעילים כדי להתגבר על המחסור. לפי אחת התחזיות, המצטטת מומחים עולמיים, ייפגע [illegible] 45 אחוזים של המחסור העולמי במזון (בסך 145 מיליוני טונות) בשנת 2,000.

המחקר האמריקני־סעודי המשותף צופה עליות גדולות ביבוא מוצרי מזון במזרח־התיכון (דרום־מערב אסיה וצפון־אפריקה), פרט לחלב. הוא חוזה כי קניות החיטה באזור יעלו מ־6.7 מיליוני טונות ב־1985 עד ל־681.7 מיליונים בסוף המאה. יבוא הסוכר עלול לעלות מ־3 מיליוני טונות אשתקד ל־20.3 מיליוני טונות. ויבוא הבשר מ־131 לכ־311 מיליוני טונות. לעומת זאת, יבוא החלב יירד בכ־600,000 טונות.

אחת העדיפויות בהשקעות בינלאומיות משותפות תהיה חלוקה הוגנת של הרווחים. נאמר במחקר. אך קשה להעריך כמותית את הרווחים העקיפים. „הנה, למשל, המדינות שיבצעו השקעות משותפות מסוג זה, יזכו לפיתוח בתעשייה ולפיתוח הכרתי”. נאמר בו: „ההתפתחות הזאת תגביר גם את היציבות הפוליטית ותמנע תלות במזון המיובא מרחוק”...

... בינתיים, מלחמת אזרחים

מאת י. פופ, רויטר

בני שבט הדינקה גבוהי הקומה, הגאים והששים אלי קרב, המהווים את רוב האוכלוסיה בדרום־סודאן, החליפו את חניתותיהם ברובי קלאצ'ניקוב, ומהווים את הכוח המרכזי בצבא המורדים במלחמת האזרחים בת שלוש השנים. מנהיגי המורדים מכחישים זאת, דיפלומטים מפקפקים בכך, אך בוואו, המרכז הראשי של האזור 1,040 ק"מ מדרום־מערבה של חארטום, שרוב תושביה הם בני דינקה — איש אינו מטיל ספק בכך.

מבחינה טכנית מתנהל הסיכסוך בין „צבא העם של סודאן” לבין כוחותיה של ממשלת חארטום, המפוזרים בחילות מצב ברחבי הדרום. מנהיג צבא העם, ג'ון גאראנג, מכריז על מרגיות לאומית וסוציאליסטית: בני דינקה בולטים עודם משמשים כעובדי ממשלה, ורבים מן התושבים בצפון ובדרום, שאינם בני דינקה, תומכים במטרות החילוניות של צבא־העם. תחנת הרדיו של הצבא הזה משדרת באנגלית ובערבית, אך לא בלשון דינקה.

אך ביערות ובביצות הנרחבות של הדרום, המאוכלסים בני דינקה, מחווירים ריבורים אידיאולוגיים לעומת הנאמנות לקלאנים, הזהות האפריקנית והאיבה לכל שלטון זר — תחילה של סוחרי שנהב ועבדים עותמניים לפני 150 שנה, וכיום של ערבים מוסלמים. לגבי תושביה של וואו־גאראנג הוא בראש וראשונה בן דינקה, וכמעט כל לוחמי הגרילה של צבא־העם הסודאני דוברים לשון דינקה. „נאומיו של ג'ון גאראנג הם נאומים של מנהיג לאומי, אך מעשיו הם אלה של ראש שבט דינקה”. אמר המושל של חבל בהאר אל־גזאל, הבריגאדיר אלבינו אקול אקול.

פעולותיהם של צבא הממשלה ושל לוחמי הגרילה של „צבא העם” גם יחד מגבירות את האופי השבטי של הסיכסוך, פוגעות בתפקידו של „צבא העם” ככוח לאומי, וגורמות דאגה בלב המנהיגים בנוגע ליציבותה של דרום־סודאן בעתיד. השנה אירגנה חארטום מתוך שבטים, העויינים מבחינה מסורתית את הדינקה, לפחות ארבע „יחידות ידידותיות” התוקפות אותם מבני הדינקה מצפונם ומדרומם של שטחי השבט — בביצות הנילוס הלבן ובנהרות הנשפכות אליו. מסביב לוואו גומלים להם לוחמי הגרילה על־ידי מעשי שוד, הצתה, ולפרקים גם אונס באזורים המאוכלסים שבטים עוינים. „איש אינו נותן כאן אמון באיש. פרט לבני המשפחה או הקלאן שלו. בני דינקה סבורים כי הם קורבנות לצייר מצד צבא הממשלה והשבטים האחרים, והשבטים האחרים חושים עצמם נרדפים על־ידי בני־דינקה”, אמר ג'וזף נייקינד, הבישוף הקאתולי של וואו.

בכישור הדיפלומאטי אין יודעים על מוצא המלחמה משבט דינקה. מאחר שמנהיגי „צבא העם” טוענים כי המקור הראשי של תרעומת העם והמלחמה הוא החוק האיסלאמי, שהונהג בסודאן כולה על־ידי הנשיא המודח ג'עפר נומיירי. וחלוקת הדרום לשלושת החבלים בשנת 1983, צעד שננקט על־ידי נומיירי תחת לחץ המיעוט של השבטים האחרים, כדי להגביל את כוחו של שבט דינקה המהווה בין 50 ל־75 אחוזים מבין 7 מיליוני התושבים של הדרום.

בני דינקה שומרים אמונים לשורשיהם הכפריים, לבני המשפחה שלהם ובראש וראשונה לבקר שלהם שהוא לגביהם סמל העושר. האמצעי היחיד לקנות כלה ונושא לשיחותיהם. בשיריהם משווים הם את הנערה לפרה משובחת ואת הגברים לזה של פרים חזקים במיוחד. הם חושלו בקרבות עם שבטים, או אפילו קלאנים יריבים, על שטחי מרעה, וכן על־ידי טקסי חניכה אכזריים, וזה מקור גאוותם . שיטת הקלאנים הינה כה מושרשת, עד שעובדי־סיוע בוואו מחלקים את המזון באמצעות ה„צ'יפים”.

סיכסוכים בין קלאנים שונים עלולים להיות עזים מאוד. עד שהיה צורך ליישב בוואו פליטים מקלאנים שונים בקצוות מנוגדים של העיר. אך לדברי מנהיגים בוואו — נגד סכנה מן החוץ הם תמיד מאוחדים.

„יש בני דינקה שאינם אוהבים את ג'ון (גאראנג), משום שאיננו מאפשר שיביאו לנו מזון”. אמר אחד הזקנים בוואו: „אך רובנו אומרים כי עלינו להשלים עם זה, מפני שאי־אפשר לזכות בחירות ללא ייסורים”.

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 08.08 שעת כושר 08.15 אורחות — חטה"ב — 1. כלכלה — תקציב. 2. כלכלון — תקציב המדינה 08.40 בלי סודות — מ־ז 09.00 אנגלית ה' 09.20 חשבון משוט ד' 10.00 שעת כושר 10.10 אנגלית ז' 10.30 הגיל הרך — רגע עם דודלי — איפה המפתח 11.00 ערבית מדוברת (ו־ה') — חריה 11.15 אנגלית ו' 11.30 ארץ מולדת — ממשבר להתעצמות 12.00 אנגלית ח' 12.25 תלמוד — שניים אוחזין — פשיטא 13.2 00 מדעי הטבע ז'־י"ב — ארץ צוללנים 13.30 צרפתית העשרה 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 14.15 מאה ציורים מפורסמים — מלחמה תקרב באיסוס — אלטדורפר 14.25 קסים קסם — אשפה 12.45 רכבת ההפתעות — סרט אנימציה 15.15 קשר משפחתי — משפחת בראון מתארחת באולפן לשיחה עם הפסיכולוגית זיוית אברמסון על בעיות סדר, נקיון ומצבי רוח בבית 16.00 הפונדק בערוץ חמשת המייל — סדרה עלילתית חדשה בת 39 פרקים. פרק ראשון יוצרים עקבות 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף 17.30 עליזה בארץ הפלאות — האמפטי דאמפטי מתארח 17.55 הופה הי, שלישיית הופה הי — יוצאת לבלות חופשה באגם הכינרת 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 סקירת תכניות (ערבית) 18.35 ספורט (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 המירוץ אחר הגלימה פרק רביעי: המקור 20.50 נקודת חן — סדרת טילים עם אורי דביר 21.00 מבט לחדשות 21.30 אל תחכה לי — סדרה אנגלית משעשעת 22.00 זה הזמן 22.50 ברו'דאק הפרק האחרון: נערה בלגית מתגלה מתה על חופי גדסי כתוצאה מתאונת דרכים. מחקירתו של ברודאק עולה כי מתה שעות אחרות קודם הימצאה. בחיפושיו הוא מגיע אל בית גדול, ובו נמצא המפתח לפתרון התעלומה 23.45 מסוקו של יום וחדשות.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 „בוקר טוב" 07.30 „שחרית מוסיקלית" 09.30 „קונצרט בוקר" 11.57 „מגישים שיר" 12.05 „מאוצר הסרטים" 13.00 „קונצרט צהריים" 15.00 „מוסיקה ויוה" חיל מאריינג: „חבאר ואן ספאטיים" טונה שרכן: „הבלתי חוקי" לתזמורת וסרט מגנטי ורנר הייזה: „מחשבות על..." 5 אגרות להצגרה ותזמורת. 16.00 „קונצרט מנוחה" וולטון סויטה מתוך „פאסאד" מנדלסון: קונצ'רטו ברה מינור לכנור ולתזמורת כלייקשת פליישל סימפוניה מס' 6 במה מג'ור מוצארט „רקויאם" ק. 626 לסולנים, מקהלה ותזמורת באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי מס' 5 ברה מג'ור הנדל: קונצ'רטו גרוסו כסי במול מג'ור. 18.30 „קונצרט מוקלטות" התזמורת הסימפונית ירו רשו"ש א. בניצוח דייויד רוברטסון מאהלר ארג'נו מתוך הסימפוניה ה־5 פורה: 4 קטעים לחליל ותזמורת ב. בניצוח אורי סגל ברהמס: סימפוניה מס' 3 בפה מג'ור. 20.05 „ערב טוב" רכייתי: רביעייה בסול מג'ור לחליל ולכלייקשת מוצארט: דיברטימנטו במה מג'ור ק. 138. 20.27 „מגישים שיר". 20.30 „מאולמי הקונצרטים בעולם" — התזמורת הסימפונית של רדיו פרנקפורט/ק.פ. מלור באך: סויטה מס' 3 ברה מג'ור לתזמורת מוצארט: קונצ'רטו כרון מינור לפסנתר ותזמורת, סן סאנס סימפוניה מס' 3 בדו מינור 491. 22.30 „מן המקורות". המורשה המוסיקלית של מכסיקו 23.00 „מירקס" — רצף מוסיקלי (ש.ח.).

רשת א

07.30 „הוו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 „תוכנה". 09.05 „השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 „מפגש" מגוון לבעיות משפחה וחברה בשידור חי. 11.10 השידור היומי לבתי"ס „ספור אני שומע" — לכתות ב', ג' הסעם: „ברונו" — מאת יוסי מרגלית. 11.30 „השכלה ודעת לכל" „בעיות שתוות כרפואה" — פרופ' משה אהרונסון „תרומת הרפואה לבריאות". 12.05 „שיר וזמר". 14.05 „לבת ולבן ולכל המתענינים" — תכניות לילדים א) „קוקי תבשקה" — מאת טונה השקוביץ ב) „מלכיאל גמד היער" — מאת דאן דולוא. ג) „ספור השבוע" „מעשה בפנס" — מאת עמוס לוין. 16.00 לילדים הגדולים. „בארץ הלמה" — חרוזו של שמואל רוזן. 16.25 „הכדור עגול", ספורט לנוער. 16.55 „מאוצר הספרים" — סקירה על ספר חדש. 18.05 „דו־דידרמה" — „תחנונה" — מאת ארנון תמיר ובביצוע משתתפים: בתיה כהן, גדעון שמר, בתי לנצ'נר, שלמה בר־שביט ואברהם בן־יוסף (ש.ח.) 17.12 „מגישים שיר". 17.30 „האוניברסיטה המשודרת" „יחסים בינלאומיים בעידן הגרעיני" — „חכות הגרעיני הטיני ומשמעותו האזורית והגלובלית" — ד"ר יצחק שיחור. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 „אהבות ושמחים" — סדרה תעודית במלאת 50 שנה לרדיו העברי. „בין המיקרופון" סקירה של סקריות התקליטים המורשים של „קול ישראל" — עורך: איתי מן (ש.ח.). 23.05 „רגע שלומיתי".

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה". 08.05 תכנית בקריאת שלום קושל ונבי ניית. 09.05 „בוקר בית". 10.05 „כל צבעי הקשת". 11.30 „סער לשלום" — עם גדעון זהר. 12.10 „אחרי־הכל" ב"בית" — עם אחוי מנור. 13.00 „בחצי היום". 14.06 „בת צחוק" הוי והומור. 15.05 „רגעי קסם". 16.05 „שירים ושערים". 17.10 „יומן כלכלה". 17.30 „על מספרים ואנשים". 18.06 „שעה חמישית" — מגזין שבועי לעניני חנוך. 18.45 היום בספורט — „היום הזה". 19.35 „דין ודברים" — מגזין לעניני חוק ומשפט. 20.05 „מלם הזמירות". 22.05 „פינת הגא". 22.58 רגע של עברית. 23.05 „משחקי לילה". 00.05 „יומן חצות".

גלי צה"ל

08.05 אוניברסיטה משודרת על תפיסת הנס במקרא. מנגנוני בקרה. מרצה: דר' יאיר זקוביץ. 06.30 „פוקחים עין" — החדשות הראשונות של היום — עם מירב אופיר. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל. 09.05 „אלה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 „הפסקת 10". 11.05 „נכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 13.05 „אחר אחר" — פזמונים ישראלים. 14.05 „רו רה יומי". 15.05 „פגישה יומית" — עם אורלי יניב. 16.05 ארבע אחר הצהרים — שעה של שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 „ערב טוב ישראל". 18.05 „צנחן תמיר צנחן" — על חטיבת הצנחנים אז והיום. שיח בהשתתפות קצין צנחנים ראשי ומפקדי החטיבה בעבר (ש.ח.). 18.45 „משולש" — עימות יומי בעניני השעה. 19.05 פזמונים לכולבם. 20.05 „הלהקות" — קרנבל בנח"ל. על להקת הנח"ל בסוף שנות השישים ותחילת שנות השבעים (ש.ח.). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — על תפיסת הנס במקרא. מנגנוני בקרה. מרצה דר'. יאיר זקוביץ. 22.05 על הרכש ועל הבייפאק. 23.05 תחבורת הארץ — פזמונים ישראלים. 23.55 „שיחת חצות" — עם הבמאי ומבקר התאטרון אמיר אוריין. 00.05 ציפורי לילה עם גילת מואס. 02.05 לא רוצים לישון.

רשת ג'

07.07 „שיר בבוקר בבוקר". 08.05 „מה כבר תשעה". 10.05 „שבעים מי יודע". 11.05 „שעה תמימה" — עם מלאכי חוקיה. 12.05 „רק מוסיקה". 13.05 „רק בימי חול" — עם מנחם פרי. 14.06 „פזמון חוזר". 15.05 „חדש חדיש ומחודש". 16.05 „הצגה יומית". 18.06 „היה היו..." — מצעד פזמוני העבר. 20.05 „לי ולך" — שיר וברכה. 21.05 „קצת אחרת" — טעם מתקדם. 23.05 „הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30

אמתר: יהוד נגד כולם 5, 7.15, 9.40
אורלי: צביטה בלב 5, 7.15, 9.30
בית לסין: פסטיבל סרטי וודי אלן 23.15
בן־יהודה: אהבה בשחקים 5, 7.15, 9.30
גת: אהבה מכשפת 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: יומן נעורים 7.00, 9.30
דיקל: צרות גדולות בצ'יינה טאון 5, 7.15, 9.30
דרייב אין:
עיר ללא רחמים 5.45, 7.45, 9.45
סקס 12.00
הוד: שבט רב המערות 5, 7.15, 9.30
מוזיאון תל־אביב: „שואה"
לימור חדש: ירח דבש מכושף
מאר: שתי אצבעות מצידון 5, 7.30, 9.30
סינמה 1: תרגיל לבלשית מתחילה 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: ניצוץ החיים 5, 7.15, 9.30
פאריס: עוברת אורח 12, 2, 5, 7.15, 9.30
אפוקליפסה עכשיו 23.30
רב־חן:
חן 1: שובו של הנוסע השמיני 5, 7.30, 9.50
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 5, 7.40, 9.45
חן 3: הרומן של אתמול בלילה 5, 7.40, 9.45
חן 4: דונה פלור 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: היחסן מבוורלי הילס 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: איש הנצה 5, 7.15, 9.30
תכלת: הצבע ארגמן 4.30, 7.15, 9.30

רמת־גן

אראזיס: שובו של הנוסע השמיני 4, 6.40, 9.30
לילי: חנה ואחיותיה 7.15, 9.30
ארמון: טוראית בנג'מין 5, 7.30, 9.45
רב־גן:
גן 1: היחסן מבוורלי הילס 5, 7.20, 9.40
גן 2: הרומן של אתמול בלילה 5, 7.20, 9.40
גן 3: שלושה רווקים ותינוק 5, 7.30, 9.40
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 6.15, 9.15

ירושלים

אדיסון: שבט רב המערות 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: הפיראטים 4.30, 7, 9.15
בית אגרון:
שלגיה ושבעת הגמדים (וולט דיסני) 16.00
ישו כוכב עליון 18.00
משנה מקום משנה מזל 20.00
האשה באדום 22.00
צ'יינה טאון 24.00
בנייני האומה: צביטה בלב 7.00, 9.00
בסירי: חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.30
אורגיל: אהבה מכשפת 4.30, 7, 9.15
מיטשל: אהבה בשחקים 7.00, 9.00
סמדר: זכרונות אהבה מסינגה 7.00, 9.30
חבירה: שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.15
אוריון
אור 1: שובו של הנוסע השמיני 4, 6.30, 9
אור 2: צרות גדולות בצ'יינה טאון 4.30, 7.00, 9.00
עדן: מונה ליזה 4.30, 7.00, 9.00

חיפה

ארמון: שובו של הנוסע השמיני 4, 6.30, 9.00
אורה: שבט רב המערות 4.30, 7.00, 9.15
חן: שובו של הנוסע השמיני 4.30, 6.45, 9.15
עצמון 1: אהבה בשחקים 7.00, 9.15
עצמון 2: מונה ליזה 7.00, 9.15
פאר: כולסמבולעל הראש 4.45, 7.15, 9.15
קרן אור המחודש: עוברת אורח
רון: נסיעה נעימה 4.30, 7.00, 9.15
אמפי: ירח דבש מכושף 4, 6.30, 9.00
אורלי: זכרונות אהבה מסינגה 4.30, 7.00, 9.15

נתניה

שרון: העלול קטלני 5, 7, 9.15
סטודיו: שכרון חושים 5, 7, 9.15

חולון

סביון: צביטה בלב 5, 7.15, 9.30
מגדל: הצבע ארגמן 6.00, 9.00
ארמון: שתי אצבעות מצידון 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: הטוב הרע והלא נורא 5.00, 7.15, 9.30

הרצליה

דוד: אהבה בשחקים 5.00, 7.15, 9.30
מלון מגדל דניאל: סיסורה של אנגס 19.15, 21.30

באר־שבע

חן: אהבה בשחקים 4.30, 7.30, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1: חנה ואחיותיה 5, 7.15, 9.30
היכל 2: אהבה בשחקים 5, 7.15, 9.30
היכל 3: הצבע ארגמן 5, 7.15, 9.30

עפולה

מטפטיה: נסיעה נעימה 9.00

רעננה

אורות: יפה כותרת 4.30, 7, 9.30

גבעתיים

חדר: הטוב הרע והלא נורא 5.00, 7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 17.11
„המלך מתיא הראשון":
16.00, 18.45
ביבוץ: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת
יום ב' 17.11 בשעה 20.30
„קדיש".

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח עין יהב — חולון
חולון
אהרון — תופיין 52 קופ"ח — עין יהב
ירושלים
רויטש — מאה שערים 83
נתניה
גבע — שער הגיא 14
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר
רמת־גן
רמה — ז'בוטינסקי 65
תל־אביב
ארלוזורוב — ארלוזורוב 76
קופ"ח מכבי — בלפור 2
חיפה
יבנה — אבן סינא 7
רעננה — כפר־סבא
סופר פארם — אוסטרשינסקי 3 כ"ס

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית, ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית חולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
בקור חולים — ילדים, א.א.ג.
הדסה ע"כ — פנימית, כירורגיה, אורטופדיה, עיניים
משגב לדך — נשים

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשינים שלי
תחנות לרפואת שיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנמל 26, ... פתוחה ... שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה ... פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00 ... טלפוני בלבד.
דיזנגוף מנטור שער 5 ... טל' 294869, 288822־03.
מרכז מידע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 452482 ... א'—ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 227171־02
ער"ן תל־אביב — טל' 261111־03
ער"ן חיפה — טל' 672222־04
ער"ן באר־שבע — טל' 418111־057
ער"ן נתניה — טל' 35316־053
מילון מיוחד
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' ...

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, חולון, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111־03, רמלה — 101, טל' 221022־08, טלפון 98334־065, קיבוץ — 101, נהריה — טל' 923333־04, ... 5511111, ... 74767־057.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' בין 08.00—20.00, בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 433500־03, 433500־03.
יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 229488־04 (11.00—20.00)
נתניה — 920014־04 (11.00—20.00)
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' — טל. 222782.
„קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 221680־03 (24 שעות)

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'־ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16*, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.00, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'—ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.40, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ובמוצאי חג בלבד.

הועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 — שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש: 6416 חלקה: 85.86 ברחוב: שד' ביאליק 53 המסווגת, כאזור מגורים ג' עליפי ת.ב.ע סוג א', בקשה למתן אישור ושימוש חורג לתקופה של 5 שנים מהות הבקשה שימוש חורג בבית מגורים חד קומתי קיים למסעדה. כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת, ולציין כתובתו המדוייקת. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ. ורדין, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרחב רמת־השרון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„דרום השרון"

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה דרום השרון בקשה להקמת בתי מגורים במגרשים: 367 ו־307, בתיק בנייה מס' רמ/102 תשריט מס' שר/2/1002 בגוש 8905 חלקה — ישוב — „כוכב יאיר".
מהות ההקלה: תוספת שטח בניה במסגרת 6% הקלה.
שם המבקש: „פיתוח כוכב יאיר" — אגודה שיתופית בע"מ.
כל המעוניינים, אם כבעל הנכס ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים הנ"ל, שהתוכנית עשויה להשפיע עליהם, יוכלו לעיין בעותקי התכנית, במשרדי הועדה המקומית הנ"ל בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

א. רוצקי, יו"ר הועדה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„דרום השרון"

פרסום הקלה ע"פ הוראות ס' 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965.
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה דרום השרון בקשה לאישור הקלה בשטח המגרשים: 354 ו־367, בתיק בנייה מס' רמ/102 תשריט מס' שר/2/1002 בגוש — 8909 ו־8905 חלקות — ישוב — „כוכב יאיר".
שם המבקש: „פיתוח כוכב יאיר" — אגודה שיתופית בע"מ.
כל המעוניינים, אם כבעלי הנכס ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים הנ"ל, שהתוכנית עשויה להשפיע עליהם, יוכלו לעיין בעותקי התכנית, במשרדי הועדה המקומית הנ"ל בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

א. רוצקי, יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להקמת מבנה בן שני אגפים מחוברים בניהם בני שתי קומות מעל קומת עמודים ויציאות לגג ברח' הרב קוק 77 קרית מוצקין. גוש: 11564 חלקה 24.
מהות הסטיה:
1. חריגה של 72.10 מ"ר מאחוזי הבניה המותרים המהווים 11% משטח החלקה.
2. הקלה של קומה אחת ממספר הקומות המותר עקב ניצול חלק מקומת העמודים.
3. הקלה בגובה מעקי היציאות לגג.
כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין תוך שבועיים מיום פירסום הודעה זו.

ע. לוי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

הועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב השרון בגוש: 6415 חלקה: 175 מגרש 104 ברחוב המתנחלים 34 המסווגת כאזור מגורים ג' בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה בבית מגורים בן 2 קומות מעל קומת עמודים. והקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־6%.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ. ורדין, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
דרום השרון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה דרום השרון הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מפורטת מס' שר/130/7". ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: קביעת יעודי קרקע למגורים, מבני משק, אזור בנייני ציבור ונחלה מפוצלת עם מגורים ומבני משק.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7503 חלקה 2.38 (חלק), מגרשים — 68, 79, 53 (א), 46 (א) שד' חמד.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה. ועליה לכלול פרוט הנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז
תאריך 29.10.1986

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„דרום השרון"

פרסום הקלה סטיה מהתשריט ע"פ הוראות ס' 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה דרום השרון בקשה להקמת בתי מגורים במגרשים 60, 145, 405, — 305, 367, — 42, 43, 957 — בתיק בנייה מס' רמ/102 תשריט מס' שר/2/1002 בגושים 8909, 8905, 8910, חלקות — ישוב — „כוכב יאיר".
מהות הבקשה: הקלה בקו בנין צדדי במסגרת 10% הקלה.
שם המבקש: „פיתוח כוכב יאיר" — אגודה שיתופית בע"מ.
כל המעוניינים, אם כבעל הנכס ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים הנ"ל, שהתוכנית עשויה להשפיע עליהם, יוכלו לעיין בעותק התכנית, במשרדי הועדה המקומית הנ"ל בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

א. רוצקי, יו"ר הועדה

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר 640775—04

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי ה"ה פייג ישראל; עזר יחזקאל — לאשר בדיעבד תוכנית בניה ברחוב ההסתדרות, חלקה 1 בגוש 11657 מפרץ־חיפה.
הבקשה כרוכה בחריגה של שטח לגלריה מעל למותר בכינוי לתקנות התכנון והבניה.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה'. בין השעות: 08.00—11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ב/איתמר ינוביץ
מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965.
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד עורך־דין בקומה א' מעל עמודים לתקופה של 5 שנים ברחוב רניאל פריש מספר 8 גוש 6111 חלקה 365 תיק בנין 08־4/475.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/ אישור הנ"ל במקום זה רשאי, להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב יפו, שדרות בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסמה, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, תל־אביב יפו

ספורט

במפגש הראשון בשמינית גמר גביע אירופה למחזיקות גביע בכדוריד:

ואשש לא התאמצה ור"ג נוצחה רק 32:25

מאת יוסף חכם

קבוצת הכדוריד ההונגרית ואשש גיור מבודאפשט לא נזקקה אמש למאמץ מיוחד כדי לגבור על הפועל רמת גן 25:32 לאחר 8:16 במחצית, במשחק הראשון במסגרת גביע אירופה למחזיקות גביע.

התוצאה מחמיאה לשחקני עיר הגנים אך מתברר שהמאמן ההונגרי זלה טיבור אמר לשחקניו במחצית „אם ננצח בהפרש גבוה, לא יבוא קהל למשחק הגומלין שיערך ביום ראשון בבודפשט..."

בסך הכל שררה אווירה חגיגית באולם האוניברסיטה וקהל הצופים נהנה ממנת כדוריד מכובדת.

המשחק נפתח בגישושים מצד שתי הקבוצות והרמת־גני יורם זלינגר כבש שני שערים כבר בפתיחה — 2:2. כאן נכנס לפעולה השחקן הגבוה לסלו פולגר (2.10 מטר) שהכניע מכל מצב את שוער רמת גן, נתן וייס ובדקה ה־28 הובילו האורחים 5:15 ועד למחצית 8:16.

במחצית השניה ניצלו שחקני הפועל רמת גן את הזילזול של היריב והחלו לכבוש שערים ע"י רזי סומך ואמיר גרא שהקטינו עד כדי 22:19 בדקה ה־48. בהמשך לחצו ההונגרים שוב על הדוושה וקבעו 20:25 ועד לסיום 25:32.

פרט פיקנטי: שוער הקבוצה ההונגרית טיבור אורוש „הוליס" שגם הוא רוצה להבקיע ובדקת הסיום הכניע את בני מרקו.

במהלך המשחק החמיצו הרמת גנים 3 מכות 7 מטר.

שפטו היטב גוזפה ויטוריאנו וסבסטינו פרסטרו מאיטליה לעיני 800 צופים באולם האוניברסיטה ברמת אביב.

● שערים לואשש: פולגר 8, אינוציק 6 (3 במכות 7), קיר 6, טוט 4, וסלרגום 2, דומוטקוש 2, ציציות 2, מינירט 1 ואורוש 1.

● שערים להפועל רמת גן: זלינגר 6, גרא 5, סומך 5, אלמוסנינוס 3 (1 במכת 7), זרמונסקי 2, ספרן 2, לים 1 ואראלי 1 (במכת 7).

● הערב ב־7.30, תקיים הנבחרת הלאומית משחק רעים עם קבוצת ואשש בהיכל הספורט העירוני בראשון לציון. ושפטו אבנר וינגר ודרור בוקר.

המאמן ההונגרי: חסר לכם גובה

מאת יוסף חכם

בסיום המשחק אמר המאמן ההונגרי זלה טיבור: „הפועל רמת גן קבוצה נחמדה שחסר לה גובה. אישית הייתי מציין את יורם זלינגר ואמיר גרא".

הכוכב ההונגרי, מיכאל איונציק, שחקן הנבחרת: „שיחקנו מול קבוצה שהבדלי הכוחות הם רבים. בסך הכל היה נחמד".

נתנאל בריסקין, מאמן הפועל רמת גן: „ציפיתי לפני המשחק שנפסיד בהפרש קטן. נכון שפתחנו במחצית הראשונה אבל בשניה כבר לא התרגשנו מהיריב."

הענק ההונגרי לסלו פולגר (2.10 מטר) מתרומם מעל גדעון פרוכטר (מספר 11) מהפועל רמת־גן בדרך לעוד שער במשחק הכדוריד בגביע אירופה למחזיקות גביע שנערך אמש ברמת־אביב ובו ניצחה ואשש ג'יור את הפועל רמת־גן 25:32. מימין נראים יורם זלינגר וגבי ספרן (מספר 10). (צילם: אריה קנפר)

משחקי מוקד בליגה הלאומית ביהוד ו...בערד

הטבלה
(לאחר 8 מחזורים)

1.	מכבי ת"א	620"855	16
2.	הפועל חולון	665"721	14
3.	הגליל־העליון	705"755	14
4.	אליצור נתניה	708"777	14
5.	בית"ר ת"א	713"682	12
6.	הפועל ת"א	653"646	12
7.	מכבי חיפה	723"741	12
8.	מכבי רמת־גן	746"683	11
9.	הפועל ירושלים	742"700	10
10.	הפועל חיפה	713"672	10
11.	הפועל גבת	727"649	10
12.	הפועל רמת־גן	813"658	9

● **כדורסל**

משחקי המחזור ה־9 בליגה הלאומית בכדורסל חסרים אמנם הערב קרב־מוקד, אולם מאבקים מרתקים יהיו בכמה מקומות. שני משחקים מעניינים יהיו ביהוד, שם יתמודדו קבוצות הפועל רמת־גן והפועל ירושלים, ובערד, לשם העתיקה בית"ר ת"א את משחקה עם אליצור נתניה.

● ערד תיהנה ממיפגש לאומי, כאשר בית"ר ת"א תנסה להפתיע את קבוצת הצמרת של אליצור נתניה. סיכוייה לכך אינם רבים. אליצור נתניה — פייבוריטית.

● קרב־תחתית יהיה ביהוד בין קבוצות הפועל ירושלים (שני נצחונות) והפועל רמת־גן (נצחון אחד). שחקני הבירה יודעים היטב שהפסד עלול להורידים למקום האחרון. הרמת־גנים ישתדלו לנצל את ביתיותם. מאבק שקול.

● האלופה, מכבי ת"א, לא תתאמץ בהיכל־הספורט ביד־אליהו כדי להכניע את הפועל חיפה, שהחליפה בסוף השבוע מאמנים: האמריקני לונן במקום רני כהנא. השאלה היא רק בהפרש שתזכה מכבי ת"א.

● בהיכל־הספורט ברוממה ייפגשו קבוצות מכבי חיפה והפועל ת"א. הסיכויים נוטים הטעם בבירור לצד החיפנים המאורים, שיבקשו לנצל את הנסיגה שחלה במשחק הפועל ת"א. רק התעלות של מייק לארגי והכדיו תאזן את הדו־קרב.

● קבוצת הפועל חולון מהצמרת תצפין לאולם בגבת למיפגש עם הפועל איתן גבת מהתחתית. חולון אמנם אינה בשיאה, אך נראה שגם ביכולת בינונית תוכל לנצח את יריבתה, שתנסה לנצל את ביתיותה ולהפתיע.

● המשחק השישי יהיה הערב בכפר גלעדי, בין קבוצות הפועל הגליל־העליון ומכבי רמת־גן. קבוצת הגליל עדיפה, וגם ביתית. ותחילת כל המשחקים הערב ב־8.

דרבי תל־אביבי בליגת לנשים

דרבי תל־אביבי יהיה הערב בליגה הלאומית לנשים בכדורסל (מחזור 8), בשקבוצת הפועל ת"א תארח את האלופה והמובילה, אליצור ת"א.

שאר המשחקים הערב (כולם ב־8): בנייהודה ת"א — אס"א ירושלים; מכבי דרום/רמת חן — אליצור ראשל"צ; הפועל גלבוע — מכבי ת"א; הפועל גבעת־חיים — הפועל חיפה; מכבי רמת־חן — הפועל ירושלים.

האם אלו 30 הנקודות האחרונות של ארל ויליאמס

● **ארצית**

יוצא או לא יוצא לארצות הברית. אמש קלע ארל ויליאמס 30 נקודות לזכות אליצור נוה דוד רמלה בנצחון 85:89 על מכבי פתח־תקוה במסגרת משחקי המחזור השמיני במחוז דרום בליגה הארצית בכדורסל.

במשחק שנערך ברמלה והתעלה לרמה גבוהה נראה ויליאמס עצבני מאד. בני נחמיאס קלע 26 נקודות לזכות פתח־תקוה.

במשחק צמרת אחר בדרום גברה אליצור קרית־אונו על מכבי דרום תל־אביב 95:110. משה רייס קלע 39 נקודות ותנן קרן הוסיף 25 לזכות קרית־אונו. הקלע הבולט בדרום היה עמיר כץ — 27 נקודות.

מכבי ראשון־לציון ניצחה את הפועל גבעתיים 65:95 כשקורקי נלסון קולע 24 נקודות וקוטף 19 כדורים חוזרים לזכות המנצחים. איתן אורן קלע 30 נקודות למנוצחים.

אליצור פתח־תקוה גברה 71:114 על בית"ר ירושלים כשדרור עוורי קולע 25 נקודות למנצחים.

תוצאות נוספות בדרום: מכבי ירושלים — אס"א ת"א/רמת־השרון 64:69; הפועל נען — הפועל קרית־גת 56:70.

צמרת הדירוג

1.	אליצור רמלה	821"750	16
2.	אלי. קרית־אונו	593"753	15
3.	מכבי ראשל"צ	584"725	15
4.	מכבי פ"ת	603"685	13

במחוזר הצפון גברה הפועל נהריה על מכבי כת־גלים 66:83 ומכבי נתניה הביסה את הפועל בית־אלפא 53:111. שי כספי 25, דוד רוס 23 ומייקל קרטר 22 הירבו לקלוע לנתניה.

תוצאות נוספות בצפון: הפועל גוש־שמואל — הפועל עמק הירדן 68:72; הפועל עין־דור/תבור — מכבי כרמיאל 66:72. שלשום ניצחה מכבי קרית־מוצקין את הפועל בקעת בית־שאן 65:85.

במוקד משחק הצפון בשבוע הבא יעמוד המפגש בין מכבי קרית־מוצקין למכבי נתניה בקרית־מוצקין.

צמרת הצפון

1.	מכבי מוצקין*	823"864	15
2.	מכבי נתניה*	321"649	14
3.	הפועל נהריה*	449"636	14
4.	בקעת בית־שאן	637"625	11

* חסר משחק.

מכבי — ז'אלגיריס בינואר בבריסל

אם לא יחול שינוי של הרגע האחרון יוחלט הבוקר במינכן על קיום שני משחקי הכדורסל בבית הגמר בגביע אירופה לאלופות בין מכבי תל־אביב לז'אלגיריס קובנה בבריסל.

השיבוץ הרשמי יעשה הבוקר במשרדי פיב"א אבל אתמול כבר הכל הסכימו על קיום המשחקים ב־14 וב־15 בינואר בבריסל שבבלגיה.

ניו־זילנדי וישראלית זכו בסבב הבינלאומי בחיפה

● **טניס**

בהופעה המתיימה אתמול תחרויות השלישיות במסגרת הסבב הבינלאומי בטניס על שם מרנקל.

בגמר הגברים גבר דיויד לואיס מניו־זילנד על סטיב קנרי מארצות הברית 7:5, 3:6, 6:7. יצויין שהמשחק היה שקול ברוב שלביו והיה זה דוואקא קנרי אשר הוליך במערכה האחרונה בשובר שוויון אולם נכנע בסוף.

בתואר לנשים בתחרות על שם ונטה פיליפס וזכתה אילנה ברגר שגברה על המערב גרמניה לרוויג תוך פחות מ־40 דקות 1:6, 1:6. כל אחד מהמנצחים קיבל המחאה על סך 650 דולר.

בגמר הזוגות זכו הרומנים סגרציאנו ודירזו שגברו על וולדר וגולדנבור מגרמניה 4:6, 7:6, 4:6.

בגמר הנשים זכו דרקינדרן ווילמין מהולנד שניצחו את אלונן מפינלנד ולדויג 2:6, 1:6. כ־400 צופים חגו במשחקים בחיפה.

וברגר מדורגת היום ראשונה

אילנה ברגר מדורגת ראשונה במסטר של תחרויות הבינלאומיות בטניס לנשים שתפתח היום אחר הצהריים במרכז הטניס ביפו. המדורגת שניה היא אלונן מפינלנד.

ישראליות נוספות שהעפילו למסטר הם שגית דורון, שרית שלו, דליה קוריאט, ששי רפאל, והבית גלאון וקרין מאיר.

● **ליגות באירופה**

תיקו לליברפול מול שפילד

במשחק השלמה במחזור ה־15 בליגה האנגלית בכדורגל שנערך באנפילד, סיימו בתיקו 1:1, קבוצות ליברפול ושפילד־יונייטד.

החלוץ הוולשי הבינלאומי איאן ראש כבש בדקה ה־58 את שערו ה־20 העונה, לאחר שרקה קודם לכן הוליכה שפילד משערו של לי צ'פמן.

כתוצאה מכך, נשארה ארסנל במקום הראשון עם 28 נקודות ומקדימה את ליברפול (27), נוטינגהאם, לוטון, וסטהאם ונוריץ' עם 26 נקודות לכל־אחת.

רוני לא כבש בנצחון בריז 1:5

קבוצת פ.ר. בריז בה משחק רוני רוזנטל, הביסה את מולנבק 1:5 במחזור ה־11 בליגה הבלגית.

אנדרלכט, שהכניעה בחוץ את אנטוורפן 1:4, מוסיפה להוליך עם 19 נקודות ומקדימה בהפרש שערים את בריז'.

סטנדרד ליאז' נוצחה במגרשה ע"י שרלבואה סיב ומדורגת שלישית עם 15 נקודות, כמו לוקרן (ניצחה את סרן 1:2) ובוורן (גברה על מאלין 0:1).

אוסטריה — ראפיד 1:1

המשחק המרכזי בין שתי הגדולות בליגה האוסטרית, האלופה אוסטריה והסגנית ראפיד, נסתיים בתיקו 1:1.

לאוסטריה בראש הטבלה 30 נקודות מ־20 משחקים, לפני טירול (27), שגברה על לאסק 2:4.

ראפיד דינה מדורגת שלישית עם 26 נקודות.

האללאדאש — פרנצווארוש 3:4

הפתעה היתה במחזור ה־12 בליגה ההונגרית בכדורגל, כאשר ואלאדאש גברה על פרנצווארוש 3:4, ומדורגת שלישית עם 16 נקודות.

איפשט מוליכה עם 18 נקודות, לאחר תיקו אפס עם בקשסאבה. אחריה ביררוג מ.ט.ק (16) שניצחה את שיופוק 0:2.

הונבד השיגה נצחון חוץ על דונאוארוש 2:3 ומדורגת חמישית עם 15 נקודות, אחרי פץ' (16), שגברה על וידוטון 0:2.

● **כדורעף**

נשים: בת־ים — עין־החורש 1:3

קבוצת הפועל בת־ים זכתה בנצחון חמישי בליגה הלאומית לנשים בכדורעף כשגברה במחזור ה־ח' במשחק־חוץ על הפועל עין־החורש — 1:3 (5:15, 8:15, 13:15, 11:15).

ענת הרשקו הצטיינה בבת־ים וריבי פרכטר בלטה בעין־החורש. שפט גולדשטיין.

● הפתעה בגורן־יזרעאל: קבוצת הפועל עמק־יזרעאל הנחילה הפסד לאס"א באר־שבע — 2:3 (11:15, 15:11, 15:7, 11:15, 14:16).

המשחק נמשך כשלוש שעות, בשיפוטו של לביא.

● אליצור יבנה ניצחה במשחק־חוץ את הפועל רמת־אביב — 1:3 (14:16, 6:15, 15:3, 11:15). ערה גרסי הצטיינה ביבנה, סיגי לן בלטה ברמת־אביב. שפט רוביסיה.

● בכפר־סבא גברה הפועל כפר־סבא על קרית־חיים — 2:3 (5:15, 7:15, 15:12, 15:12, 5:15). שפט פלדמן.

יפאן — ארה"ב 2:3

בטורניר כדורעף באוסאקה, יפאן, גברה נבחרת יפאן על נבחרת ארה"ב 2:3 והביסה את סין 0:3.

שבריה הפתיעה בנצחון על בראזיל 0:3. דרום־קוריאה הכניעה את קנדה 0:3.

לראשונה היו המשחקים במתכונת החדשה של ההתאחדות הבינלאומית — 12 במקום 15 נקודות במערכה אחת. אם התוצאה היא 12:12, יוצא הצד שזוכה בנקודה אחת יותר, במקום ההפרש של שתי נקודות שהיה נדרש בעבר.

● **טניס שולחן**

הערב המחזור הרביעי

מאת יצחק ויסטוף

הערב יערכו משחקי המחזור הרביעי בליגה הלאומית בטניס שולחן.

במחוז הדרומי: מכבי רחובות — הפועל ר"גן; הפועל אשדוד — הפועל לוד; הפועל ב"ש — חולון; מכבי החוטבים קרית מלאכי — מכבי יוסף ב'.

צפון: מכבי ת"א — הכרמל; אליצור ת"א — מכבי זכרון יעקב; מכבי יוסף ת"א א' — אליצור נתניה; מכבי נתניה — הפועל חדרה.

האטרקציה במרתון הכנרת: שני רצים טובים מקניה

מאת יצחק ויסטוף

שני רצים מקניה, סמואל מוגר קירורי בן 28 בעל זמן של 2:14.00 שעות וסיטר מושטי אובריו בעל זמן של 2:15.00 שעות, יהוו את האטרקציה במרתון טבריה הבין לאומי העשירי שיערך ב־17 בדצמבר סביב הכנרת.

שני הרצים מקניה ינסו לקבוע שיא מרתון. לאחר שהשניים אישרו את השתתפותם הם הודיעו כי ינסו לרדת מגבול 2.12 שעות. שיא מרתון הכנרת עומד על 2:14.02 שעות (הושג ע"י הרודזי קווין שאו בשנת 1978).

בנוסף לשני הקנייתים יופיעו עוד מנצח שני המרתונים האחרונים לינדזי רוברטסון מסקוטלנד וכן המערב גרמני ורנר צורנבכר, מנצח מרתון הכנרת הראשון והשני בעל שיא אישי של — 2:12.20 שעות.

בין הנשים תהווה האמריקנית שרלוט גילברט אטרקציה. גילברט המנצחת מהשנה שעברה, קבעה לפני שבועיים במרתון ניו יורק שיא אישי — 2:38.24 שעות וסיימה במקום העשירי המבובר.

במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בתל־אביב נמסר כי צפויה השתתפות של 300 רצים מחו"ל ומספר דומה מישראל. בין הישראלים צפויה השתתפותם של יאיר קרני ווהבה שמואלי.

המרתון שייקרא מרתון העשור לציון עשרה מרתונים יערך בחסות סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון.

תקציב המרוץ יהיה מעל 100 אלף דולר.

פרט פיקנטי: שני רצים ישראלים — ז'ק כהן וארתור צימרמן — רצו בכל 9 המרתונים הקודמים והם מתכוונים לסיים גם את המרתון העשירי.

יו"ר איגוד האתלטיקה אריה סלוצקי מגיב על פרשת גונן:

נחליט אם נמשיך לעבוד במסגרת היחידה לספורט הישגי

מאת יצחק ויסטוף

קרע חריף בין איגוד האתלטיקה הקלה ושאיפת ישראל בקפיצה לרוחק סיגל גונן לבין היחידה לספורט הישגי במכון וינגייט מטילה ספק בהמשך הקשרים בין שני הגופים ועלולה לגרום לנתק מוחלט בין שניהם.

סיגל גונן, אלופת ישראל בקפיצה לרוחק והאתלטית היחידה שעברה את המינימום שנקבע ע"י ההתאחדות הבין לאומית באתלטיקה קלה להשתתפות באליפות העולם ברומא בשנת 1987 ונרוחקה כיום ב־4 ס"מ בלבד מהמינימום שנקבע לאולימפיאדת סיאול, הוכרזה ע"י המחלקה לספורט הישגי במדורגת בדרג ב' של הסגל האולימפי.

„אני מסיקה כי בקביעתם של חברי המחלקה לספורט הישגי — מצויים שיקולים זרים של עוינות אישית כלפי וכלפי מאמני דוד קושניר. לפיכך אני מנתקת את כל הקשרים עם המחלקה לספורט הישגי במכון וינגייט ואמשיך את פעילותי הספורטיבית במסגרת אחרת", אמרה סיגל גונן.

יו"ר איגוד האתלטיקה אריה סלוצקי אמר אתמול בתגובה: „לאיגוד האתלטיקה יש דין ודברים עם היחידה לספורט הישגי, עוד לפני פרשת סיגל גונן. פרשת גונן השתלבה בדיונים הנערכים בנושא זה. סיגל היא הספורטאית מספר אחד של ישראל כיום, היא היחידה שעברה את המינימום הנדרש לאליפות העולם. המצב שלנו הוא מגוחך. ספורטאית המסווגת כמספר אחד מסווגת ע"י היחידה לספורט הישגי בדרג ב'. דבר זה אינו מקובל עלינו בכלל. ואנו דורשים לתקן את המעוות ע"י שיבוצה בדרגה א'".

אריה סלוצקי הוסיף ואמר עוד: „אנו דורשים שכל החלטה של המחלקה לספורט הישגי הקשורה באיגוד האתלטיקה תובא לידיעתנו לאישורנו. במקרה של סיגל גונן לא היתה ליחידה לספורט הישגי סמכות להחליט מה שהחליטו. אנו נערער על ההחלטה ונחתור לדיון כולל באם יש מקום ובסיס לשיתוף פעולה בין איגוד האתלטיקה והיחידה לספורט הישגי. תוך שבועיים נחליט אם איגוד האתלטיקה ימשיך לעבוד במסגרת היחידה לספורט הישגי".

אטלנטה: נצחון שביעי

קבוצת אטלנטה האוקס צברה אור לאתמול את נצחונה השביעי משמונה משחקים בליגת האנ.בי.אי. כשגברה על הניו־ג'רזי נאטס — 90:109.

רנדי וויטמן ודומיניק וילקינס היו כוכבי הנצחון. שלשום גברה אטלנטה על דטרויט — 100:105.

אלופת הליגה בוסטון סלטיקס חזרה לראש תת הבית האטלנטי לאחר שהשיגה שני נצחונות רצופים תוך 48 שעות. לאחר שגברה שלשום על שיקאגו — 98:110 גברה אור לאתמול על דטרויט — 111:118. רוברט פאריש קלע 34 נקודות ולארי בירד הוסיף 26 נקודות למנצחים. לדטרויט קלעו אדריאן דנטלי 41 נקודות ואייזה תומאס 33. מאזנה של הבוסטון הוא 6 נצחונות לעומת 2 הפסדים.

יתר התוצאות: ניו־יורק ניקס — וושינגטון בולטס 104:97; יוטה ג'ז — דנבר 111:103; אינדיאנה — מילווקי 104:105 (סל נצחון של ה"רוקי" צ'אק פרסון שקלע 3 נקודות עם השריקה לסיום); פניקס — סאן־אנטוניו 109:116; דאלאס — קליבלנד 111:96.

● **ליגה אזורית**

שלוש ללא הפסד בליגת העמקים

שלוש קבוצות — ירדנה/בית־יוסף, רמות־מנשה ותענכים — מובילות בראש טבלת הליגה האזורית העמקים בכדורגל, עם 4 נקודות בשני מחזורים.

תוצאות המחזור ה־2: תענכים — חורש 0:4; גבע — תל־יוסף 1:4; גזית — המצודה/כפר יחזקאל 1:4; רמות־מנשה — אלונים 2:3; ירדנה/בית־יוסף — בית־שערה 1:4; גבעת־עוז — יזרעאל 0:4.

שבדיה — מאלטה 0:5

נבחרת הכדורגל שבדיה הביסה במאלטה את מאלטה 0:5 ומוליכה בבית מספר 2 במוקדמות אליפות אירופה.

ג'ון הייסן (38), מאטס מאגנוסון (47), שטיג פרדריקסון (69) יוני אקסטרום (81) ואנדרס פלמר (84) כבשו את השערים.

בית 2

1.	שבדיה	3	8"1	5
2.	איטליה	1	3"2	2
3.	פורטוגל	2	2"2	2
4.	שוויץ	3	3"6	1
5.	מאלטה	1	0"5	0

טלקס

● **פרס סעד עם ג'יהאן**

ניו־יורק. – שר החוץ, שמעון פרס, השתתף בשבת בניו־יורק בסעודה עם הגב' ג'יהאן סאדאת, אלמנתו של נשיא מצרים.

דובר של פרס אמר, כי היתה זו סעודה בהשתתפות חברי מכון סאדאת, המחלק מילגות לסטודנטים. המשתתפים בסעודה זו „בדקו דרכים חדשות לחקל על השקעות במזרח התיכון, בין היתר, מצד המיגזר הפרטי האמריקני." הדובר הוסיף, כי פרס וחברי המכון גורסים, כי „השקעות כמותן כגורמי שלום."

פיליפ חביב, השגריר המיוחד לשעבר של הנשיא רייגן למזרח התיכון, השתתף בסעודה, שנערכה במלון גדול בניו־יורק. (ע"צ)

● **בריטניה חוקרת האשמות לניצול „מידע פנימי" למסחר במניות**

לונדון. — ממשלת בריטניה הודיעה אתמול כי מינתה שני חוקרים, כדי לברר האשמות, שלפיהן היה אחד ממנהלי הבנקים המסחריים המובילים במדינה מעורב במסחר במניות בהסתמך על מידע פנימי.

דוברת משרד המסחר והתעשיה אמרה, כי שני החוקרים יבדקו את פרשת ג'פרי קולייר, בן 35, שהתפטר ביום ב' שעבר מהנהלת הבנק מורגן־גרנפל, לאחר שהודה, כי הפר את תקנות הבנק לגבי עסקות במניות.

ההתפטרות באה במועד מביך – זמן קצר לאחר הכנסת שיכלולים בשווקים הפיננסיים של לונדון, כדי להגביר את כושר תחרותם עם הבורסות בניו־יורק ובטוקיו. (ע"ר)

● **הסובייט העליון יאשר חוק ליוזמה פרטית**

מוסקווה. — הפרלמנט הסובייטי עומד לאשר חוק חדש לענייני עבודה, שיתיר מידה מסויימת של יוזמה חופשית.

פרטים על חוק העבודה עדיין אינם ברורים, אולם סוכנות הידיעות „טאס" מסרה בשבוע שעבר, כי יתכן, שמשפחות אינדיווידואליות יוכלו לפתוח עסקים קטנים, בתנאי שלא יעסיקו עובדים מבחוץ. (ע"ר)

אמצעי־בטחון חמורים בביקור רבין בשטוקהולם

מאת עלי כהן, כתב „על המשמר" בדנמרק

קופנהאגן. — שר הביטחון יצחק רבין, הגיע לשטוקהולם במסגרת מסעו בשלוש מדינות סקנדינביות. משטרת שוודיה נקטה באמצעי בטחון חמורים ביותר. אישיותו של רבין והסיוט של התנקשות בחיי ראש הממשלה פאלמה לפני שמונה חודשים מנחים את משטרת שוודיה בדאגתה לביטחונו של שר הבטחון.

רבין נפגש, בין היתר, עם ראשי אגודת הידידות שוודיה־ישראל. להם אמר ברמז שקופו למרות „הימים האחרונים", נמשיך וניענה לבקשות ידידים, אם יבקשו מאיתנו, כאשר המדובר בשחרור בני־ערובה". בצהריים סער בבית שגריר ישראל בהשתתפות מנהיגי היהדות השוודית. בבית הכנסת נשא הרצאה „בדרך לשלום". הוא „ניהל חשבון" עם העם הפלשתיני, ש„מנהיגיו מוליכים אותו מאסון לאסון".

היום ייפגש רבין עם שר החוץ ושר ההגנה השוודי, ומחר, בטרם ייצא לפינלנד, ייפגש עם ראש הממשלה.

מיד לאחר בואו לפינלנד, נקבעה לו פגישה ללא תקדים עם נשיא פינלנד.

מפינלנד ימשיך לדנמרק, שם יסיים את ביקורו הסקנדינבי.

נורווגיה שוקלת הטלת חרם מוחלט על דרום־אפריקה

מאת עלי כהן כתב „על המשמר" בדנמרק

קופנהאגן. — ממשלת נורווגיה עומדת להציע בפרלמנטה הטלת חרם מוחלט על דרום־אפריקה ועל היחסים עימה בשל מדיניות האפארטהייד. צופים, שההצעה תזכה ברוב גדול ומוחץ.

במסגרת הצעת החוק, המעוררת עניין רב בחוגים שונים בעולם, יוטל איסור על אוניות נורווגיות להוביל דלק גולמי לדרום־אפריקה, וגם אוניות שאינן מניפות דגל נורווגי, אך הנימצאות בבעלות נורווגית או באינטרס נורווגי כלשהו, לא יורשו להוביל סחורה לדרום־אפריקה.

עוד בחוק — איסור תיירות ותנועת נוסעים בין שתי המדינות. יוצא מן הכלל — אמצעים רפואיים, דואר ושירותי בזק ותקשורת.

ההצעה מעוררת דאגה במפעלים נורווגים מסויימים, התלויים במנגן המיובא מדרום־אפריקה לצרכי תעשיית ברזל מסוג מסויים. המפעלים, העלולים להיפגע מן האיסור והחרם, יוכלו להמשיך שנתיים ביחסי מסחר עם דרום־אפריקה, בתנאי, שבתוך שנתיים אלה ימצאו מקור חדש לחומרים הנחוצים להם.

שוטרי צפון־אירלנד גוררים למקום מבטחים את אחד מחבריהם, שנפצע מפגיעת אבן, בעת מהומות שפרצו בשבת בבלפאסט, בתום עצרת־מחאה נגד ההסכם שנחתם על־ידי ממשלות בריטניה ואירלנד. (צילום איי. פי)

מנהל סניף של חברה יפאנית נחטף בפיליפינים

מאנילה. — מנהל הסניף הפיליפיני של חברה יפאנית גדולה נחטף בשבת בידי אלמונים חמושים — מסרו אתמול שלטונות הפיליפינים.

נובויוקי ואקאוג'י, בן 53, מנהל החברה מיטשואי לייבוא ולייצוא, נחטף בקרבת מועדון גולף במחוז לוגאנה, במרחק 70 ק"מ מדרום למאנילה. בעקבות חטיפה זו ורציחתו של הפוליטיקאי השמאלי רולאנדו אולאליה, בשבוע שעבר, כינסה אתמול הנשיאה אקינו את ראשי המימשל, הצבא והמשטרה.

עדיין אין יודעים את המניעים לחטיפתו של נציג החברה היפאנית, יומיים לאחר שהנשיאה אקינו חזרה מביקור רשמי ביפאן. (ע"צ)

למפלגת השלטון של בראזיל צפוי ניצחון

בראזיליה. — נראה, כי צפוי ניצחון מוחץ למפלגת השלטון בבראזיל — מפלגת התנועה הדמוקראטית, לפי תוצאות ראשונות, שנתקבלו אתמול, מן הבחירות הכלליות שהיו במדינה זו בשבת.

התוצאות הראשונות מאשרות תחזיות, כי מפלגת השלטון תזכה ברוב מוחלט בסנט ובבית־הנבחרים. שני בתים אלה ינסחו מחדש את החוקה, שנכפתה על המדינה במהלך 21 שנים של שלטון צבאי.

היו אלה הבחירות הכלליות הראשונות, מאז החזירו אנשי הצבא את השלטון במדינה למשטר דמוקראטי, במארס אשתקד.

העיתונות הבראזילית מעריכה, כי 15,000 מועמדים מ־30 מפלגות הוציאו יותר ממיליארד דולר במערכת הבחירות. (ע"ר)

לראשונה מאז שלהי מלחמת העולם השניה

נשיא איטליה – בוועידה ה־12 של איגוד הקהילות באיטליה

מאת אורין ניר כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — בטקס רשמי מפואר בארמון בארבריני, מושב אפיפיורים בעבר עם „אנשי־חצר" במדים נפוליאוניים ססגוניים משני צידי הבמה, נפתחה אתמול ברומא הוועידה הי"2 של איחוד הקהילות היהודיות באיטליה, המאגד כ־40.000 יהודים.

בפעם הראשונה למן סוף מלחמת העולם השניה, השתתף בטקס נשיא איטליה, פרנצ'סקו קוסיגה, ולצידו השתתפו שרים, חברי פרלמנט ומזכ"לי מפלגות — אות ליוקרה שבה זוכה כעת הקהילה היהודית העתיקה ביותר של העם היהודי בדעת הקהל האיטלקית.

הפתעה ומורת־רוח עוררה העובדה, שדווקא שר החוץ, ג'וליו אנדריאוטי, הוסמך על־ידי ראש הממשלה האיטלקית לייצגה רשמית ולברך את הוועידה בשמה. אנדריאוטי, שמילא תפקיד דו־משמעי בבריחת אבו־עבאס אחרי פרשת „אקילה לאורו", הוא הידיד המופלג ביותר של ערפאת באיטליה. נאום הברכה שלו אכן הופרע על־ידי קריאות־ביניים מצד הקהל.

כיבדה את הוועידה בנוכחותה כלת פרס נובל לרפואה לשנת 1986, היהודיה האיטלקיה הישישה, בת 76, ריטה לוי מונטאלצ'יני שהינה גאוות היהדות האיטלקית. במשך למעלה משעה הרצתה בפתיחת הוועידה, בנוכחות כל האורחים הנכבדים, על הנושא: „היסטוריה — מחשבה — פעולה".

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

1. א' בת.ב.ע נת/345 אשר בתוקף מיום 3.12.58 שטח מגרש 12 (חלקות: חל' 479 בגוש 8259, חל' 142 בגוש 8260) הוא 1.016 ד' ובתשריט לצרכי רישום 1.012 ד'.
ב' שטח מגרש 11 (חלקות: חל' 478 בגוש 8259, חל' 141 בגוש 8260) הוא 0.813 ד' ובתשריט לצרכי רישום 0.907 ד'.
ג' סה"כ ההפרש בשטח בין הת.ב.ע נת/345 לתשריט לצרכי רישום הוא 91 ממ"ר.
2. התשריט הוכן ע"פ הת.ב.ע נת/345, נת/100/ש' וכן ע"פ מפות תמורה מאושרות שכבר נרשמו בספרי האחוזה בטאבו. מספרן של מפות התמורה: מס' 16 (826/63) מס' 23 (827/63).
3. אי לכך אישרה ועדת משנה לבנין ערים בישיבתה מס' 41 מיום 2.7.86 את תשריט האיחור לצרכי רישום ככשר לרישום וזה בהתאם לסעיף 139 (149) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965.

יו"ר הוועדה המקומית
עו"ד י. אלרואי

בבית המשפט המחוזי בירושלים — תיק הצהרות מות 90/86

בעניין: חוק הצהרות מות התשל"ח — 1978

ובעניין: הצהרת מותם של נספי שנות השואה המפורטים להלן: — 1. אסתר צירקובניק לבית שרף; 2. יצחק צרקובניק; 3. דורה צירקובניק בת אסתר ויצחק; 4. צירטל שרף בת יצחק ובת שבע; 5. יצחק שרף בן צירטל ונח; 6. מלכה שרף אשת יצחק שרף בת מנשה ומרים; 7. מנשה שרף בן יצחק ומלכה; 8. נח שרף בן יצחק ומלכה; 9. מרים (מייקו) שרף בת צירטל ונח.

המבקש: יצחק פלג מרח' אוחימאיר 4 נתניה, ע"י ב"כ עו"ד ש. זומר, מרח' נחמני 42 תל־אביב.

הודעה

להוי ידוע כי המבקש פנה אל בית המשפט המחוזי בירושלים בבקשה להצהיר על מותם של נספי שנות השואה שנעלמו ומשערים שהם מתו וכי בית המשפט ידון בבקשה הנ"ל ביום 13.1.87 בשעה 8:30.

וזה תיאור הנספים לפי הצהרת המבקש: 1. אסתר צרקובניק בת נח שרף מורשה פולין — עקרת בית; 2. יצחק צרקובניק מורשה פולין — בנקאי; 3. דורה צרקובניק בת אסתר ויצחק מורשה פולין — תלמידה. התאריך הידוע לאחרונה שבו נראו בחיים חיפה 1940. 4. צירטל שרף בת יצחק ובת שבע אשת נח שרף מיאנוב פולין; 5. יצחק שרף בן צירטל ונח מיאנוב פולין; 6. מלכה שרף ואשת יצחק שרף הנ"ל בת מנשה ומרים מיאנוב פולין; 7. מנשה שרף בן יצחק ומלכה מיאנוב פולין — תלמיד; 8. נח שרף בן יצחק ומלכה מיאנוב פולין — תלמיד; 9. מרים (מייקו) שרף בת צירטל ונח מיאנוב פולין, והתאריך הידוע לאחרונה שבו נראו בחיים יאנוב פולין 3.8.41.

השמות והכתובות של בני המשפחה הקרובים ביותר יצחק פלג, מרח' אוחימאיר 4 נתניה; — נכדה של הנספה אסתר צרקובניק הנ"ל.

כל מי שיש לו ידיעות על נספי השואה הנ"ל מתבקש בזה להמציאן לבית המשפט בין בכתב עד ליום הדיון ובין בע"פ לפני ביהמ"ש במועד הנקוב לעיל, וכל אדם מעונין הרוצה להתנגד להצהרות המות יתייצב לפני ביהמ"ש במועד הנקוב לעיל, אם בעצמו ואם ע"י ב"כ יגמק את התנגדותו או ימציא לבית המשפט הצהרה בשבועה שניתנה על ידו שבה פורטו טעמי התנגדותו, או ימסר הודעה בפני נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל שבה יפרט את טעמי התנגדותו, שאם לא כן יחליט בית המשפט כטוב בעיניו.

ד"ר אליהו צ' בן־זימרה, רשם

מרחב תכנון מקומי „עירון" ואדי עירה

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 כי הוגשה בקשה מספר 86/18 ע"י נידל האני אגבריה גוש 20314 חלקה 38 שבאישורה יש משום הקלה לעניין: תוספת קומה ללא חריגה באחוזי הבנייה המותרים.

התנגדויות מנומקות בכתב אפשר להגיש לוועדה המקומית לתכנון ובנייה (עירון), כפר עארה תוך 14 יום מפרסום הודעה זו.

בכבוד רב,
מ. ממארווה,
יו"ר הוועדה

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

בדבר בקשה להקלה ושמוש חורג

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה 49 מגרש 6 בגוש 6431 רחוב א.צ. גרינברג הקלה/ כלהלן: סטייה מהוראות התוכנית. בחלוקת אחוזי הבנייה לקומה. סה"כ אחוזי הבנייה בהתאם לתוכנית כס/14/1א'.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתוכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד,
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבנייה כפר־סבא

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאשר תוספת/ בניית מגורים לבית על חלקה 757 בגוש 8267 רח' הרב קוק מס' 77 בחריגה. מבוקשת כהקלה 4.6 מ"ר בדירת המבקש.

תב' מס' 381/86

את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

מרחב תכנון מקומי כפר סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965.

בדבר בקשה להקלה ושמוש חורג

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה/94 בגוש 7600 רחוב שכ' בגה ביתר הקלה/ הקלות כלהלן:

1. במגרש 94 א' — 0.4% תוספת לאחוזי בנייה מותרים, שינוי גובה בנין מ־8.0 מ' ל־8.5 מ'.
2. במגרש 94 ב'— שינוי גובה בנין מ־8.0 מ' ל־8.5 מ'.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד,
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבנייה כפר־סבא

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 מרחב תכנון מקומי קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להקמת בנין בן שלוש קומות מעל קומת עמודים ויציאות לגג ברח' דבורה 8 קרית מוצקין גוש 11563 חלקה 53.

מהות הסטיה:
1. חריגה של 72.35 מ"ר מאחוזי הבניה המותרים המהווים 10.84% משטח החלקה.
2. הקלה של קומה אחת ממספר הקומות המותר עקב ניצול חלק מקומת העמודים.
3. הקלה בגובה מבנה יציאה לגג.

כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הוועדה המקומית שד' ויצמן 8 קרית מוצקין תוך שבועיים מיום פירסום הודעה זו.

ע. לוי
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה קריות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 מרחב תכנון מקומי קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 כי במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להקמת מבנה בן שלוש קומות מעל קומת עמודים ויציאות לגג ברחוב [illegible] קרית מוצקין גוש 11562 חלקה 83.

מהות הסטיה:
1. חריגה של 70.80 מ"ר מאחוזי הבניה המותרים המהווים 11% משטח החלקה.
2. הקלה של קומה אחת ממספר הקומות המותר עקב ניצול חלק מקומת העמודים.

כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הוועדה המקומית שד' ויצמן 8 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פירסום הודעה זו.

ע. לוי, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 14.11.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערי יציג
סל מטבעות	1	–	–	1.4857	1.5042	1.4953
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4818	1.5002	1.4917
מרק גרמני	1	0.72	0.76	0.7368	0.7460	[illegible]
לירה סטרלינג	1	2.08	2.18	2.1167	2.1431	[illegible]
פרנק צרפתי	1	0.22	0.23	0.2251	0.2279	0.2265
ין יפאני	100	0.90	0.94	0.9179	0.9294	0.9234
גילדן הולנדי	1	0.64	0.67	0.6525	0.6606	0.6562
פרנק שווייצרי	1	0.87	0.91	0.8877	0.8988	0.8931
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2140	0.2166	0.2152
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1981	0.2006	0.1995
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1950	0.1974	0.1963
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.3003	0.3040	[illegible]
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0697	1.0831	[illegible]
דולר אוסטרלי	1	0.92	0.99	0.9660	0.9679	[illegible]
ראנד דר' אפריקני	1	0.40	0.67	0.6660	0.6744	[illegible]
פרנק בלגי	10	0.34	0.36	0.3543	0.3587	[illegible]
שילינג אוסטרי	10	1.03	1.08	1.0466	1.0596	[illegible]
לירה איטלקית	1,000	1.04	1.11	1.0644	1.0776	[illegible]

טלקס

● **ההסתדרות: להמשיך ההקלות במס**

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים זילוני, פנה אתמול אל יו"ר ועדת הכספים, ח"כ אברהם שפירא, בדרישה לפעול להמשך ההקלות במס הניתנות במשמרות השניה והשלישית. הסדר זה פג ב־31.10.86 וההסתדרות דורשת כי הוא ימשך לפחות עד 31.1.87.

בפנייתו אל שפירא קובע זילוני, כי משרד־האוצר החליט שלא להאריך את ההסדר כחלק מרפורמה עתידה במיסוי. לדבריו, יש להמשיך במתן ההקלות כל עוד לא הוכנה התוכנית בכללותה. כמו־כן סוכם בשעתו, כי לא יבוצעו שינויים כל עוד לא תציג ועדת המשנה של ועדת הכלכלה תוכנית אחרת. **אבשלום קווה**

● **מלון „השרון" ייסגר לרגל שיפוצים**

מלון „השרון" בהרצליה, שבו מועסקים 150 עובדים, ייסגר בחודש דצמבר וכל העובדים הזמניים יפוטרו. העובדים הוותיקים יקבלו פיצויים מוגדלים, וחלק מהעובדים, בעלי מקצוע, ייצאו לחופשה ללא תשלום ויוכלו לחזור לעבודה בתום השיפוצים.

מזכיר האיגוד המקצועי במועצת פועלי הרצליה, ישראל חן, המטפל בעובדי בתי־המלון, מסר לכתב „על המשמר", שמתנהל מו"מ להבטחת הזכויות הסוציאליות של העובדים, ביניהם 24 עובדים ותיקים העובדים בבית־המלון 25־30 שנה. **יהושע מרקוס**

● **השומרונים תובעים סיוע מירדן**

בנוסף לבקשות הסיוע שהגישו שומרונים לוותיקן ברומא ולמינהל האזרחי והצבאי של ישראל, הם תובעים עתה משלטונות ירדן כ־3 מיליון דולר. מתוך 35 מיליון דולר שהקציבה ירדן בשנת התקציב הנוכחית לפיתוח יהודה ושומרון.

התביעה השומרונית מתבססת על העובדה ששלטונות ירדן רואים בקהילה השומרונית בשכם חלק בלתי נפרד מאזרחי ממלכת ירדן, ולכן אין לקפחם בתוכניות פיתוח קהילתיים.

הבטאון „א.ב. חדשות השומרונים" מוסר בגליונו האחרון, שמזכיר העדה השומרונית בשכם, רצון אלטיף, העביר את תביעות השומרונים לחבר מועצת עיריית שכם שיצא לרבת־עמון לשיחות עם הגורמים הממונים על ענייני יהודה ושומרון. **אשר שילוני**

● **הלוואות לשיפוץ החנויות בנחלת בנימין**

עם סיום העבודות ופתיחתו הרשמית של מדרחוב נחלת בנימין, הודיע בנק לאומי, כי יעניק הלוואות לסוחרי הרחוב לשיפוץ החנויות.

הבנק יעניק הלוואות צמודות מדד לתקופה של עד 10 שנים בריבית צמודה של 13 אחוז. סכום ההלוואות יגיע עד 37,500 ש"ח.

כמו־כן יציע הבנק לסוחרים הלוואה משלימה של עד 7500 ש"ח בריבית שנתית של 40 אחוז. **ירון אליוסף**

● 71,356 איש פנו בחודשים אפריל־אוקטובר השנה למשרדי אגף השיקום של משרד־הבטחון, הכוללים את המשרד הראשי, לשכות השיקום ומרפאות.

„הסחורה" המובטחת לא סופקה בהפלגת „ספינת האהבה"

15 נשים מגלות מרחבי הארץ תובעות פיצויים על גרימת נזק כספי, צער ועגמת נפש, משתי חברות שאירגנו „הפלגת של פנויים ופנויות בספינת „אהבה", ושלא השתתף בה, לטענתן, אפילו גבר פנוי אחד.

טרם הוגש כתב־הגנה על תביעה זו.

בכתב־התביעה, שהוגש לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, טוענות הנשים, כי בעקבות פירסום בעתונות מטעם חברת „קליק" לחיכרויות וחברת „מלאכי" המאורגנת סיורי שיט, הן הצטרפו לשיט של שבוע ימים בים התיכון באוניית „סיטי אוף רודוס". לסיור של פנויים ופנויות בלבד, בליווי פסיכולוג צמוד שצריך היה לסייע למשתתפים בהיכרויות תוך כדי סיור השיט.

השיט אמור היה לצאת מחיפה ב־27 ביולי 1986 ונדחה פעמיים והן הפליגו בסופו של דבר ב־7 באוקטובר.

בכתב־התביעה נטען, כי המארגנים הבטיחו שבשיט ישתתפו פנויים ופנויות בלבד בחלוקה שווה ופסיכולוג צמוד. כן הבטיחו אוניית פאר עם תאים נוחים ומרווחים, הסעה מאורגנת לנמל היציאה, ושהמחיר שפורסם הוא המחיר הסופי לרבות מיסים, היטלים וסיורי חוף מתוכננים.

נפלו קורבן לתטעייה

אולם, טענו התובעות, אף אחד מן התנאים האלה לא קויים והן „נפלו קורבן לתטעייה כבר מתחילת הסיור". הן נדהמו לגלות שעל סיפון האונייה לא היה ולו גבר פנוי אחד, ואם היה כזה הן לא ידעו על קיומו. „ולא היה לתובעות כל סיכוי להכיר בן זוג לחיים משותפים, כמתוכנן וכמובטח".

במקום זאת, טענו 15 הנשים, השתתפו בשיט ביחד עם עשרות הנשים הפנויות והתובעות בכללן, עשרות משפחות נשואות על ילדיהן.

נוסף על כך, הן טוענות, לא היה באונייה פסיכולוג צמוד, לא היתה זו אוניית פאר כלל „והתובעות סבלו מתאים קטנים וצרים ללא מנגנון איוורור".

כמו־כן נדרשו הנשים להוסיף תשלומים על מחיר הנסיעה ולכסות מכיסן מיסים, היטלים ומחיר של סיור חוף באי רודוס.

הנתבעים נדרשו לשלם לתובעות במשותף סכום של 75,000 ש"ח. מתם 21,000 ש"ח כהחזר תשלום עבור השיט ו־54,000 ש"ח בגין צער, סבל ועוגמת נפש. (עתים)

צו נגד תושבים מראש־פינה שהשתלטו על אדמות המדינה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

בית־המשפט בצפת הוציא בסוף השבוע צו מניעה נגד אגודת יובבי ראש־פינה על־פי בקשת מינהל מקרקעי ישראל, הטוען, כי חברי האגודה השתלטו שלא כדין על עשרות דונמים של קרקעות המדינה.

לטענת המינהל, פלשו חברי אגודת החקלאים בראש־פינה לאדמות המדינה והחלו להכשירן לנטיעת עצי זית ללא אישור.

בית־המשפט דחה בקשה נוספת של המינהל, לתבוע לדין גם את המועצה המקומית ראש־פינה, המעודדת, לטענתו, פלישה לאדמות המדינה.

הפרשה החלה כאשר המועצה המקומית חצור הגלילית פנתה לשר־הפנים בתלונה על כך שמועצת ראש פינה מסרבת לדון עימה על עתידם של עשרות דונמים השוכנים בין שתי הרשויות. המועצה המקומית חצור ביקשה משר־הפנים להקצות לה את הדונמים לפיתוח הישוב ושר־הפנים מינה ועדה בראשותו של ח"כ עובדיה עלי לדון בבעיה. הוועדה טרם החליטה על עתיד שטחי המריבה בין שתי הרשויות ובאיזור שוררת מתיחות רבה.

נזקק לניתוח באוזנו בעקבות טיפול במחטים סיניות בקיבתו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

איש קבע, שנותח פעמיים באוזנו בעקבות טיפול דיקור במחטים סיניות, טוען בתביעה שהגיש לבית־משפט השלום בחיפה נגד רופאו, כי לא רק שמצב כיב קיבתו, בגללו הגיע לטיפול, לא השתפר, אלא אף הורע.

טרם הוגש כתב הגנה על תביעה זו.

תביעת הפיצויים הוגשה נגד דוקטור ריקרדו קידרון מחיפה, המתמחה בדיקור בשיטה הסינית, על־ידי איש צבא הקבע, מישל לסטרג'ה, באמצעות עורך־דין בנר.

התובע טוען, כי הוא סובל מכיב קיבה וכי בספטמבר 1985 נואש מהטיפולים השמרנים ופנה לד"ר קידרון. הוא החל לעבור טיפול בדיקור ובטיפול השלישי חש כאב חד בעת הדקירה בתנוך אזנו, אולם הרופא פטר זאת בלא כלום.

עוד נטען כי לאחר מספר ימים התנפחה אוזנו והוא קיבל טיפול תרופתי בחדר המיון של בית־החולים רמב"ם בחיפה. אולם משלא השתפר מצבו הוא פנה לבית־החולים פעם נוספת ואז אושפז למשך 18 יום במהלכם נותח פעמיים תחת הרדמה מלאה.

התובע טוען, כי גם לאחר שיחרורו מבית החולים המשיך לסבול כאבים ואי־נוחות במשך מספר שבועות וכמו־כן החמיר מצב הכיב בקיבתו.

בכתב התביעה נטען, כי ד"ר ריקרדו קידרון לא נקט אמצעי זהירות מספיקים, לא פעל במיומנות המקצועית הנדרשת והשתמש במכשירים מזוהמים. התובע טוען עוד כי פנה לרופא בבקשה לפצותו מחוץ לכותלי בית־המשפט, אולם זה לא נענה לבקשתו. ועל כן פנה לבית־המשפט, ממנו הוא מבקש לפסוק לו פיצויים בגין נזקי גוף וסבל בכל סכום שימצא לנכון.

בפלילים

7 וחצי שנות מאסר על הריגת פורץ

בית־המשפט המחוזי בירושלים דן אתמול את עמוס כהן (23) ממעוז ציון ל־7 וחצי שנות מאסר לאחר שהורשע בהריגת משה שבו בחודש יוני השנה.

עמוס כהן הואשם ברצח. אך בעקבות עסקת טיעון בין פרקליטו, עו"ד יורם אבירם, לתובע, עו"ד מוטי פנסיאס, הודה הנאשם במעשה והורשע בהריגה. השופטים אליהו נועם, צבי טל ושלום ברנר אישרו את עסקת הטיעון.

המקרה אירע ב־22 ביוני השנה. אחיו של הנאשם יורם כהן התקשר בשעת בוקר מוקדמת אל הנאשם וסיפר לו כי משה שבו, אותו הכירו בני המשפחה היטב, ניסה לפרוץ לדירתו בשכונת נחלאות. עמוס כהן ואח שלישי — הרצל כהן — הגיעו במהירות לדירה, איתרו את שבו ואז דקר כהן את שבו בבטנו.

שבו הצליח להימלט מן הדירה כשהוא שותת דם והובהל לביה"ח „ביקור חולים". מאמצי הרופאים להצילו לא הועילו ובשעות הערב הוא מת, בעיקר כתוצאה מאיבוד דם.

בשעות הערב התייצב במשטרה האח יורם כהן, שסיפר כי הרג בשוגג את שבו. במהלך החקירה התברר, כי האח ניסה לחפות על עמוס כהן, שכאמור הועמד לדין באשמת רצח ובעקבות הודאתו חומר סעיף האישום בהריגה.

יורם כהן הורשע במסירת הצהרות כוזבות ונידון לעונש מאסר על תנאי. נגד האח השלישי לא הוגש כתב־אישום. (עתים)

3 חודשי מאסר על תאונת „פגע וברח"

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

בית־משפט השלום בנצרת הטיל אתמול שלושה חודשי מאסר בפועל, שלושה חודשים על תנאי לשלוש שנים, 500 ש"ח קנס ושלילת רשיון נהיגה לשישה חודשים על ג'מל אחמר עודה, לאחר שהרשיעו בגרימת תאונה „פגע וברח", נהיגה בגילופין ותקיפת שוטר.

בכתב־האישום נאמר, כי ב־2 בחודש זה נסע הנאשם בטנדר פג'ו באחד מרחובות נצרת, בניגוד לתמרור „אין כניסה" שהיה מוצב בו. תוך כדי נהיגה פגע ברכב פרטי שבא מולו ופצע את אחד הנוסעים שהיו בו.

נהג המכונית הפרטית דלק אחריו, רשם את מספרו ואף הצליח לזהות את הנהג. הוא הגיש תלונה למשטרה ומיהר לבית־החולים האנגלי על מנת להעניק טיפול לפצוע שהיה במכוניתו. בבית־החולים זיהה להפתעתו את נהג הטנדר הפוגע שהגיע אף הוא למקום.

הנהג הזעיק את המשטרה והבוחן רס"ר יוסף קורן מלשכת התנועה של מרחב העמקים, שניסה לגבות עדות מנהג הטנדר, הותקף על־ידו לאחר שזה החל להתפרע וגם גרם נזק לרכוש בית־החולים.

נשדד פדיון תחנת דלק בקריית־מלאכי

מאת רפאל גאון, כתב „על המשמר"

23 אלף ש"ח, פדיון תחנת הדלק בצומת קריית־מלאכי — קסטינה, נשדדו אתמול מעובדת התחנה, תמר והלני, כאשר עמדה להפקיד את הכסף בבנק. המקרה אירע בשעה 11 לפני הצהריים, כאשר העובדת יצאה ממכוניתה ליד סניף הבנק בקריית־מלאכי. לפתע התנפל עליה צעיר רעול פנים, חטף מטנה את התיק, מיהר לרכב שהמתין לו ונמלט מהמקום.

המשטרה הציבה מחסומים ופתחה בסריקות.

למשה נמרי ולמשפחה
תנחומים במות האח
ירחמיאל
בית על־המשמר

לחברנו חיים גנבר והמשפחה
אתכם באבלכם במות
האב
בית יסעור

ליעל כספי ולכל המשפחה
תנחומים במות האחות
דבורה ספקטור (פלום)
בית קיבוץ עין דור

למלכה ושמוליק רונן
אתכם בצער במות
קופל פיקרביץ
קיבוץ רמות מנשה

בית מפ"ם
אבל על מותו של
יוסף ברלינסקי ז"ל
ומשתתף בצער המשפחה וקיבוץ גן־שמואל

היום, יום שני, ט"ז בחשון תשמ"ז, 17.11.86
במלאת שנה לפטירתו של חברנו היקר
בנימין דומיניץ ז"ל
נעלה לקברו בשעה 15.00. היציאה מבית ההנצחה.
המשפחה
ובית קיבוץ עין דור

לחיים (ג'ומס) אורון
תנחומים והשתתפותנו בצערך במות
האם ז"ל
הנהלת סמינר הקיבוצים
תל־אביב

ביום שלישי 18.11.86, ט"ז חשון תשמ"ז
במלאת שנה לפטירת חברנו
אשר מריש
נעלה לקברו לגילוי המצבה בשעה 15.00
המשפחה וקיבוץ גת